

ΣΟ ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΗΝΑ

ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Β΄.
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ:,
ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐταιρία λογίων ἀποφασίσασα νὰ τυπὼνῃ κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα ἐπὶ ἑνὸς τυπογραφικοῦ φύλλου ἀναγνώσματα καὶ τερπνὰ καὶ ὠφέλιμα, ἐδημοσίευσε τὰ τέσσαρα πρῶτα φύλλα, τὰ ἀπαρτιζόμενα τὸ πρῶτον τεῦχος, ὅπερ ὠνομάσθη Σεπτέμβριος.

Οἱ Λόγιοι οὗτοι, προβαίνοντες εἰς τὴν ἑναρξιν τοῦ δευτέρου τεύχους, σπεύδουσιν ὅπως εὐχαριστήσωσι μὲν ἐκείνους τῶν φιλομούσων, οἵτινες προθύμως ἐνεθάρρουν τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην διὰ τῆς συνδρομῆς των, ζητήσωσι δὲ συγγνώμην παρ' ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἕνεκα διαφόρων αἰτίων, ὅλως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῶν, δὲν ἤδυνήθησαν ν' ἀποτανθῶσι, καὶ παρὰ τῶν ὁποίων οὐχὶ μικρὰν ἐπίσης ἀναμένουσι τὴν ἐνθάρρουνσιν.

Τὸ ἐκδοθὲν ἤδη ἄ. τεῦχος, οὗ τὰ ἐμπεριεχόμενα 1 προοίμιον (μετ' εἰκονογραφίας)—2 παραίνεσις—3 διάλογος ὅτι ὁ νέος ὀφείλει νὰ τελειώῃ τοὐλάχιστον τὰ ἐγκύκλια λεγόμενα μαθήματα—4 ποίημα «τὸ φθινόπωρον»—5 σύντομος βιογραφία τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσάνθου (μετ' εἰκονογρ.) καὶ ἐπιτάφιος ἀπαγγελθεὶς κατὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ—6 αἱ περικνημίδες—7 ἐπίκρισις 8 πῶς δύναται τις νὰ γίνῃ πλούσιος—9 ποίημα «ἡ φίλια»—10 περὶ τῆς Εὐαγγ. Σχολῆς—11 μετριοφροσύνη—12 διήγημα «ἡ βελονοθραύστρια»—13 σπουδαιοτάτη ἐφεύρεσις—14 ποίημα «ὁ σοφὸς Ἀδαμάντιος Κοραῆς» (μετ' εἰκονογρ.)—15 φυσικὴ—16 ἡ γημεῖα θεραπεύουσα τὴν ἀλαζονείαν—17 ὁ γῦρος τοῦ κόσμου—18 οἱ ἀστέρες—19 τὸ βόρειον σέλας—20 ἀστεῖον—21 ἓν καλλιτέχνημα (μετ' εἰκονογρ.)—22 Διογένης ὁ κυνικός (μετ' εἰκονογραφίας)—23 ἠθικὴ—24 ἐλεγείον—25 ἀπειθία καὶ ματαιοφροσύνη (διήγημα)—26 ἀμφιδρόμια—27 δύο ἀνόητα στοιχήματα—28 διάφοροι γινῶμαι—29 στατιστικὴ—30 μνημονικὸν τυφλοῦ, τιμᾶται γρ. 4 καὶ εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἐνταῦθα βιβλιοπώλαις,

Συνδρομὴ ἑβδομαδιαία 1 γρ. πληρωτέον εὐθὺς μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Ὅστις δὴποτε ἰῶν λογίων θέλῃ νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ φύλλου τούτου δύναται ν' ἀποστέλλῃ τὰς πραγματείας αὐτοῦ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ὁδὸς Ρόδων, ἀρ. 58.

Ὁ προμηθεύων δέκα συνδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν.

Σμύρνη τῆ 2 Ὀκτωβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ

ΕΙΡΗΝΗ. Ὁ Μέντωρ, τοῦ ὁποῖου τὴν εἰκονογραφίαν βλέπω ἐν-
ταῦθα, τί ἄνθρωπος ἦτον, Ἰωάννη;

ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἦτο σεβάσμιος καὶ σοφὸς γέρον, ὅστις συνώδευσε
τὸν νέον Τηλέμαχον εἰς τὰ ταξείδια, τὰ ὅποια εἶχε κάμει, ὅτε πε-
ριεφέρετο γῆν καὶ θάλασσαν, ζητῶν τὸν πατέρα του, ἂν καὶ τινες θέ-

λουσιν ὅτι ὁ συνοδεύσας τὸν Τηλέμαχον δὲν ἦτον ὁ Μέντωρ, ἀλλὰ ἡ θεὰ Ἀθηνα, ἡ ὁποία εἶχε λάβει τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος. Γνωρίζεις ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Μυθολογία Ἑλληνική, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἡμῶν πρόγονοι ἦσαν εἰδωλόλατραι, πιστεύοντες πολλοὺς θεοὺς καὶ πολλὰς θεάς. Ἐκ τούτων μία ἦτο καὶ ἡ Ἀθηνα, ἡ κόρη τοῦ Διὸς καὶ θεὰ τῆς φρονήσεως. Οἱ θεοὶ ἢ αἱ θεαί, ὁσάκις ἤθελαν νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς ἄνθρωπον, ἐλάμβαναν μορφήν ἀνθρώπου, διὰ νὰ μὴ κατακαῖ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεφανίζοντο, μὲ τὸ πῦρ τῆς θεότητος.

ΕΙΡ. Τίς ἦτον ὁ πατὴρ τοῦ Τηλεμάχου, παρακαλῶ;

Ι. Ὁ Ὀδυσσεύς, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἰθάκης, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἴονιον πέλαγος μεταξύ Κεφαλληνίας καὶ Ἑλλάδος.

ΕΙΡ. Καὶ πῶς; εἶχε χαθῆ ὁ πατὴρ τοῦ Τηλεμάχου;

Ι. Μάλιστα! δέκα ὀλόκληρα ἔτη ὁ Ὀδυσσεὺς ἦτο χαμένος.

ΕΙΡ. Περιέργον! Πῶς συνέβη τοῦτο, βασιλεὺς ἀνθρώπος νὰ χαθῆ;

Ι. Αὐτή, Εἰρήνη, εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη ἱστορία.

ΕΙΡ. Σὲ παρακαλῶ, Ἰωάννη μου, ἐπιθυμῶ νὰ τὴν μάθω.

Ι. Χίλια διακόσια ἔτη πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστὸς μας ἐπὶ τῆς γῆς ἐβασίλευεν εἰς μὲν τὴν Σπάρτην, πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Λακωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, Μενέλαος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως—εἰς δὲ τὸ Ἴλιον, πρωτεύουσαν τῆς Τροίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπέναντι τῆς νήσου Τενέδου, Πρίαμος ὁ υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος.

ΕΙΡ. Οἱ βασιλεῖς οὗτοι βεβαίως εἶχον καὶ βασιλίσσας.

Ι. Μάλιστα. Τοῦ Μενελάου ἡ σύζυγος ἐλέγετο Ἑλένη καὶ ἦτον ἐξακουστὴ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διὰ τὴν ὠραιότητά της. Ὁ δὲ Πρίαμος εἶχε λάβει δύο γυναῖκας· ἡ πρώτη ὀνομάζετο Ἀρίσθη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν ἕνα μόνον υἱόν. καὶ ἡ δευτέρα Ἐκάθη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δύο διεκρίθησαν πολὺ, ὁ Πάρις διὰ τὴν κακοῦθειάν του, καὶ ὁ Ἔκτωρ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀνδρίαν του.

ΕΙΡ. Τί κακοῦθείας ἔκαμεν, Ἰωάννη, ὁ Πάρις;

1. Αὐτός, φιλάττη Εἰρήνη, ἦτο νέος διεφθαρμένος· ἤθελε νὰ ἐξοδεύῃ ὅλον τὸν καιρὸν του εἰς τὰς διασκεδάσεις. Ἀφοῦ εἰς τὴν πατρίδα δὲν εἶχε πλέον τίποτε ν' ἀπολαύσῃ, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ περιηγηθῇ. Ἐκεῖ κατήντησε καὶ εἰς τὴν Σπάρτην, τῆς ὁποίας ὁ βασιλεὺς τὸν ὑπεδέχθη μὲ τιμὰς βασιλικὰς, διότι ἐνόμιζεν αὐτὸν νέον εὐγενῆ. Τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ καθήσῃ ὀλίγας ἡμέρας· καὶ ν' ἀναχωρήσῃ, ἔμεινεν ἐκεῖ, ὡς θὰ ἔκαμνε πᾶς νέος ἀνάγωγος.

ΕΙΡ. Ἐγὼ, ἂν ἤμην Μενέλαος, θὰ τῷ ἐδείκνυα γρήγορα τὴν θύραν.

1. Αὐτυυχῶς δὲν τὸ ἔκαμε, σεβασθεῖς τὸν βασιλέα πατέρα του.

ΕΙΡ. Λοιπὸν;

1. Τὸ νόστιμον ὅτι κατεπίγουσα ὑπόθεσις ἠνάγκασε τὸν Μενέλαον νὰ μεταβῇ δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν Κρήτην, τὴν μεγάλην ἐκείνην νῆσον, ἣτις ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κλείει πρὸς νότον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

ΕΙΡ. Τὴν ἐξουστίαζεν αὐτός, Ἰωάννη;

1. Ὅχι. Τῆς Κρήτης βασιλεὺς ἦτον ἄλλος τις, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ἰδομενεύς, καὶ πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ ὁ Μενέλαος.

ΕΙΡ. Ἀνεχώρησε μόνος ἢ μετὰ τῆς Ἑλένης;

1. Μόνος, διότι τότε δὲν εἶχαν ἀτμόπλοια καὶ τὰ ταξίδια διὰ γυναῖκας ἦσαν πολὺ δύσκολα.

ΕΙΡ. Τὸν βαρετὸν Πάριν τί τὸν ἔκαμε;

1. Τὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

ΕΙΡ. Ὡ! δὲν ἔκαμε διόλου καλὰ.

1. Καλῶς τὸ ἐμάντευτες. Δὲν ἔκαμε διόλου καλὰ· διότι ὁ κακοῆθης Πάρις, ὠφελθεῖς ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μενέλαου, κατέπεισε μὲ τὰς κολακείας του τὴν ὠραίαν μὲν κατὰ τὸ σῶμα, κακὴν ὅμως κατὰ τὴν ψυχὴν Ἑλένην, τὴν ἐπῆρε μαζί του καὶ τάχιστα ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πατρίδα του.

ΕΙΡ. ὦ! δυστυχία. Καὶ ὁ καυόμενος ὁ Μενέλαος, ὅταν ἐπέστρεψεν;

Ι. Ὁ Μενέλαος, ἅμα ἐπέστρεψε καὶ εἶδε τὴν κατασχύνην, τὴν ὁποίαν ἔπαθεν, ὥμοσεν ἐκδίκησιν καὶ ἐπεκαλίσθη τὴν βοήθειαν τῶν βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ὅλοι ἀμέσως ὠπλίσθησαν καὶ συνεξεστράτευσαν κατὰ τοῦ Πριάμου, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν τὴν Ἑλένην καὶ ἱκανοποιήσιν διὰ τὸν Μενέλαον. Ἡ ἐκστρατεία αὐτῇ ἐγένε 1194 π. Χ. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος ὠνομάσθη Τρωϊκὸς πόλεμος.

ΕΙΡ. ὦ! Τώρα δὲ νὰ ἴδωμεν τί ἀπέγινεν.

Ι. Ὁ Πρίαμος, σύμφωνος μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ἤρηθή ν' ἀποδώσῃ τὴν Ἑλένην.

ΕΙΡ. Λοιπὸν κατὰ τὸν πατέρα ἦτο καὶ ὁ υἱός! Εὐγέ του! σέ βεβαίω, Ἰωάννη, δὲν ἔπταιν ὁ Πάρις, ἀφοῦ ὁ πατὴρ ἦτον τοιοῦτος. Τέλος;

Ι. Οἱ Ἕλληνες ἐπολιόρχησαν τὸ Ἴλιον καὶ δὲν ἄφιναν οὔτε νὰ εἰσέλθῃ οὔτε νὰ ἐξέλθῃ οὐδεὶς. Ἡ πολιορκία αὕτη διήρκεσε δέκα ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα συνέβησαν πολλὰ μάχαι καὶ πολλοὶ γενναῖοι ἄνδρες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐφονεύθησαν. Τέλος ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες, ἐπῆραν τὴν Ἑλένην, κατέκαυσαν τὸ Ἴλιον καὶ ἀπῆλθαν εἰς τὰν πατρίδας των τὸ 1184 π. Χ.

ΕΙΡ. Λοιπὸν ἐτελείωσεν ἡ ἱστορία· ἀλλὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς δὲν ἤκουσα τίποτε.

Ι. Ἔχεις δίκαιον. Ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πατὴρ τοῦ Τηλεμάχου, ἦτον εἰς τῶν Ἑλλήνων βασιλέων, οἱ ὁποῖοι συνεξεστράτευσαν μετὰ τοῦ Μενελάου ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὸν πόλεμον, εἶχεν ἀφίσει Πηνελόπην τὴν σύζυγόν του πολὺ νέαν καὶ Τηλέμαχον τὸν υἱόν του πολὺ μικρόν. Ἐν τῷ μεταξύ τῶν δέκα ἐτῶν νοεῖς, Εἰρήνη μου, ὅτι ἡ Πηνελόπη εἶχεν ὑπερεπιθυμήσει τὸν ἄνδρα τῆς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη μεγαλώσει, ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα του. Οἱ ἄλλοι βασιλεῖς εἶχαν ἐπανέλθει εἰς τὰς οἰκογενεὰς αὐτῶν, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ἐφαίνετο· ὁ Ὀδυσσεύς ἦτο χαμένος.

ΕΙΡ: Ἴσως καὶ αὐτὸς εἶχε φονευθῆι :

Ι. Ὅχι. Ἀὐτὸς διεκρίθη μάλιστα καθ' ὅλον τὸν πόλεμον διὰ τὴν ἀνδρίαν, τὴν φρόνησιν, τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὴν ἐφευρετικότητα τοῦ πνεύματός του. Διὰ συμβουλῆς αὐτοῦ κατώρθωσαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐκυρέυσαν τὸ Ἴλιον. Ὡστε καὶ αὐτὸς συναπῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐναντίοι ἄνεμοι τὸν ἔρριψαν εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης κατὰ τὰ μέρη, ἔνθα ὑπάρχει σήμερον ἡ Μαρώνεια, ἄνω τῆς νήσου Σαμοθράκης. Ἐκεῖ τότε ἐκατοίκουν ἄγριοι ἄνθρωποι, οἵτινες καὶ πολλοὺς τῶν στυγρῶν τοῦ ἐρίνευταν. Μετὰ πολλὰς δυσκολίας ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν, ἀλλὰ μὲν ἐξῆλθε τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διαβάς τὸν μεταξὺ Κρήτης καὶ Κυθήρων πορθμόν, ἐναντίοι ἄνεμοι πάλιν τὸν ἐξώρισαν ἕως εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς κατὰ τὸ μέρος ἔνθα ὑπάρχει σήμερον ἡ σατραπεία τῆς Τύνιδος (τὸ Τούνεζι). Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ὑπάρχει εἷς κόλπος, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται κόλπος τῆς Γαθῆς, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ μία νῆσος μικρά, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπίσης ἐκατοίκουν ἄγριοι ἄνθρωποι· ἀλλ' αὐτοὶ παρὰ προτοδοκίαν τὸν ὑπέδεχθησαν καλῶς. Ἐκεῖθεν ἀποπλεύσας, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς Σικελίας, ἔνθα καὶ πάλιν εὗρεν ἄγριους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κάκιτοι καὶ οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον αὐτὸν κατεπολέμησαν ἀγριώτατα ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ πλοῖα του κατεπόντισταν. Μόλις ἠδυνήθη νὰ σώσῃ ἓν, μὲ τὸ ὁποῖον κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὰς χειρὰς των, καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ἐρῆσταν εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν πλησίον τῆς Μελίτης (Μάλτας) κάτωθεν τῆς Σικελίας. Ἐκεῖ εὗρον καλὴν συναναστροφὴν, ἀπεράτισε νὰ μείνῃ, διότι πολὺ εἶχε κατὰκουραστῆ ἀπὸ τὰ ναυάγια, ἄλλως τε δὲν ἐγνώριζε πλεον καὶ ποῦ εἰρίσκειτο. Ἔμεινε λοιπὸν ἀρετὸν καιρὸν, ἀλλ' ἢ πατρίς, ἢ σύζυγος καὶ τὸ τέκνον του τὸν ἄφριναν νὰ ἤσυχάσῃ; Ἀπεράτισε πάλιν ν' ἀναχωρήσῃ! Ἀνεχώρησεν· ἀλλ' αἱ τρικυμίαι, ἢ μία τὸν ἄφρινεν, ἢ ἄλλη τὸν ἐπίπνευεν. Ἰσπερὸν ἀπὸ φοβερώτατα βάσανα ἐρρίφθη καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν ψυχὴν!!! Ὁ ἄναξ (διότι οἱ βυβαλεῖς τότε ὠνομάζοντο ἄνακτες), ὁ ἄναξ, λέγω, Ὀδυσσεὺς εὗρέθη ἐπὶ τῆς γῆς Ὀλόγυμνος, διότι, διὰ

νά σωθῆ, ἤνυχκάσθη νά ρίψῃ ὄλα του τὰ ἐνδύματα μέχρις ἑνὸς εἰς τὴν θάλασσαν. Κατ' εὐτυχίαν εὐρέθη εἰς τὸ παράλιον ἡ κόρη τοῦ βασιλέως Ναυσικάα, ἡ ὁποία μαθοῦσα παρ' αὐτοῦ τίς ἦτο διέταξε μίαν τῶν θεραπειῶν της νά τῷ δώσῃ ἕν ἑπανωφόριον, μέ τὸ ὁποῖον ἐσκέπασε τὴν γύμνωσίν του. Ἀκολουθῶς τὸν ᾤδήγησεν εἰς τὸν πατέρα της Ἀλκίνοον, ὁ ὁποῖος καὶ περιποιητικώτατα τὸν ἐφιλοξένησε καὶ διὰ πλοίου ἰδικοῦ του εἰς τὴν Ἰθάκην τὸν ἔστειλεν.

ΕΙΡ. Πόσα ἔτη ὑπέφερεν ὄλα ταῦτα τὰ βάσανα, Ἰωάννη;

Ι. Δέκα ὄλα ἔτη, Εἰρήνη μου.

ΕΙΡ. Ὁ Τηλέμαχος λοιπὸν δὲν ἤδυνήθη νά εὕρῃ τὸν πατέρα του! Τέλος τί ἀπέγινεν;

Ι. Ὁ Τηλέμαχος, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ πιστοῦ φίλου του Μέντορος περιῆλθε πολλὰς χώρας, μὴ δυνηθεὶς νά μῆθῃ τίποτε περὶ τοῦ πατρός του, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰθάκην, κατὰ περιεργὸν σύμπτωσιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν εἶχεν ἀποβιβάσθῃ καὶ ὁ πατήρ του· ὥστε ἡ βασίλισσα Πηνελόπη ὑπεδέχθη συγχρόνως καὶ τὸν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν.

ΕΙΡ. Ὡ! τί χαρὰν θὰ εἶχεν ἡ βασίλισσα Πηνελόπη τὴν ἡμέραν ἐκείνην!!

Ι. Ἀναμφιβόλως, Εἰρήνη· καὶ ἦτο δίκαιον νά μὴ ἀποθάνῃ πικραμένη ἡ βασίλισσα αὕτη, διότι ἦτον εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν καὶ ἐνάρετος καὶ φίλεργος.

ΕΙΡ. Τῷ ὄντι ὁ γέρον Μέντωρ ἐχρησίμευσε πολὺ εἰς τὸ Τηλέμαχον· διότι, ἂν δὲν εἶχε τοιοῦτον συνοδοιπόρον, τίς ἤξευρε τοῦ θὰ ἐπνίγετο, ἀφοῦ ὁ ΠΑΤΗΡ του ὑπέφερε τόσα!

Ι. Βέβαια, Εἰρήνη. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρέπει σήμερον ν' ἀκροαζώμεθα μετὰ προσοχῆς τὰς συμβουλὰς του καὶ νά τὰς φυλάττωμεν, διὰ νά σωθῶμεν ἀπὸ τὰ πολλὰ ναυάγια, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ταξείδιον τοῦ βίου θὰ μᾶς παρουσιασθῶσιν.

ΕΙΡ. Εἶμαι σύμφωνος, Ἰωάννη.

Ἀπειθεία καὶ ματαιοφροσύνη.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἡ Ἀγλαΐα ἠγάπα πολὺ τὰ βρασμένα κάστανα.

Γνωρίζετε, ὅτι τὰ κάστανα χάνουν μέρος τῆς γλυκύτητός των, ὅταν τις τὰ βράσῃ ἐντὸς μεγάλης ποσότητος ὕδατος.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου, διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὴν κόρην τῆς, τὰ ἔβραζεν ἡ ἰδία εἰς τὸ ἰδικόν τῆς δωμάτιον ἐντὸς μικρᾶς σιδηρᾶς χύτρας, τὴν ὁποῖαν πλήρη ὕδατος καὶ ἐρμητικῶς κεκλεισμένην * εἶχε πάντοτε πλησίον τοῦ πυρὸς πρὸς χρῆσιν τῆς, καθὼ φιλάσθενος, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπαμεν. Ὅτε ὅμως ἔρριπτεν ἐντὸς αὐτῆς τὰ κάστανα, ἔχυνε τὸ ἥμισυ ὕδωρ καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔθετεν ἐπ' αὐτῶν τεμάχιον πανίου διὰ τὴν συγκεντρόνη τὸν ἀτμὸν καὶ οὕτω τὴν μὴ ἀποβάλλωσιν οὐδὲν τῆς γλυκύτητός των τὰ κάστανα.

Πολλάκις ἡ Ἀγλαΐα, ἡ ὁποῖα πάντοτε ἤθελε τὴν συμβουλεύειν, εἶχεν ἐρωτήσει τὴν μητέρα διατί, ἀντὶ τὴν χύσῃ τὸ ἥμισυ ὕδωρ, δὲν τὸ χύνει ὅλον. Προσέθετε δὲ ὅτι ἀφεύκτως, ἀν τὸ πρᾶγμα ἐγίνετο οὕτω, τὰ κάστανα θὰ ἦσαν ἀκόμη γλυκύτερα.

Εἰς μάτην ἡ μήτηρ τῇ εἶχεν ἐξηγήσει ὅτι, ἐὰν ἡ χύτρα ἄνευ ὕδατος, μὲ μόνον τὰ ἡμβρογεμένα κάστανα, ἐκλείετο ἐρμητικῶς καὶ ἐθέτετο εἰς τὸ πῦρ, ὁ ἀτμὸς πάραυτα θὰ τὴν ἔσπανε.

Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνόει τοῦτο, ἐφρόνει πάντοτε ὅτι ἡ μήτηρ εἶχε λάθος καὶ ὅτι αὐτὴ ἐσκέπτετο ὀρθῶς.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος, καθ' ἣν ἡ Κ. Δημοσθενίδου εἶχε θέσει, ὡς τὸ σύνηθες, τὴν χύτραν μὲ τὰ κάστανα εἰς τὸ πῦρ, ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς. Ἐξῆλθε λοιπόν, συστήσασα στενῶς εἰς τὴν κόρην τῆς νὰ μὴ ἐγγίξῃ τὰ κάστανα.

Ἄλλ' ἡ Ἀγλαΐα μόλις ἔμεινε μόνη, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν πάντοτε τῆς ιδέας ὅτι ἡ μήτηρ εἶχε λάθος, ὑπερχαρεῖσα ὅτι εὗρεν εὐκαιρίαν κατάλληλον νὰ κάμῃ τὸ πείραμά τῆς ἐγνουπέτησέ πρὸ τῆς ἐστίας, ἐκένωσεν εἰς τὴν στάκτην ὅλον τὸ ὕδωρ τῆς χύτρας, ἔθεσε πά-

* Κεκλεισμένην οὕτως ὥστε ποσῶς νὰ μὴ ξεθομαίνῃ.

λιν τὸ πανίον μετὰ μεγάλης ταχύτητος καὶ ἔκλεισεν αὐτὴν ὅσον ἡ-
δύνατο μᾶλλον ἐρημητικῶς, προσπαθήσασα νὰ μὴ ἀφίσῃ οὐδὲ τὸ ἐ-
λάχιστον ἄνοιγμα.

Ἐπειτα, ὅλη χαρὰ διὰ τὸ κατόρθωμα, ἐπλησίασε τὸ ὠτίον της
πρὸς τὴν χύτραν καὶ ἤκουε τὸν κρότον, τὸν ὅποιον ἔκαμναν τὰ κά-
στανα, νομίζουσα ὅτι ὁ ἤχος οὗτος ἦτο καλὸς οἰωνὸς τῆς ἐπιτυχί-
ας της.

Ἄλλ' αἶφνης, ὦ φοίχη! ἔκρηξις ὅμοια μὲ τὴν ἔκρηξιν πιστο-
λίου ἀκούεται.

Ὅλοι τρέγουσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Κ. Δημοσθενίδου.

Εὐρίσκουσι τὴν Ἀγλαίαν λειποθυμημένην ὑπὸ τοῦ τρόμου, τὸ
πρόσωπόν της ἡμίκαυστον, κατεσακτωμένην ἄνωθεν ἕως κάτω, τὰ
φορέματά της ἐν ἀταξίᾳ, καυμένα καὶ ξεσχισμένα εἰς πολλὰ μέρη.

Τὸ παιδίον τρομάξαν ὑπὸ τοῦ κρότου, εἶχε πέσει κατὰ πρῶτον ἐ-
πὶ τοῦ πυρός, ἄνωθεν τοῦ ὀπίου ἴστατο ἐσχυμμένον· ἀλλ' ἔπειτα,
ἐπειδὴ ἐκάη, εἰτεινόθη μὲ δύναμιν πρὸς τὰ ὀπίσω· ὁ δὲ τρόμος καὶ
οἱ πόνοι ἰμοῦ ἐπέφερον τὴν λειποθυμίαν.

Τὸ δυστυχὲς τεκνίον ἔμεινε δύο ὅλους μῆνας εἰς τὴν κλίνην ἐν τῇ
μέσῃ τῶν ἀλγεινοτέρων παραλαλημάτων, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ζωὴ του
ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἦτον εἰς κίνδυνον.

Τέλος αἱ μεγάλαι προσπάθειαι καὶ ἡ μητρικὴ ἀφοσίωσις κατάρ-
θωσαν νὰ τὴν σώσωσιν· ἀλλ' ὅποια μεταβολὴ εἶχεν ἐπέλθει εἰς ὅ-
λον τὸ ὠραῖόν της πρόσωπον!

Τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ξανθὰ μαλλία, διὰ τὰ ὅποια τοσοῦτον ὑπερφη-
νεύετο, ἔπεσαν ὅλα ἔνεκα τοῦ ἰσχυροῦ πυρετοῦ, ὑπὸ τοῦ ὀπίου εἶ-
χεν ὑποφέρει· τὸ μέτωπον καὶ αἱ παρειαὶ της κατεστιγματίσθησαν
ἀπὸ στίγματα βαθέα καὶ ἀνεξάλειπτα!

Νὰ τὸ εἴπωμεν; Ἡ Ἀγλαία ὄχι μόνον δὲν ἦτο πλέον ὠραία...
Ἡ Ἀγλαία ἦτο δυσειδής... Ἡ Ἀγλαία ἐκείνη, ἥτις τοσοῦτον ἐ-
κόμπαζε διὰ τὴν ὠραιότητά της, ἐτιμωρεῖτο συγχρόνως διὰ τὴν φι-
λαρέσκειαν, τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην καὶ τὴν οἴησίν της.

Τὸ μάθημα ὑπῆρξε σκληρόν· δὲν ἔχει οὕτως;

Ἄλλ' ὅμως ὑπῆρξε σωτήριο.

Ἡ ἀγαθὴ μήτηρ τῆς Ἀγλαίας, φοβουμένη νὰ μὴ τῇ προξενήσῃ ὑπὸν καιρίαν, εἶχεν ὀριστικῶς ἀποποιηθῆ νὰ τῇ δώσῃ κάτοπτρον, ἂν καὶ ἐκεῖνη ἐπανειλημμένως εἶχε ζητήσει.

Ἡμέραν τινα ἡ κυρία Πηνελόπη, φίλη τῆς Κ. Δημοσθενίδου, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἀγλαίας, ἣτις εἶχεν ἀρχίσει ἤδη ν' ἀναλαμβάνη.

Ἡ κυρία αὕτη ἤρχετο νὰ τὴν προσκαλέσῃ εἰς χορόν, τὸν ὁποῖον κοράσια τῆς ἡλικίας της ἔμελλαν νὰ δώσωσι μετὰ τινὰς ἐβδομάδας.

Ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει ἀρκετὸς καιρὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου συμβεβηκότος, ἡ Ἀγλαία, ἐλπίζουσα ὅτι ἦτον ἤδη ἐντελῶς θεραπευμένη, παρεκίνει ἐπιμόνος τὴν μητέρα της νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὸν χορόν.

— Ἀλλὰ, δυστυχῆς τέκνον, ἀνέκραξε μετὰ λύπης ἡ Κ. Δημοσθενίδου, ἀρνούμενη σοι τοῦτο, σὲ ἀπαλλάττω ἀπὸ ἐν βάσανον· τὸ πιστεύεις; ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω, θὰ σ' ἐξέφρουν μίαν τοιαύτην διασκέδασιν;

— ὦ μητέρα! (εἶπεν ἡ Ἀγλαία μετὰ γαλήνης, τὴν ὁποίαν τις ἐκ μέρους της δὲν ἐπερίμενε) πιστεύω ὅτι ἀρκετὰ καλὰ σὲ ἐνόησα· ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ διάστημα ταύτης τῆς ἀσθενείας ἐτεκέφθην πολὺ, μητέρα· δὲν εἶμαι πλέον ὅ,τι ἤμουν πρὸ δύο μηνῶν· σὲ παρακαλῶ, μαμμάκα μου, δός μοι ἕν κάτοπτρον, διὰ νὰ βεβαιωθῶ περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον τώρα ὑποθέτω μόνον, καὶ δὲν θὰ λυπηθῆς διότι μοὶ ἔκαμες ταύτην τὴν χάριν· μάλιστα, θὰ τὸ ἴδῃς· τώρα ἔχω θάρρος.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου, μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὑπῆγε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὸ κόσμητρόν της (sa toilette) ἕν κάτοπτρον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὴν κόρην της.

Αὕτη παρετήρησεν ἀρκετὴν ὥραν τὸ ὅπως ἠλλοιωμένον της πρόσωπον, τὸ ὁποῖον μάλιστα ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας εἶχε καταντήσει κάτισχον· ἔπειτα ἐπέστρεψε τὸ κάτοπτρον εἰς τὴν μητέρα της καὶ εἶπε, προσηλώσασα τοὺς μεγάλους της ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν ἰδικῶν της.

— Ἀγαπητὴ μητερίτσα μου, περισσότερο παρά ποτὲ ἐπιθυμῶ νὰ παρευρεθῶ εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον· αὕτη θὰ ἦνε ἡ τελευταία ποιηὴ τῆς ἀσυγγνώστου κουφότητός μου· καὶ ἐπειδὴ ὀφείλω νὰ κάμνω ὥστε νὰ λησμονῶσι τὴν ἀσχημίαν μου, θὰ προσπαθῶ νὰ ἤμικι τόσον καλῆ, ὥστε οὐδεὶς νὰ μὴ λαμβάνῃ καιρὸν νὰ παρατηρῇ ὅτι δὲν εἶμαι πλέον ὠραία.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου, σχεδὸν παρηγορημένη διότι εἶδε τὸ θυγάτριόν της τοσοῦτον σωφρονισμένον, τὸ ἐνηγκαλήσθη ἐξ ὅλης καρδίας, ἐνθαρρύνουσα αὐτὸ εἰς τὴν καλὴν του ἀπόφασιν.

Ἡ Ἀγλαΐα λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν χρόνον. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσαι αἱ κυριαί, ὅσαι ἦσαν ἐκεῖ, εἶχαν μάθει παρά τῆς κυρίας Πηνελόπης ὅτι αὕτη ἀληθῶς μετενόησε διὰ τὰς προτέρας ἀνοησίας της, δὲν ἤξευραν ποῖα νὰ τὴν ὑποδεχθῆ πρότερον καὶ ποῖα νὰ κάμῃ πρὸς αὐτὴν τὰς μεγαλειτέρας φιλοφρονήσεις· ὅλοι τὴν ἡγάπων μυριακίς πλείτερον παρά πρὶν τῆς ἀσθενείας της. Αὕτη δὲ χαμογελῶσα ἔλεγε πολλάκις πρὸς τὴν μητέρα της:

— Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ λοιπόν, μῆτερ, τὸ ὠραῖον πρόσωπον εἶνε μᾶλλον δυστύχημα δι' ἐκεῖνον, ὅστις τὸ ἔχει, παρά εὐτύχημα; διότι τώρα, ὅτε ἔγινα τοσοῦτον δυσειδής, ἕκαστος μὲ ὑποδέχεται πολὺ φιλοφρονέστερον παρ' ὅτε ἤμην ὠραία.

Ὁ φίλος τοῦ κ. Δημοσθενίδου—ὅστις πρὸ καιροῦ εἶχε δώσει εἰς τὴν Ἀγλαΐαν ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, . . . καὶ τῆς ταπεινώσεως—ἡμέραν τινὰ ἀκούσας αὐτὴν λέγουσαν ταυτα, τῇ εἶπεν:

— Ὅχι, προσφιλές τέκνον, τὸ ὠραῖον πρόσωπον δὲν εἶνε ποτὲ δυστύχημα, ὅταν τις τὸ θεωρῇ ὡς δῶρον τῆς θείας προνοίας καὶ ὄχι ὡς κᾶτι τι, δι' ὃ νὰ κομπάζῃ. Τώρα βλέπει τις ἐπὶ τοῦ ἰδιοῦ σῶς ὅλα τὰ εὐγενῆ αἰσθηήματα, τὰ ὅποια σᾶς καθιστῶσι τῶ ὄντι ἐρασίμιαν, καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι σᾶς ἀγαποῦν. Τώρα εἴσθε εὐγνώμων πρὸς ἐκεῖνους, οἵτινες σᾶς φέρονται φιλοφρόνως, ἐνῶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχετε τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἄλλοι κατὰ γρέος ἔπρεπε νὰ σᾶς φέρονται.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου τὸ ἐνηγαλίσθη.

τοιουτοτρόπως· ἰδοὺ διατὶ ἕκαστος μένει εὐχαριστημένος μαζί σας.

Ἡ Ἀγλαΐα ἠὲχαρίστησε τὸν γέροντα καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ὠφελθῆ πολὺ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς του.

Σήμερον εἶνε νεᾶνις δέκα ἑνέα ἐτῶν.

Χωρὶς νὰ ἦνε εὐειδῆς, ἔχει ἐξωτερικὸν λίαν εὐχάριστον· ἡ ὥραία ξανθὴ κόμη της ἔγινε πάλιν. Τὰ στίγματα ἐν μέρει ἐχάθησαν· ἀλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων ἔχει χαρίεν, εἶνε ὁ γλυκὺς καὶ ἐράσμιος χαρακτήρ της, εἶνε ἡ μετριοφροσύνη, μεθ' ἧς φροντίζει πάντοτε νὰ ἐπισκιάζῃ τὸν ἑαυτὸν της, ζητοῦσα νὰ κάμνη ὥστε νὰ διαλάμπωσι μὲν τὰ προτερήματα, ἀ αἱ φίλαι αὐτῆς ἔχουσι, νὰ καλύπτωνται δὲ αὐτῆς αἱ πολυειδεῖς καὶ θετικαὶ γνώσεις, τὰς ὁποίας ἕνεκα τῶν τακτικῶν μετὰ ταῦτα σπουδῶν της ἀπέκτησεν.

Ἡ μόνη ματαιοφροσύνη, ἣν ἐπιτρέπει εἰς ἑαυτήν, εἶνε νὰ διηγῆται ἐνίοτε τὰ μεγάλα ἑλαττώματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας της, καὶ πῶς ἀπὸ εὐειδῆς ἔγινε δυσειδῆς· ἀλλ' αὕτη εἶνε ματαιοφροσύνη λίαν ἀθῶα.

Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰμὴ δι' ἐμοῦ

(Ἰωάν. XIV. στ'.).

Φῶς τοῦ παντὸς ἔστ' ὁ Θεός.

Ἄφθη δὲ πᾶσιν ὡς οἶδεν αὐτός.

Τοῦτον ζητῶν πᾶς τις, ποθεῖ

Ἰν', ὡς Θωμᾶς ψηλαφήσας, πεισθῆ.

Ὁ θέλων **ΝΟΗΣΑΙ** Αὐτόν,

Σπεῦσον **δρομαίως** περὶ τὸν **ΧΡΙΣΤΟΝ**.

Ἐόνον θνητοῖς! Θεὸς ἐπὶ γῆς,

Ἄφραστον θαῦμα! ὠράθη βροτοῖς·

Νόμον καινὸν φέρων αὐτοῖς,

Θεῖως διάγειν διδάσκει πιστοῖς.

Ἰωμεν ὡς εἶς!

Δράμωμεν εὐθύς!

Ἡύγασε τὸ φῶς,

ΣΩΤΗΡ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ!

Συμβουλαὶ μητρὸς πρὸς θυγατέρα μῆλλουσαν νὰ νυμφευθῆ.

Ἐνθυμοῦ, κόρη μου, ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καταστήσης τὸν ἄνδρα σου καλόν, δίκαιον καὶ ἀξιαγάπητον, εἶνε νὰ ἔχῃς σὺ αὐτὴ τὰ προτερήματα ταῦτα ἐντελῶς.

Ἀπόφρευγε πάντοτε τὸ νὰ φαίνεται ὅτι εἶσαι ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ, καὶ ποτὲ μὴ ἀπατήσης αὐτὸν εἰς τὸ παρκαμικρόν, ὡς πράττουσιν αἱ ἀπερίσκεπτοι γυναῖκες.

Μὴ στοχασθῆς ποτέ, ὅτι εἰς τὴν ὑπανδρείαν θὰ εὖρης σταθερὰν εὐτυχίαν, ἐπειδὴ σταθερὰ εὐτυχία δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐνθυμοῦ πάντοτε, ὅτι τὸ ἄτομον, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ συζευχθῆς, εἶνε ἄνθρωπος καὶ ὄχι ἄγγελος· ἂν δὲ παρατηρήσης εἰς αὐτὸν σημεία τινα ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, φανοῦ συγκαταβατικῆ καὶ ποτὲ μὴ ἀποδείξῃς πρὸς αὐτὸν τὴν ἐκ τούτου ἐντύπωσίν σου.

Ἄν ἐνόητε αἱ ὑποθέσεις σας δὲν θάινουσι κατ' εὐχὴν, ἐνθυμοῦ ὅτι οὐδέποτε πρέπει ν' ἀποδίδῃς τὸ αἴτιον εἰς τὴν ἀνικανότητα ἢ ἀτυχίαν τοῦ συζύγου σου, ἐλέγχουσα αὐτὸν ἀναφανδὸν καὶ γογγύζουσα κατ' αὐτοῦ, διότι τοῦτο θὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς σὲ ἀγάπην του καὶ προσέτι θὰ τὸν ἀποθαρρύνῃ. Ἄπ' ἐναντίας ὀφείλεις νὰ ἐμπνεύτῃς θάρρος εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἐλαφρώσῃς ὅσον δύνασαι τὸ δυστύχημα.

Ἐγείρου καθ' ἐκάστην μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἦσαι πραεῖα καὶ χαροποαῖα, ἢ δὲ καρδιοφθόρος λύπη ποτὲ ἄς μὴ καλύπτῃ μὲ σκυθρωπότητα καὶ κατῆφειαν τὸ ὠραῖον πρόσωπόν σου, καὶ τότε ποτὲ δὲν θὰ ἔλθῃς εἰς διενέξεις μετὰ τοῦ ἀνδρός σου. Μὴ ἀντιλέγῃς πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν προφανῶς τὸ δίκαιον εἶνε ὑπὲρ σοῦ, καὶ μάλιστα ὅταν βλέπῃς ὅτι ἡ ἀντιλογία δύναται νὰ ἐρεθίσῃ τὴν γοῆν αὐτοῦ καὶ νὰ προκαλέσῃ ἔριδα· ὑποχωροῦσα εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξάψεως, ἔσο βεβαία, ὅτι θὰ ἐξέλθῃς τοῦ ἀγῶνος νικήτρια.

Ἐστο πεπεισμένη ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῆς γυναίκος κρέμαται ὅλως

ἀπὸ τὸ πρὸς τὸν σύζυγον σέβας καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐγκάρδιον ἀγάπην. Μόνοι αἱ ἡδοναὶ αὐτοῦ ἔστωσαν καὶ ἰδικαὶ σου. Λάμβανε μέρος εἰς τὰς λύπας του, ἐπιχέουσα ἐπὶ τῶν θειῶν του τὸ γλυκύτατον βάλσαμον τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ ἄκρας ἀφοσιώσεώς σου. κρύπτε τὰ ἐλαττώματά του ἀπὸ τοῦς ἄλλους καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον του, καὶ τότε, ὅσον καὶ ἂν ᾔησε φυσικὰ διεφθαρμένος, ἀδύνατον νὰ μὴ τῷ γίνῃς ἐπὶ τέλους προσφιλεῖς καὶ ἀπαραίτητος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἠθικὴν βελτίωσίν του.

Φέρε πάντοτε τὸν ἀρραβῶνα του, διότι ἡ θεὰ του μόνη ἀποδιώκει τοὺς κακοὺς διαλογισμοὺς καὶ τοὺς ἐγκληματικοὺς πειρασμοὺς. Καὶ σὺ δέ, βλέπουσα τὸν ἀρραβῶνα τοῦτον, θὰ ἐνθυμῆται πάντοτε τὴν περίστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέλεξας αὐτὸν ἰσθίον σύντροφόν σου.

Τὰ σημεῖα καὶ αἱ ἐκφράσεις τῆς συζυγικῆς σου ἀγάπης ἄς καλύπτονται πάντοτε μὲ τὴν εὐκοσμίαν καὶ εὐσχημοσύνην καὶ ἂς κοσμῶνται ὑπὸ τῆς εὐγενείας καὶ χρηστοηθείας. Γυνὴ σεμνὴ καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένη οὐδέποτε πρέπει νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ πράττῃ ὡς μία κοιθήτης.

Ἄν ἐπιθυμῆς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ συζύγου σου καὶ τὴν ἰδικὴν σου, πάσχισον τὰ ἔξοδα νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι ποτε τὰ εἰσοδήματα, ἐπειδὴ, ὅταν ἐπισωρευθῶσι τὰ χρέη, τότε κινδυνεύετε ἀμφότεροι ν' ἀπολέσῃτε διὰ παντὸς πᾶσαν τὴν εὐζωίαν καὶ ἡσυχίαν σας. Πατὲ μὴ ἀφήτῃς νὰ παρέλθωσι πολλαὶ ἡμέραι, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃς τὴν συνειδησίαν σου, ἂν ἐξεπλήρωσας ἀκριβῶς πάντα τὰ καθήκοντά σου ὡς σύζυγος καὶ ὡς οἰκοδέσποινα. Ἄν δὲ ἐννοήσῃς, ὅτι ἔσφαλές εἰς περιστάσεις τινάς, φρόντισε νὰ διορθωθῆς, πρὶν τὰ ἐλαττώματά σου διὰ τῆς συνηθείας κατασταθῶσι δευτέρα φύσις.

Ἰδοῦ, κόρη μου, ἐν ὀλίγοις τὸ συμβόλαιον τῆς συζυγικῆς σου εὐδαιμονίας, τοῦ ὁποίου τὰ εὐάριθμα ἄρθρα ἂν ἀκριβῶς ἐκπληροῖς, σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς θὰ μεταμεληθῆς, διότι ἔγινες σύζυγος.

Ἐν σχόλιον.

Πόσα ὄκταιται καὶ ἄρρενα καὶ θήλια, ἀνατρεφόμενα ὡς τὴν τῆς ὕψης σελ. Ἀγλαίαν ἔχουσι μέχρις ἐνός καὶ τὰ ἐλαττώματά της ! ! Ἄλλ' ἄρα γε θὰ λάβωσι χώραν καὶ ἐπ' αὐτῶν τὰ συμβεβηκότα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοιαύτης κατέστησαν τοσοῦτον ἐξιέραστον ἐκείνην τὴν Ἀγλαίαν ; Ἀλλοίμονον ! δὲν πιστεύομεν· εἶθε ἐν τούτοις.

Τὸ δυστυχέστερον διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἰδίως καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει εἶνε ὅτι πάμπολλαι, πλήρεις τοιαύτης παιδαριώδους οἰήσεως Ἀγλαίαι, κατέχουσαι δυστυχῶς ὅλας σχεδὸν τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ἀντιπάττονται ἀλαζόνως ἀπέναντι τῆς πανσεβάστου μητρὸς αὐτῶν Ἐκκλησίας καὶ δυσχυρίζονται ὅτι χωρὶς ἄλλο τὰ κάστανα θὰ γίνωσι γλυκύτερα, ἐὰν χυθῆ ὅλον τὸ ἐν τῇ χύτρᾳ ὕδωρ ! !

Ἄλλὰ πόσον ἠπατημένους βλέπουσιν ἑαυτοὺς οἱ τοιοῦτοι οἰηματαίαι, ὅταν σημάνῃ ἡ κρίσιμος στιγμή καὶ ἴδωσιν ὅτι ἴστανται πρὸ τοῦ χεῖλους τοῦ τάφου ! Τότε ἀποκαλύπτονται αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί.

Οἱ τοιοῦτοι θὰ καγγάσωσι τώρα καὶ τολμηροτάτην θ' ἀποκαλέσωσι τὴν παρομοίωσιν· ἀλλ' ὀλίγον ἂν σκεφθῶσιν ἀνθρωπινώτερον καὶ μαῶλον ἀμερολήπτως—ὀλίγον ἂν ἀφίσωσι κατὰ μέρος τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν φιλαυτίαν—θὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει μεταξύ ἑαυτῶν καὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἀγλαίας διαφορά. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς ἐπεριφρόνει τὴν πείραν τῆς μητρὸς της—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν περιφρονοῦσι τὴν πείραν τοσοῦτων αἰώνων. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς ἐπεριφρόνει τὴν μάθησιν τῆς μητρὸς της—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν περιφρονοῦσι τοσοῦτους τοσοῦτων αἰώνων πεπαιδευμένους ! Ἐγνοῶ τὴν ἀκαταμέτρητον χορείαν τῶν τοσοῦτων τῆς Ἐκκλησίας φωστήρων, καὶ σημερινῶν καὶ ἀρχαίων, καὶ Ἑλλήνων καὶ Εὐρωπαίων. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς μόνην τὴν ἰδικὴν της ἰδέαν ἐθεώρει ὡς τὴν ὀρθοτάτην—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν τὴν ἰδικὴν τῶν ἰδέων θεωροῦσιν ὡς τὴν μόνην ἀλάναστον. Ἐκείνη δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ λόγος τῆς μητρὸς της ἦτον ἀληθής—οὔτοι δὲν πιστεύουσιν ὅτι ὁ λόγος τῆς Γ ρ α φ ῆ ς εἶνε ἀληθής. Ἐκείνη

ἐθεώρει ὡς ψεῦδη τὰ παρὰ τῆς μητρὸς της λεγόμενα—οὔτοι θεωροῦσιν ὡς ψεῦδη τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἱστορούμενα.

Ἐκείνη ἡ Ἀγλαία τοῦλάχιστον δὲν ἠγανάκτει· ἀλλ' αὐται ἀγανακτοῦν! φωνάζουν· δὲν θέλω νὰ πιστεύσω τοῦτο, δὲν θέλω νὰ πιστεύω ἐκεῖνο!! Εἶνε οἱ ἄνθρωποι ὀρθολογισταί, δηλ. rationalists, καταλαμβάνετε; Ἄλλ' ὀπόση ἡ ἀπάτη!!

Εὐλογημένη ἄνθρωπε, ἐάν τις σ' ἐρωτήσῃ πῶς τὸ ὄν μεταβάλλεται εἰς ὄρνιθιον; τίς ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου; δύνασαι ν' ἀπαντήσῃς;—Ἐάν εἴπῃς «τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς θερμότητος τῆς ἐπωαζούσης ὄρνιθος,» δὲν θὰ εἴπῃς τίποτε, διότι ἡ ἀπόκρισις αὕτη ποσῶς δὲν θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειαν οὔτε τοῦ ἐρωτήσαντος οὔτε σοῦ τοῦ ἰδίου. Ἐχεις ἄλλο νὰ εἴπῃς; Βεβαίως ὄχι. Καὶ ὅμως τοῦτο εἶνε φαινόμενον, τὸ ὅποιον καθ' ἑκάστην λαμβάνει χώραν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου· φαινόμενον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀλήθειαν μαρτυρεῖ ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ χριστιανισμὸς ἐπίσης εἶνε φαινόμενον διαρκές. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἤρχισεν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς συντελείας αὐτοῦ. Τοῦτο μαρτυρεῖ πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης καὶ διὰ νὰ πεισθῆς ὅτι σοὶ λέγω ἀλήθειαν, ἀνάγνωθι τὴν 328ῃν σελίδα τοῦ Α'. τόμου συγγράμματος ἀξιολογητάτου, οὗ ἡ ἐπιγραφή «Φιλοσοφικαὶ μελέται περὶ χριστιανισμοῦ, ὑπὸ Αὐγούστου Νικολάου, ἐξελληνισθεῖσαι ὑπὸ Π. Βοάϊλα Ἀρμένη καὶ Α. Μαυρομαμάτου.»

Ἀδελφέ μου, τὴν Κοσμοσοφίαν—τῆς ὁποίας ὁ πεφυσιωμένος συγγραφεὺς δὲν τολμᾷ νὰ φανῆ—τὴν καταβροχθίζεις· τὸν Ρεβάν—ὅστις, ἐξ Ἑβραίων ἔλκων τὸ γένος, ἔχει μέγα ἐθνικὸν ἐνδιαφέρον ν' ἀποδείξῃ μῦθον τὸν χριστιανισμὸν—τὸν κατατρώγεις· τοὺς ἄλλους—οἱ ὅποιοι ἐν τῇ παρώσει αὐτῶν λέγουσι τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς ἄνωθι—τρέχεις μετὰ σπουδῆς ποῦ θὰ εὔρῃς τὰ συγγράμματά των νὰ τ' ἀναγνώσῃς. Τὸ ἄνωθι σύγγραμμα, ἐνῶ βλέπεις ὅτι φέρει δύο ἐπίσημα τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὀνόματα, ἐφρόντισες ποτέ σου νὰ ἀναγνώσῃς; ἢ, ἂν τὸ ἀνέγνωσες, τὸ ἀνέγνωσες μετ' ἐπιστασίας; Διατί λοιπὸν τοσαύτη ἀδικία; Διατί, ἐνῶ τολμᾷς νὰ δικάσῃς τοσοῦτον

σπουδαίαν υπόθεσιν καὶ νὰ ἐκδώσῃς τοσοῦτον μεγάλην ἀπόφασιν, δικάζεις πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς ;

Θέλησον, φίλτατε, καὶ θὰ πιστεύσῃς. « Ἡ ΘΕΛΗΣΙΣ, λέγει ἄριστα ὁ Πασχάλης, εἶνε ἐν τῶν κυριωτέρων ὀργάνων τῆς πίστεως, ὅχι διότι μορφώνει τὴν πίστιν ἢ θέλησις, ὅχι! ἀλλὰ διότι τὰ πράγματα φαίνονται ἀληθῆ ἢ ψευδῆ κατὰ τὴν ὄψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωροῦνται. Ἡ ΘΕΛΗΣΙΣ, ἥτις εὐαρεστεῖται μᾶλλον ἢ εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην ὄψιν, αὐτὴ ΑΠΟΤΡΕΠΕΙ τὸ πνεῦμα τοῦ νὰ θεωρήσῃ τὰς ιδιότητας ἐκείνης τῆς ὄψεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἀγαπᾷ· καὶ οὕτω τὸ πνεῦμα, συμβαδίζον μὲ τὴν θέλησιν, ἐμμένει θεωροῦν ἐκείνην τὴν ὄψιν, ἣν μᾶλλον ἐπιθυμεῖ, καὶ κρίνον περὶ αὐτῆς, διότι βλέπει αὐτήν, ρυθμίζει ἀνεπαισθήτως τὴν πίστιν του κατὰ τὴν κλίσιν τῆς θελήσεώς του. » « Αὕτη εἶνε ἡ αἰτία, λέγει ὁ Λεϊβνίτιος, δι' ἣν ἡ ψυχὴ ἔχει τόσα μέσα, ἵνα ἀντισταθῇ κατὰ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν γνωρίζει, καὶ δι' ἣν ὑπάρχει τοσοῦτ' ἄλλο μὲν ὁ πορθμὸς μεταξὺ πνεύματος καὶ καρδίας » Θεοσοφία, Τόμ. Β'. σελ. 80. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δύναται δικαίως νὰ τιμωρηθῇ, ὡς μὴ πιστεύσας, ἢ ὡς ζήσας εἰς ψευδεῖς δοξασίας. Διότι εἶνε κύριος τῆς θελήσεώς του.

Ἄκουσον ἓνα τῶν πατριαρχῶν τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας «Θὰ δώσωμεν, λέγει, ΛΟΓΟΝ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν Θεὸν περὶ ὧν ἐπράξαμεν κατὰ συνέπειαν τῶν πλανῶν. ὡς ἐλάβαμεν ὡς ἀληθῆ δόγματα· καὶ οὐαί, κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἡμέραν, εἰς τοὺς ἐθελουσίως τυφλωθέντας». Βαύλου ἅπαντα. Τομ. Β'. σελ. 226.

Δυσὶν θάτερον, φίλτατε ἀναγνώστα· ὁ ἄνθρωπος χρεωστεῖ ἢ νὰ σεβασθῇ τὰς ἐρεῦνας τοσοῦτων αἰώνων καί, κύψας τὸν αὐχένα ἐνώπιον τῆς πολιᾶς ταύτης, νὰ εἴπῃ: πιστεῦω—ἢ νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὴν ἐμβριθὴ μελέτην τοῦ φαινομένου, τὸ ὅποιον ὁ ἐπὶ σοφία περικλεῖς Γερμανὸς Φίλιππος Schaff ὀνομάζει «Τὸ θαῦμα τῆς ἱστορίας», καὶ τότε ἀφεύκτως θὰ διασκεδασθῶσι πᾶσαι αἱ ἀμφιβολίαι του· τότε θ' ἀπορήσῃ μάλιστα πῶς ΤΟΣΟΝ ἄργα ἐγνώρισε τὴν ἀ-

λήθειαν, τὴν ὁποίαν, σὲ βεβηκῶ, τοσοῦτον θ' ἀγαπήσῃ, ὥστε θὰ νομίξῃ ὅτι ἀπ' ΕΚΕΙΝΗΣ τῆς στιγμῆς ἤρχισεν ἡ ζωὴ του· θὰ νομίξῃ ὅτι ἀνένηψεν ἀπὸ μεγάλῃν μέθην. ὅτι ἐξύπνησεν ἀπὸ βαθυτάτην ληθαργίαν.

Δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ ἐκτανθῶ πολὺ, διότι τὰ ὄριά μου εἶνε στενά· ἀλλὰ πιστεύω ὅτι τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκουσι διὰ τὸν ὅστις εἰλικρινῶς ἀγαπᾷ ἑαυτὸν καὶ εἰλικρινῶς ἐπιθυμεῖ τὴν εὐδαιμονίαν του. Οὗτος δὲ μόνος, νομίζω, δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ ἀληθῶς πεπαιδευμένος· διότι ἐὰν λέγω ὅτι γνωρίζω τὰ πάντα, ἀγνοῶ δὲ τὸ συμφέρον μου, βεβαίως δὲν ἔχω τὸν κοινὸν νοῦν—ὁ δὲ μὴ ἔχων τὸν κοινὸν νοῦν εἶνε ἀμαρτία νὰ ὀνομάζηται ΑΛΗΘΩΣ πεπαιδευμένος. Ἐξέτατον γραμματικῶς τὴν λέξιν ἀληθῶς καὶ θὰ πεισθῆς ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Δημοπρασία Γυναικῶν.

Κατ' ἀρχαιοτάτην συνήθειαν οἱ ἐν Τρηνσυλθανίᾳ Ρουμοῦνοι πωλοῦσι τὰς ἐν ᾧρα γάμου θυγατέρας αὐτῶν ἐπὶ δημοσίας πανηγύρεως. Τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἡ πανήγυρις ἐτετέλεσθη περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου ἐν Καλλικάσῃ, ὅπου πολὺ ἦτο τὸ πανταχόθεν συνελθὸν πλῆθος. Οἱ πατέρες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν τὰς θυγατέρας, ἅμα δὲ καὶ ὄλην τὴν προῖκα ἐπὶ ἀμαξῶν, καὶ ὅταν φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς πανηγύρεως, ἀναφωνοῦσι μεγαλοφῶνως τὰ ἑξῆς· « Ἐγὼ θυγατέρα διὰ γάμον. Τίς ἔχει υἱὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ νυμφευθῇ; » Ὁ γαμβρὸς παρουσιάζεται καὶ ἡ διαπραγματεύσις γίνεται ἐντὸς ὀλίγου.

Σ. Ἄρα γε οἱ ἄνωγοι Ρουμοῦνοι δυστυχέστεροι ἡμῶν εἰσι κατὰ τοῦτο ἢ εὐτυχέστεροι; Τὸ καθ' ἡμᾶς νομιζομεν μᾶλλον εὐτυχέστεροι, διότι τὸ τριτοῦτον ἔθιμον πόσας φθίσεις καὶ πόσα ἄλλα ἄτοπα δὲν προλαμβάνει!!... Δ!! καὶ σὺ πρᾶγμα ὕλως ἀντιβατικὸν εἰς τὸν πολιτισμὸν ἕνας νέος νὰ στεφανώνεται μίαν νέαν, χωρὶς ἀμοιβαίως νὰ γνωρίζωνται, χωρὶς νὰ ἀγαπῶνται.—Τί νὰ σοὶ εἴπω, ἀδελφέ; Ἄγνοῶ καὶ ἐγὼ· ἀλλ' ἐν παραβάλλωμεν τὰ δύο κακὰ, δὲν ἠξέωρω τί τὸ μὴ χεῖρον.

Ὁ ματαιόφρων Ξέρξης.

Ἀφοῦ ἀπέθανε Δαρεῖος ὁ Ἰστάσπου, βασιλεὺς τῆς Περσίας, δι-

εδέχθη αὐτὸν (485 π. Χ.) ὁ υἱὸς τοῦ Ξέρξης, νέος εἰς τὸ ἔπακρον ματαιόφρων, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπιτυχῶς ἀπεπεράτωσε τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείαν, διενοήθη νὰ ἐκστρατεύῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς Ἑλλάδος, θέλων νὰ ἀποπλύνη τὴν ἐν Μαραθῶνι ἦτταν, τὴν ὁποίαν ὑπὸ ὀλιγαριθμῶν Ἀθηναίων καὶ Πλαταιῶν ὑπέστησαν ὁ Δάτις καὶ Ἀρταφέρνης. Ἀλλὰ πρὶν ἐπιχειρηθῆ ἑκστρατείαν τοσοῦτον σπουδαίαν, ἐνόμισε καλὸν νὰ συγκαλέσῃ συμβούλιον ἐκ τῶν πρωτίστων μεγιστάνων τῆς αὐλῆς του. Ὅτε δὲ οὗτοι συνῆλθον, εἶπε τὰ ἐξῆς. « Ἄνδρες Πέρσαι, ὁποῖα μὲν τὰ κατορθώματα καὶ τοῦ Κύρου καὶ
 » τοῦ Καμβύστου καὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Δαρείου νομιζῶ περιττὸν νὰ ἀπα-
 » ριθμήσω πρὸς ὑμᾶς, οἵτινες καλῶς τὰ γνωρίζετε. Ἐγὼ δὲ, ἅμα
 » ἀνῆλθον εἰς τὸν θρόνον τῶν προγόνων μου, ἐνόμισα χρέος μου νὰ
 » μὴ φανῶ διόλου κατώτερος αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐν βραχεῖ χρόνῳ
 » κατεκτήσαμεν χώραν εὐφορον καὶ ἀξιολογωτάτην, τὴν Αἴγυπτον,
 » τὸ δὲ στέμμα τῶν φαραίωνων κοσμεῖ ἤδη τὴν κορυφὴν τοῦ μεγά-
 » λου ὑμῶν βασιλείως. Τώρα συνεκάλεσα ὑμᾶς, ὅπως σᾶς κοινο-
 » ποιήσω τὴν ὁποίαν προτίθεμαι νέαν ἐκστρατείαν. Ἐχῶ σκοπὸν,
 » ζεύξας τὸν Ἑλλησποντον, νὰ ὀδηγήσω τοὺς στρατοὺς μου διὰ τῆς
 » Εὐρώπης κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τιμωρήσω τοὺς Ἕλληνας, καὶ πρὸ
 » πάντων τοὺς Ἀθηναίους, δι' ὅσα ἀδικήματα ἔπραξαν πρὸς τοὺς
 » Πέρσας καὶ πρὸς τὸν ἐμὸν πατέρα, πρῶτον μὲν καύσαντες τὰς Σάρ-
 » δεϊς, δεῦτερον δὲ κατανικήσαντες τὸν ἡμέτερον στρατὸν, στρα-
 » τηγούντων τοῦ Δάτιδος καὶ τοῦ Ἀρταφέρους. Διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν
 » θά ἡσυχάσω, πρὶν κυριεύσω καὶ τυρπολήσω τὰς Ἀθήνας. Μετὰ
 » ταῦτα θά ὑποτάξωμεν τὴν γείτονα αὐτῶν Πελοπόννησον, καὶ τότε
 » πλέον ὁ ἥλιος δὲν θά φωτίζῃ ἄλλην χώραν γείτονα τῆς ἡμετέρας,
 » ἀλλὰ θά ἀνατέλλῃ καὶ θά δύῃ ἐντὸς τῆς ἀπεράντου Περσικῆς μο-
 » ναρχίας. Διότι, ὡς πληροφοροῦμαι, οὐδὲν πλέον ἔθνος θά τολμή-
 » σῃ νὰ ἀντιταχθῆ πρὸς ἡμᾶς, ἀφοῦ ὑποτάξωμεν τοὺς ὁποίους εἶ-
 » πον. Ὑμεῖς δὲ θὰ μὲ εὐχαριστήσητε πολὺ, ἐὰν ἐμφανισθῇ ἕκαστος
 » εἰς τὸν δέοντα καιρὸν φέρων στρατὸν κάλλιστα παρεσκευασμένον.
 » Ταῦτα λοιπὸν πρέπει νὰ γίνωσιν οὕτω· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φαίναμ

» ὅτι ἐξ ἰδίας μου βουλῆς μόνον πράττω ταῦτα, προτείνω νὰ ἀπο-
» φραθῇ ὁ βουλόμενος περὶ τοῦ πράγματος. »

Τότε ὁ Μαρδόνιος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὡς ἑξῆς. « Ὡ δέσποτα,
» γελοῖον ἀληθῶς θὰ ἦτον, ἂν σὺ ὁ ἄριστος τῶν Περσῶν, ὑπὸ τὸ
» σκῆπτρον τοῦ ὁποῖου οἱ Σάκαι καὶ οἱ Ἴνδοι καὶ οἱ Αἰθίοπες καὶ οἱ
» Ἀσσύριοι καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ μεγάλα ἔθνη δουλεύουσιν, ὑπέ-
» φeres νὰ μείνωσιν ἀτιμώρητοι οἱ μικροὶ καὶ θρασεῖς Ἕλληνες, οἵτινες
» πρῶτοι ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων. Ἐγὼ ἄλλοτε εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον
» τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν, ὅτε ὑπὸ τοῦ πατρός σου διετάχθη νὰ ἐκστρατεύ-
» σω κατ' αὐτῶν. Ἐπροχώρησα εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ σχεδὸν μέχρι
» τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ με ἀντικρούσῃ. Σὲ δὲ, ὦ βασι-
» λεῦ, ἄγοντα ἄπειρον στρατὸν καὶ στόλον ἐκ τῆς Ἀσίας, τίς θὰ
» τολμήσῃ νὰ ἐναντιωθῇ; Νομίζω, ὅτι δὲν ἔχουσι τόσῃ γενναϊότη-
» τα· ἂν ὅμως παρὰ προσδοκίαν τολμήσωσι νὰ ἀντιταχθῶσιν εἰς τὸν
» κραταιότατον μονάρχην μου, ἄς μάθωσιν, ὅτι οἱ Πέρσαι εἶνε ἄρι-
» στοι ἀνθρώπων κατὰ τὰ πολεμικά. » Ὁ Μαρδόνιος τοσαῦτα εἰπὼν
ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ Ξέρξου ἔπαυσε.

Ἐνῶ δὲ ἐσιώπων οἱ λοιποὶ μεγιστᾶνες καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐκφρά-
σωσι γνώμην ἐναντίαν πρὸς τὴν τοῦ Ξέρξου καὶ Μαρδονίου, Ἀρτά-
βανος ὁ Ὑστάσπου, θεῖος ἐκ πατρὸς τοῦ Ξέρξου, γέρον πολυπέριος
καὶ συνετὸς, ὠμίλησεν ὡς ἀκολούθως·

» Ὡ βασιλεῦ, διὰ τῆς ἀντιπαράθεσεως τῶν ἐναντίων γνώμῶν
» εὐρίσκεται ἡ καλλιτέρα ἀπαρὰ λακτα ὅπως τὸν καθαρώτερον χρο-
» σὸν διακρίνομεν, ἀφοῦ προστρίψωμεν αὐτὸν πρὸς ἄλλον χρυσόν.
,, Ὅταν ὁ πατὴρ σου καὶ ἐμὸς ἀδελφὸς Δαρεῖος εἶχεν ἀποφασίσαι
,, νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σκύθας, παντὶ σθένει προσεπάθησα νὰ τὸν
,, ἀποτρέψω· ἀλλὰ δὲν ἐπέισθη καὶ ἐκστρατεύσας ἐπανῆλθεν, ἀφοῦ
,, ἀπέβλεπε πολλοὺς καὶ ἀνδρείους στρατιώτας. Σὺ, βασιλεῦ, δια-
,, νοεῖσαι νὰ ἐκστρατεύσῃς ἐναντίον ἀνδρῶν πολὺ γενναιοτέρων ἀ-
,, πὸ τοὺς Σκύθας, ἐναντίον ἀνδρῶν, οἵτινες φημίζονται ὡς ἄριστοι καὶ
,, κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Βασιλεῦ, λέγεις ὅτι γεφυρώσας τὸν
,, Ἑλλησποντον θὰ ὀδηγήσῃς διὰ τῆς Εὐρώπης τοὺς στρατοὺς σου κα-

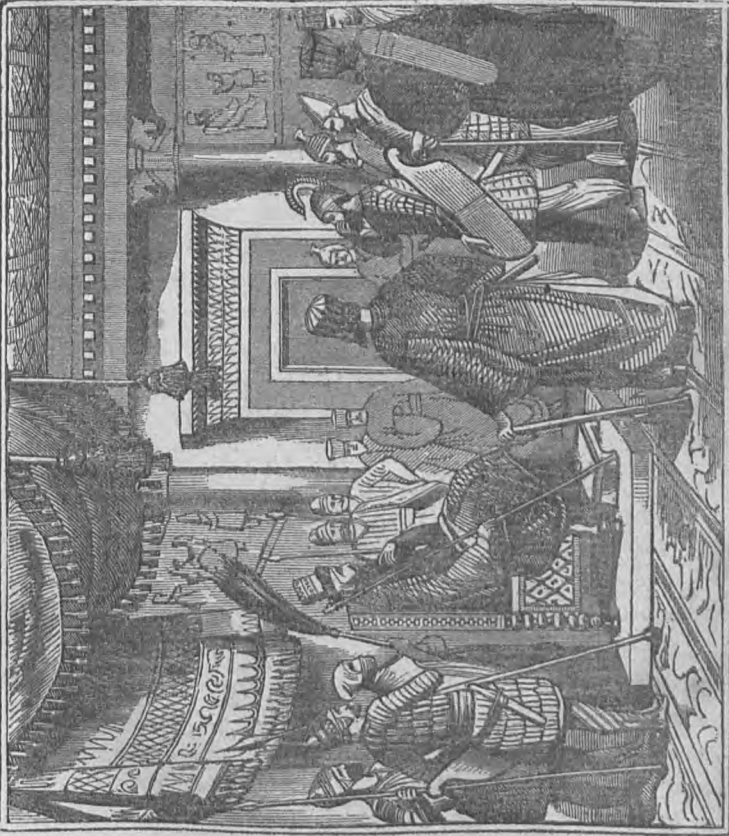

,, τὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ἐγὼ σοὶ ὑπενθυμίζω τὸ ὅποιον ὀλίγον ἔλει-
 ,, ψε νὰ συμβῆ εἰς ἡμᾶς δυστύχημα, ὅτε ὁ πατήρ σου γεφυρώσας τὸν
 ,, ποταμὸν Ἰστρον (Δούναβιν) διέβη κατὰ τῶν Σκυθῶν. Οὗτοι προέτρε-
 ,, ψαν τοὺς Ἴωνας, εἰς τοὺς ὑπόλους εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φύλαξις τῆς γε-
 ,, φύρας, νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐγκαταλείποντες
 ,, ἡμᾶς εἰς τὰς ἐρήμους Σκυθικὰς πεδιάδας, ἔνθα μᾶς περιέμενον ἄ-
 ,, φρευκτος ὄλεθρος. Ἄν δὲ Ἰστιαῖος ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου δὲν με-
 ,, τέπειθεν αὐτοὺς, ἀφεύκτως θὰ ἀνεχώρουν καὶ ἡμεῖς θὰ κατε-
 ,, στρεφόμεθα· ὥστε, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἕνα
 ,, ἄνδρα ὀφείλομεν τὴν σωτηρίαν μας. Τώρα, καθὼς εἶπον, πρόκειται
 ,, νὰ πολεμήσωμεν ἄνδρας πολὺ γενναϊότερους τῶν Σκυθῶν· ἀλλ' ἂν
 ,, καθ' ὑπόθεσιν νικηθῶμεν κατὰ θάλασσαν, καὶ οἱ Ἕλληνες πλεύσαν-
 ,, τες εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διαλύσωσι τὴν γέφυραν, καὶ μᾶς κλείσω-
 ,, σιν ἐντὸς τῆς Εὐρώπης; Σὺ λοιπὸν, βασιλεῦ, μὴ θελήσης χωρὶς
 ,, τινος ἀνάγκης νὰ κινδυνεύσης τοιοῦτον κίνδυνον, ἀλλὰ πείσθητι εἰς
 ,, ἐμέ, ἢ τοῦλάχιστον ἄς ἀναβληθῆ τὸ πρᾶγμα, ὅπως τὸ σκεφθῶμεν
 ,, ὠριμώτερον. Ὅποιαδῆποτε δὲ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἔκβασις τῆς ἐπιχειρή-
 ,, σεως, δὲν θὰ ζημιωθῶμεν βεβαίως διότι ἐσκέφθημεν. Ἡ βία ἐπιφέ-
 ,, ρει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτυχίαν. Πρὸ πάντων, ἡγεμόν, λάμψις
 ,, ματαίαις δόξης ἄς μὴ σὲ ἐκπλήττη, καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι τὰ ὑψηλότετα
 ,, δένδρα εἶνε τὰ μᾶλλον ἐκτεθειμένα εἰς τὸν κεραυνόν. Εἰς σὲ μὲν, ὦ
 ,, βασιλεῦ, ταῦτα συμβουλεύω· σὺ δὲ, Μαρόδιε, παῦσον τοῦ νὰ διχ-
 ,, θάλῃς τοὺς Ἕλληνας ὡς δειλοὺς καὶ ἀνάνδρους, καὶ ἂν ᾔνε ἀνάγκη
 ,, νὰ γίνῃ ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμος, ἀνάλαβε σὺ αὐτὸς τὴν ἀρχηγίαν,
 ,, ἀλλ' ἀφσέ μας τὸν βασιλέα, τοῦ ὁποιοῦ ἡ ζωὴ εἶνε πο' ὑγιμοστάτη
 ,, εἰς τοὺς Πέρσας. Ἀπαιτῶ ὅμως τὰ τέκνα σου καὶ τὰ τέκνα μου νὰ
 ,, δοθῶσιν ἐνέχυρα τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας." Ἐκλεξον σὺ αὐτὸς τοὺς
 ,, ἄνδρας τοὺς ὁποίους θέλεις, λάβε στρατιὰν ὅσην ἐπιθυμεῖς, καὶ ἂν
 ,, μὲν ἀποβῆ ὁ πόλεμος εὐτυχῆς, στέργω νὰ θανατωθῶ καὶ ἐγὼ καὶ τὰ
 ,, τέκνα μου· ἂν ὅμως ἡττηθῶμεν, ὡς προβλέπω, στέργε νὰ θανατω-
 ,, θῆς σὺ (ἂν ἐπιστρέψῃς) καὶ τὰ τέκνα σου διὰ τὴν ἀσυγχώρητον ἀ-
 ,, περισκεψίαν σου.»

Ἡ ματαιοφροσύνη τοῦ νέου μονάρχου προσεβλήθη καιρῶς ἐκ τῶν ἐλικρινῶν καὶ φρονίμων τούτων λόγων, καὶ τοι ὑπὸ γέροντος θείου λεχθέντων, καὶ μετὰ θυμοῦ ἀνέκραξε· “ Εὐχαρίσται, Ἀρτάβανε, τοῦ θεοῦ ὅτι εἶσαι ἀδελφός τοῦ πατρός μου· εἰδὲ μὴ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀμέσως ἤθελες λάβει τὴν ἀμοιβὴν τῶν αὐθαδῶν λόγων σου. Ἀλλ’ ὅμως σὲ διατάσσω, ὡς ἄνθρωπον καὶ δειλόν, νὰ μὴ συνεκστρατεύσης μετ’ ἐμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ νὰ μείνης ἐνταῦθα μετὰ τῶν γυναικῶν, τὰς ὁποίας ὁμοιάσεις· αὕτη ἔστω ἡ τιμωρία σου. Ἐγὼ δὲ ἕως μὴ λέγωμαι υἱὸς τοῦ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ἂν δὲν τιμωρῶσω τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς τολμήσαντας νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν ἐπικράτειάν μου καὶ πυρπολήσαντας τὰς Σάρδεις. Δυσὶν θάτερον, ἢ θὰ νικῶσιν ἢ θὰ νικηθῶμεν, ἀφοῦ πολεμήσωμεν ἀνδρείως. Μείνε ἐνταῦθα ἄνδρες· ἐγὼ δὲ προβαίνω μὲ τοὺς στρατοῦς μου, ὅπου τὸ καθήκον καὶ ἡ δόξα μὲ προσκαλοῦσι. »

Ἄλλὰ δὲν παρῆλθον πολλὰ ἔτη (480 π. Χ.) καὶ ὁ μάταιος Ξέρξης λίαν μετημελήθη, διότι δὲν ἤκουσε τὰς φροσίμους συμβουλὰς τοῦ θείου του. Κατατροπῶθεις εἰς τὰ στενὰ τῆς Σαλαμίνοσ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἀξιωματημόνευτον καὶ λαμπρὰν ἐκεῖνην ναυμαχίαν καὶ φοβηθεὶς μὴ ἀποκοπῆ ἢ γέφυρα ἄφησε τὸν Μαρδόνιον μὲ 300 χιλ. πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου, αὐτὸς δὲ μὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στρατοῦ κακῶς ἔχων ἐπεραιώθη εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπου διεβίωσεν ἄσημος καὶ ἄδοξος, κατ’ ἄλλους μὲν δολοφονηθεὶς, κατ’ ἄλλους δὲ ἀποθαλιῶν φυσικὸν θάνατον. Ὁ Περσικὸς στρατός ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς διάστημα 45 ἡμερῶν ὑπέστη πλείστας ὄσας τάλαιπωρίας, στερούμενοι ζωοτροφιῶν καὶ τρώγοντες χόρτα, φύλλα καὶ φλοιοὺς τῶν δένδρων ὑπὸ τῆς πείνης· ἀλλὰ καὶ λοιμικὴ ἀσθένεια καὶ δυσεντερία ἐβέρισε πολλὰς μυριάδας αὐτῶν. τῶν ὁποίων τὰ πτωμάτα κατεκάλυψαν τὰς πεδιάδας τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν, ἀναγνῶστα, παριστάνει ἀκριδῶς τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Περσίας μετ’ ὅλης τῆς Ἀσιατικῆς πομπῆς ἐν συμβουλίᾳ μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἀυθορμητικῶς προσέφερε πρὸς κόσμησιν τοῦ Μέντορος ὁ Διευθυντὴς τῆς καθ’ ἡμᾶς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Κ. Ξαλιόπουλος.

Ὁ μέγας βασιλεὺς συσκεπτόμενος μετὰ τῶν μεγιστάνων του.

Ἡ Παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

1. Γοργὸς κ' αὐτοσχέδιον ἄσμα φαιδρὸν
συρίζων εἰς κώνωψ, ἐπέτα μὲ βίαν
εἰς λύχνου νυκτίου τὸ φῶς τ' ἀμυδρόν·
τῆς κλίνης ἐξήτει τὴν ἔτοιμον λείαν.

» ὦ! εἶπεν, ἰδοῦ με εἰς τόπον τρυφῆς,
καλῆς θά γευθῶ καὶ ἀφθόνου τροφῆς ».

Τὴν εὖρ' ἐπὶ τέλους· τὴν πτῆσιν ὀλίγον
κολάσας καὶ σκέλη ἴσχνά του ἀνοίγων,

τρεῖς κύκλους ἐποίησε περίξ βραδεῖς,
ποθῶν ν' ἀπολαύσῃ τροφῆς του τὴν θέαν·
τυρίξας δὲ, μήτοι φανῆ ἄναιδής,
ἀφίξείωσ τ' ἔδωσ' ἀπόδειξιν νέαν.

2. Ἐπὶ τοῦ κροτάφου καθίζει, κηλῶν
τὸ οὖς τοῦ ὑπνώττοντος μ' ἄσμ' ἁρμονίας.
Αὐτὸ φαίνεται εὔρε τὸ μέρος καλὸν
νὰ γίνῃ ὁ μάρτυς λαμπρᾶς τ' εὐωχίας.

Τὸ ἄσμα του ἔτι δὲν εἶχ' ἐντελῶς
αὐτὸς περαιώσει, ὅτ' εἶδε δειλῶς
νὰ βόσκη κοριδὸς μὲ φρικτὴν ἀπληστίαν
ὀλίγον παρέκει, καὶ μ' ἄμετρον βίαν·
ἀκούσας δὲ κρότον κ' ὀπίσω στραφεῖς,
μὲ ἄλματα γίγαντος εἶδε πηδῶντα
κομψότατον φύλλον ὠραίας μορφῆς,
γλυκύτητος, χάριτος, πρότυπον ὄντα.

3. Τὰς χεῖρας του τείνας φαιδρὸς πρὸς αὐτοῦς,

» συνάδελφοι, χαίρετε, εἶπε, χαρῆτε !

πλησίον μου ἔλθετε, φίλους χρηστοῦς
γλυκὺς ἄς συνδέῃ δεσμὸς, εὐφρανθῆτε !

Τρυφήσωμεν ὅλοι εἰς αἷμα πολὺ,
ἀνέτως γευθῶμεν τροφήν ἐντελεῖ,

τροφὴν οὐρανίαν, τροφήν μὲ μεγάλην
τραφεῖσαν φροντίδα, δὲν ἔχομεν ἄλλην.

Ὡ πόσον ὑπάρχει σπανία αὐτή!
τὸ αἶμα ἀνθρώπου! πολύτιμος λεία!
ἢ κτῆσις τῆς τόλμην πολλὴν ἀπαιτεῖ
καὶ φθόνον γεννᾶ εἰς αὐτὰ τὰ θηρία.

4. Ὡ! ἴδετε τοῦτο ρογχάζον ἐδῶ
τὸ πλάσμα, μὲ χαῖνον καὶ ἄχαρι στόμα
γελῶ κατὰ κόρον δσάκις ἰδῶ
νὰ κῆτ' ἀηδῶς ὡς ἔεν ἄψυχον πτώμα.

Γελάσατε φίλοι καὶ σεῖς· τί μωρὸν
καὶ ἄλογον πλάσμα, σκληρὸν, μυσαρὸν!
κ' ἐν τούτοις, ὦ γέλως! ἀξίωσιν ἔχει
ὅτ' ὄλων τῶν ὄντων τῆς γῆς ὑπερέχει.

Πληθὺς ἐπιθέτων ὠραίων κοσμεῖ
τὴν δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀστείου θηρίου.
Καυχώμενον, πάντοτ' αὐτὰ ἀριθμεῖ,
ἀλλ' εἶν' ἐφευρέσεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου!

5. Τὸ μάταιον πλάσμα! ἀφοῦ πρὸς τροφήν
ἡμῶν τῶν ἀνδρείων ἡρώων ὠρίσθη
πρὸς τέρψιν μας μόνον καὶ θεῖαν τρυφήν,
νὰ λέγη ὅτ' ἄλλα νὰ πράξῃ ἐκτίσθη!

Ὅποια τυφλότης, ὅποια κακὴ,
φρικτὴ ματαιότης ἐντός του οἰκεῖ!
Καλῶς ἂν ἐσκέπτετο ἔστω καὶ μίαν
στιμὴν, ὦ! θὰ ἔβλεπε πλάνην ἀστείαν.

Καλεῖ τὰ θηρία φρικώδη, σκληρά,
τὰ δ' ἄλλα τῶν ζώων μωρὰ καὶ ἀχρεῖα·
μικρὸν ἂν ἐσκέπτετο, ἔργα οἰκτρὰ
θὰ ἔβλεπεν οὗτος νὰ πράττη μυρία.

6. Ἐτκέφθητε ἄρά γε φίλοι ποτὲ
τὴν σάρκα πῶς τρέφει αὐτὴν τὴν ἀθλίαν;
τὸ αἷμα ποῦ πίνεις, κορεῖέ μου χρηστέ,
ἐσκέφθης μὲ ὅποιαν λαμβάνει μανίαν ἰ

Τὸ σῶμα τ' αὐτὸ ὅπως θρέψη... (φρικτὴ
ἀρὰ ἐπὶ σοῦ, γεννεὰ μισητὴ)
φονεύει τὰ πάντα, τὸ πᾶν καταρρίπτει
μὲ φρίκην καὶ ὄλεθρον ἅπαντα τύπτει,

εἰς χεῖρας τὴν μᾶστιγα βίας κρατῶν.
Ποθῶν κακὴν δίψαν νὰ σβέσῃ ὁ δαίμων,
τὸ θυμὸν τ' εἰς ἔγκατα τρέχει ζητῶν
εἰς βᾶθη θαλάσσης κ' εἰς ὕψος ἀνέμων.

7. Τὸ πᾶν κατατρώγει· οὐδὲν δι' αὐτὸν
δυσχώνευτον, πάντα ἀπλήστως βροχθίζει.
Νοῦς λογικοῦ του δὲ δόγμα φρικτὸν,
ὅτ' ἔργον θεᾶρεστον πράττει, νομίζει·

νὰ γίν' οὕτω πρέπει· ποιεῖ φυσικῶς,
ἂν σφάζῃ τοὺς πάντας ὡς δαίμων κακός.
ὦ! ἔκπληκτοι μένετε σεῖς, ἀπορεῖτε,
εἰς λόγους τοιούτους σαφῶς δυσπιστεῖτε·

Πλὴν ἅπαντα ταῦτα μερὶς εἶν' μικρὰ
τῶν τόσον αὐτοῦ φοβερῶν ἐγκλημάτων·
ὑπάρχει προσέτι σωρεῖα μακρὰ
κακῶν, ἀποφέρουσα ρεῖθρα αἱμάτων.

(Ἐκολουθεῖ).

Θαῦμα ἐπιμονῆς καὶ ἐργατικότητος.

Ἄμερικανός τις ὀνόματι Ἄνδερτον ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν παγκόσμιον ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου ἐκκλησιδίον τι ἐκ φελλοῦ, τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος κατεσκεύασεν ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν καθ' ἓς ὥρας ἀνεπαύετο ἀπὸ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας του. Εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἐδαπάνησεν ἑξ πένας δηλ. 72 λεπτά, καὶ διὰ τῆς ἐκθέσεως ἐκέρδησε περὶ τὰς 800 λίρας. Μέγα μέρος τῶν λιρῶν τούτων ἐδαπάνησεν εἰς κατασκευὴν τεσσάρων οἰκίσκων, ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν οἰκίων ἔθεσε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

« Ἐπιμονή, φελλὸς καὶ κόλλα. »

Πρὶν ἐκθέσῃ τὸ ἐκκλησιδίον του ὁ κ. Ἄνδερτον οὔτε νὰ γράφῃ οὔτε ν' ἀναγνώσκῃ ἤξευρεν· ἔκτοτε ὅμως ἤρχισε νὰ καταγίνεται καὶ βαθμηδὸν ἔκαμε μεγάλας προόδους.

Ἴδου τί δύταται νὰ κατορθώσῃ ἢ ὑπομονὴ καὶ ἢ ἐπιμονή. Ὅταν ὑπάρξῃ θέλῃ σις, ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ὑπερβάλῃ καὶ καταβάλῃ τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ ὅποια φαίνονται κατὰ πρῶτον ἀδύνατα.

Πόσον ὀμιλεῖ εἰς ἄνθρωπος.

Ἰπελογίσθη, ὅτι εἰς ἄνθρωπος ὀμιλεῖ κατὰ μέσον ὄρον τρεῖς ὥρας καθ' ἡμέραν, ἐκφέρει καθ' ἕναστον λεπτόν 100 λέξεις, πληρούσας 19 σελίδας εἰς ὄγδοον καθ' ὥραν, αἱ ὅποιαι ἀπαρτιζοῦσι 52 τόμους κατ' ἔτος!!! Ἐννοητέον ὅμως ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται οὔτε εἰς τὰς γυναῖκας οὔτε εἰς τοὺς δικηγόρους.

Χάρτου κατανάλωσις.

Ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ κατανάλωσις φθάνει κατ' ἔτος εἰς 25 ἑκατομμύρια καντάρια, ἐν Γαλλίᾳ εἰς 5 ἑκατομμύρια, ἐν Αὐστρίᾳ εἰς 500,000 μόνον· ἐπὶ τέλους καθ' ἕλην τὴν ὑδρόγειον γενικὸς τις ὑπολογισμὸς μᾶς δίδει τὸ ἐτήσιον ποσὸν τῶν 31—32 ἑκατομ. κανταρ. χάρτου.

Ἡ δύναμις τῶν μυόνων.

Ἡ δύναμις τῶν μυόνων τοῦ ἀνθρώπινου σώματος εἶνε τῷ ὄντι θαυμαστή. Οἱ ἀχθοφόροι ἐν Τουρκίᾳ δύνανται νὰ σηκώσωσιν ὑπὲρ τὰς διακοσίας ὀκάδας. Ὁ ἐκ Κρότωνος τῆς Ἰταλίας περίφημος ἀθλητῆς Μίλων συνήθισεν ἑαυτὸν νὰ σηκῶνῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του βόα τετραετῆ, βάρους ὑπὲρ τὰς 350 ὀκάδας, τὸν ὅποιον τελευταῖον ἐθανάτωσε δι' ἐνὸς γρονθοκοπήματος. Ὁ ἀθλητῆς οὗτος ἐστεφανώθη ἐπτάκις εἰς τοὺς Πυθικοὺς καὶ ἐξάκις εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας· παρουσιάσθη καὶ ἐβδόμην φοράν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔσχε τὸ θάρρος νὰ συναγωνισθῇ μετ' αὐτοῦ. Λέγεται ὅτι εὗρέθη ποτὲ μετὰ τοῦ διδασκάλου τοῦ Πυθαγόρα καὶ τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ ἐν τινι οἰκίᾳ, τῆς ὁποίας ἡ ὄροφῃ ἐστηρίζετο ἐπὶ στήλων· ἀλλ' αἰφνιδίως οὗτοι ἐνέδωκαν, ἀμφοτέροι δὲ ὅ,τε διδάσκαλος καὶ οἱ μαθηταὶ θὰ ἐχώνοντο ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἂν ὁ Μίλων δὲν ὑπεστήριξε τὴν στέγην διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἐπῆλθε βοήθεια καὶ οὕτως ἐσώθησαν. Γέρων ὢν προσεπάθησέ ποτε νὰ ἐκριζώσῃ δένδρον καὶ νὰ τὸ σχίσῃ, καὶ ἐν μέρει μὲν ἐπέτυχεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξηντλήθησαν κατὰ μικρὸν αἱ δυνάμεις του, τὰ διεσχισμένα μέρη τοῦ δένδρου ἠνώθησαν πρὶν δυνηθῆναι νὰ ἐκβάλῃ τὴν χεῖρά του, καὶ συνέλαβον αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μέρος ἦτο ἔρημον καὶ οὐδεὶς ἦλθε πρὸς βοήθειάν του, ἀπέθανε μὴ δυνηθεὶς κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν οὕτω κρατουμένην χεῖρά του.

Ὁ Αὐγούστος 11ος βασιλεὺς τῆς Πολωνίας ἐδύνατο νὰ τυλίσῃ πινάκιον ἀργυροῦν ὡς φύλλον χάρτου. Ἱστορεῖται προσέτι ὅτι λέων τις ἄφησε τὸν τύπον τῶν ὀδόντων του ἐπὶ τεμαχίου συμπεπηγότος σιδήρου.

Θέατρον.

Προσφιλῆς νεότης!

Εἰσήλαθμεν εἰς τὸν δεύτερον τοῦ Φθινοπώρου μῆνα, καθ' ὃν συνήθως ἄρχονται αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις. Ἀπὸ ἐμὲ ἕως περιμένεις

νά σέ ἀποτρέψω τοῦ εἶδους τούτου τῆς διασκεδάσεως. Ἐχεις δίκαιον· τῷ ὄντι θά σέ ἀπέτρεπα, ἂν τὸ θέατρόν μας εὐρίσκετο εἰσέτι εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἄλλοτε. Εὐτυχῶς ὁμως τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Σήμερον τὸ θέατρον Σμύρνης ἀναγγέλλει παραστάσεις Ἑλληνικάς, οἱ δὲ πρόγονοι ἡμῶν γνωρίζετε πόσον ἡγάπων τὸ θέατρον, τὸ ὁποῖον δικαίως ἐθεώρουν ὡς τὸ μόνον τῆς κοινῆς ἠθικοποιήσεως μέσον. Δὲν σέ ἀποτρέπω λοιπὸν τῆς διασκεδάσεως ταύτης, ἀλλὰ μόνον σοὶ συνιστῶ ὅτι, μεταβαίνων τις εἰς τὸ θέατρον, ὀφείλει νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν ὅτι μεταβαίνει εἰς σχολεῖον, ἔνθα παραδίδεται ζωντανὸν μάθημά τι τῆς ἱστορίας, ἥτοι τῆς ἐπιστήμης ἐκείνης, ἐν ἣ ζωηρότατα ὡς ἐν κατόπτρῳ φαίνονται αἱ δυσειδίαι τῆς κακίας καὶ αἱ καλλοναὶ τῆς ἀρετῆς. Γνωρίζεις καλῶς τί ἔκαμναν οἱ Σπαρτιαῖται διὰ ν' ἀποτρέψωσι τοὺς υἱοὺς των ἀπὸ τὴν μέθην, δηλ. ἐμέθυον ἐνώπιόν των τοὺς Εἰλωτας, ἵνα βλέπωσιν ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀηδίας τῆς μέθης καὶ οὕτω λαμβάνωσιν ἀποστροφὴν πρὸς αὐτήν. Πρῶτον λοιπὸν σοὶ συνιστῶ τοῦτο, ὅτι δηλ. μεταβαίνων εἰς τὸ θέατρον δὲν πρέπει νὰ μεταβαίνης ἐκεῖ μόνον διὰ νὰ διασκεδάσῃς τὰς ὥρας σου, ὡς συνήθως λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῆ στερεᾷ ἀποφάσει νὰ μάθῃς τι, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐκείνης δὲν ἐγνωρίζεις καὶ τὸ ὁποῖον ἔτι μᾶλλον νὰ σέ προσπελάσῃ πρὸς τὴν ἀρετήν. Δεύτερον παρατηρῶ πρὸς τὴν σπουδάζουσαν εἰσέτι νεολαίαν ὅτι καὶ τοῦτο δεῖ ποιεῖν κάκεινο μὴ ἀφιέναι· ἐὰν δὲν ἔχῃ καιρὸν ἀκοῦντα δι' ἀμφοτέρα, τότε πρέπει σπανίως νὰ τιμᾷ τὸ ἐδώλιον τοῦ θεάτρου. Ἐὰν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνήκῃ καὶ εἰς οἰκογένειαν, ἥτις δὲν ἀριθμεῖ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς τόσον πολλὰς ὀγδοῦσδας ἢ καὶ πεντάδας γροσίων, ὧν μία ἀπαιτεῖται διὰ μίαν ἐσπέραν θεατρικὴν, ὧ! τότε κάλλιον νὰ ἀναβάλλῃ ὁ τοιοῦτος δι' ἄλλοτε τὴν ἐκ τοῦ θεάτρου ὠφέλειαν.

—=—

Παράπονον λίαν παραξενον.

Τίς παρεπονέθη ὅτι ὁ Μέντωρ εἶνε διὰ παιδιᾶ. Περιέργον τῇ ἀλη-

θεία. Διὰ παιδιὰ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ γράφῃ οὐδεὶς οὐδὲν Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἀπὸ εἴκοσιν ἢ ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ διδάσκηται. Βέλτιστε ! ἐπιτρέψατε νὰ σοὶ εἴπωμεν ὅτι ποτὲ σου, φαίνεται, δὲν ἐσυλλογίσθης ὅπως πρέπει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον· ὅτι δηλ. ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας ὀφείλει ν' ἀρχηται ἐκείνη ἡ διδασκαλία, ἣτις σκοπεῖ ἀποτέλεσμα. Τοιούτου εἶδους συγγράμματα πλημμυροῦσι τὰς ἀγυῖας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ὡστε νομίζω ὅτι πᾶς τις εὖ φρονῶν θὰ χαρῆ, βλέπων καὶ παρ' ἡμῖν τοιούτου εἶδους πονήματα. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δὲν ἔχει τις τέκνον, μόνον ὑπὸ τῆς περιεργείας τοῦ νὰ βλέπῃ τὴν ὁδόν, ἣν βαδίζει τὸ σύγγραμμα, τὸ τοιοῦτον ἀκωνῶδες ἀναδεχθὲν ἔργον, ὀφείλει, νομίζομεν, καὶ νὰ τὸ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ τὸ ἐνθαρρύνῃ. Ἄλλως τε ὁ Μέντωρ δὲν προτίθεται νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν μόνον ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ προσεῖπε καὶ θὰ προσπαθῆσῃ νὰ διατηρήσῃ τὸν λόγον τοῦ ὅτι θὰ ἐμπεριέχῃ ἀναγνώσματα καὶ τερπνὰ καὶ ὠφέλιμα.

Φρανοῦμεν λοιπὸν ὅτι πᾶς, εἴτε μέγας εἴτε μικρός, εἴτε πολλὰ γνωρίζων γράμματα εἴτε ὀλίγα, δὲν πρέπει νὰ σκεφθῆ τόσον πολὺ διὰ τὸ γρῶσιον τῆς ἐβδομάδος, διότι τὸ γρῶσιον τοῦτο δὲν εἶνε οὔτε τάληρον οὔτε λίαν· ἄλλως τε ὁ χάρις μόνος μετὰ μόνης τῆς εἰκονογραφίας νομίζομεν ὅτι ἀξίζει τὸ γρῶσιον, τὸ ὁποῖον πάντες ἀνεξαιρέτως, ἐξαιρουμένου ἴσως μόνου τοῦ τῆς κωμωδίας Ἐξηνταβελόνῃ, πετῶμεν πολλάκις εἰς πολὺ ἀσχιώτερα λόγου πράγματα.

Ἀναγνώστα ! ἐὰν εὐρίσκῃς τι ἐν τῷ Μέντορι, τὸ ὁποῖον ἠγνῶεις, εὐχαριστήσου· ἐὰν εὐρίσκῃς τι, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου δύνασαι νὰ ἐπιστήσῃς τὴν προσοχὴν εἴτε τῶν τέκνων σου εἴτε τῶν μικροτέρων ἀδελφῶν σου, κάμνε το· ἐὰν οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο, εὐχαριστήθητι ὅτι διὰ τοῦ γρῶσιου σου δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἓν φύλλον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ εἰς σὲ ἀνωφελές, ἀλλὰ εἰς ἄλλους ὅμως ὁμογενεῖς σου δύναται ν' ἀποβῆ πως ὠφέλιμον.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

τῇ προσφιλεῖ αὐτῷ νεολαίᾳ.

Νεότης!

Ξεύρω τί σοι ἀρέσκει μάλλον. Σὺ εὐχαριστεῖσαι ἡ ιστορίας ὠραίας ν' ἀναγινώσκης ἢ περὶ θαυμαστῶν ἀνακαλύψεων ἢ ἀξιολόγους ἐπιστημονικὰς πραγματείας· ὅσον διὰ συμβουλὰς, αὐταὶ δὲν ἠχοῦσι τόσον καλῶς εἰς τὸ ἀκουστικὸν τύμπανόν σου, διότι εὐρίσκουσαι ἢ ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ἐν ἣ—συναίσθανόμενος τὴν αὐθυπαρξίαν σου—δὲν θέλεις πλέον νὰ φαίνουσαι μικρότερος ἀπέναντι ἄλλου, καὶ ἔχεις δίκαιον.

*Ἐχεις δίκαιον, διότι ἡ αὐθυπαρξία εἶνε τῶ ὄντι τὸ μόνον ἀνεκτίμητον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ὁ Πλάστης ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Σὺ δὲ μόλις βλέπων ἑαυτὸν κάτοχον τοῦ τοιοῦτου δώρου, τρομάζεις μὴ τις ἄλλος, φθονῶν σε διὰ τὸ ἀγαθόν τοῦτο, ἐποφθαλμιᾷ ἐπ' αὐτοῦ καὶ θέλῃ νὰ σὲ τὸ στερήσῃ· ὁ τρόμος οὗτος σὲ κάμνει νὰ αἰσθάνουσαι ἀποστροφὴν καὶ πρὸς τὴν λεξίν ἀκόμη συμβουλή εἴτε παραίνεσις.

Ὅταν ὁμως, φίλτατε, φθάσης εἰς ἡλικίαν ὠριμωτέραν, τότε θὰ ἐνθυμῆσαι τὸν τρόμον σου τοῦτον καὶ θὰ γελάῃς. Τότε, ὡς ἀπολαύσας ἀρκούντως τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐθυπαρξίαν σου, δὲν θὰ τρομάζης πλέον παντάπασιν μὴ τις, λαμβάνων θέσιν συμβούλου ἀπέναντί σου, σὲ προσβάλλῃ ὡς μικρὸν εἰσέτι ἢ ὡς μὴ γνωρίζοντα ἀκόμη τὰ ὅσα χρεωστεῖς νὰ γνωρίζῃς. Τότε, ὅτε θὰ ἔγῃς ἀρκετὴν τοῦ κόσμου πειραν, θὰ πεισθῇς ὅτι ὁ ἄνθρωπος πάντοτε ἔχει ἀνάγκη καὶ τῆς τῶν ἄλλων συμβουλῆς, ὅθεν καὶ τὸ ἀξίωμα « κρείστους οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα. » Ἡ συμβουλή ἄλλου οὐ πάντοτε προξενεῖ ὠφελείας εἰς τὸν ἔχοντα τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούῃ αὐτήν· ἢ διδάσκει αὐτὸν τι, τὸ ὁποῖον ἠγγόει, ἢ τῶ ὑπενθυμίζει τι· ἢ δ' ὑπενθυμῆσαι αὐτῇ δὲν δύναται ἢ νὰ φέρῃ πάντοτε καλὸν ἀποτέλεσμα.

ροῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου σοι ἐδίδαξε τὸ ὑψηλότερον τῆς αὐταπαρνήσεως μάθημα. Σπεύσον πρὸς τὸν Σωτῆρα σου, ὁ ὁποῖος με ἀνοικτάς ἀγκάλας σέ προσκαλεῖ.

Ε΄.

Προσπάθει νὰ ἦσαι ἀληθῶς καὶ ἐντελῶς θεοσεβῆς καὶ μὴ ἀποθαρρύνου ἐν ταῖς δυσκολίαις ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ ἦνε ἀρκετὴ νὰ σέ βοηθῇ « Ἄρκεϊ σοι ἡ χάρις μου ». Αἱ ὑποσχέσεις αὐτοῦ θὰ ἦνε ἡδεῖα ἐνθάρρυνσις εἰς σέ. Ὅταν ἡ θρησκεία σέ προσκαλῇ εἰς αὐταπάρνησιν καὶ παθήματα, ἐνθυμοῦ τὸ τοῦ Παύλου « εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν » (Α΄ Τιμοθ. β΄. 12) καὶ τὸ « λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἔξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς (Ρωμ. ἡ. 18). Οὐδέποτε αἰσθανόμεθα περισσοτέραν χαρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, εἰμὴ ὅταν θυσιάζωμεν τὴν ἰδικὴν μας χαρὰν χάριν τοῦ Χριστοῦ.

(Ἄκολουθεῖ).

Ἐπὶ δὲ τῷ ρηματί ΣΟΥ χαλάσω τὸ δίκτυον.

(Λουκ. κεφ. Ε΄. στιχ. 5.)

Αὗται εἰσὶν αἱ λέξεις, μετὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄλιεὺς ἐκεῖνος Πέτρος ἀπήντησεν εἰς ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις πρὸ 1840 ἐτῶν περιεφέρετο εἰς τὰς πόλεις καὶ κώμας τῆς Παλαιστίνης αὐτοχειροτόνητος διδάσκαλος καὶ ἐδίδασκεν. Ὁ διδάσκαλος οὗτος πρῶτον τινὰ ἐπεριπάτει, λέγει ὁ ἱστορικός Λουκᾶς, παρὰ τινὰ λίμνην, Γεννησαρέτ λεγομένην. Ἐκεῖ εἶδεν ἄλιεῖς τινάς, οἱ ὁποῖοι ἐπλουσαν τὰ δίκτυά των. Δὲν χάνει καιρὸν ἐμβαίνει εἰς τὸ ἀλιευτικὸν πλοῖον των καὶ διατάττει ἓνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις ὠνομάζετο Πέτρος, νὰ ἄρῃ τὴν ἀγκυραν, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ πέλαγος καὶ νὰ ρίψῃ τὰ δίκτυα· ὁ πτωχὸς Πέτρος εἶχεν ἀγρυπνήσει ἅλην τὴν νύκτα, ἀλλ' οὔτε ἕν ὄψαριον ἠτύχησε νὰ ἴδῃ ἐντὸς τῶν δικτύων του. Καταλυπημένος λοιπὸν καὶ καταπηλιπισμένος, ἀκούει τότε ἓνα διδάσκαλον νὰ τὸν διατάττῃ νὰ ρίψῃ καὶ πάλιν τὰ δίκτυα! Περιέργον ἂν ὁ διατάτων οὗτος ἦτο ἄλιεὺς, ὁ

πομονή! ἴσως ἐν τῇ ἀλειυτικῇ πολυμαθείᾳ του ἐγνώριζε τὴν τέχνην καλλίτερα καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει ταύτῃ διέταπτε τὸν συντεχνίτην του. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτως! ὁ διατάπτων ἦτον διδάσκαλος· καὶ μολαταῦτα ὁ ἀλιεύς Πέτρος κύπτει τὸν αὐχένα εὐθύς, καὶ «ἐπειδὴ ΣΥ με διατάπταις, λέγει, θά ρίψω τὸ δίκτυον». Τὸ δίκτυον πάραυτα ρίπτεται καὶ ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ ἀναδιβάλλεται πληρέστατον ἰχθύων!

Ὡ τῶν θαυμασιῶν σου, παντοδύναμε ΠΙΣΤΙΣ!!! Πόσον θὰ κατεγέλας, ἀναγνώστη, ὡς ἀνόητον τὸν ἀλιέα, ὁ ὁποῖος ἀκούσας τὰ λόγια ἐνὸς δασκάλου, ἐφορτώθη καὶ πάλιν τὰ δίκτυά του! Ἄλλ' ἐν τούτοις πόσον τώρα τὸν θαυμάζεις διὰ τὴν ΠΙΣΤΙΝ του. Διὰ τὴν πίστιν του ταύτην ὁ ἄσημος ἀλιεύς ἐκεῖνος κατέστη τὸ εἶδωλον τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ δέκα ἐννέα ἑκατονταετηρίδων καὶ θά διατελῇ ὡς τοιοῦτος εἰς αἰῶνας αἰῶνων, διατί; διότι ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου εὐθύς ἔκλινε τὸν αὐχένα, δὲν ἦτον περιορισμένου νοῦς ἄνθρωπος· ἦτον ὁ ΣΟΦΟΣ ΘΕΟΣ, ἦτον ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου ποιητὴς τις εἶπεν «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας (Ψ. ργ.)

“ Νόμοις πείθου. ”

Τὸ ὥραϊον τοῦτο παράγγελμα τοῦ σοφοῦ Χίλωνος τοῦ Λακεδαιμονίου μακάριχα μὲν καὶ τρισόλθια τὰ ἔθνη ὅσα ἠσπάσθησαν καὶ ἠκολούθησαν, ἄθλια δὲ καὶ κακοδαίμονα ὅσα, μὴ θελήσαντα νὰ τὸ ἐνστερνισθῶσι, ταχέως ἢ βραδέως ἐναυάγησαν καὶ οἰκτρῶς κατεστράφησαν ἐπὶ τῶν σκοπέλων τῆς ἀνομίας καὶ ἀκολασίας. Ἐτερος τῶν ἐπτὰ σοφῶν Βίας ὁ Ποιηνεὺς ἔλεγεν, ὅτι ἀρίστη πολιτεία εἶνε ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδὲς εἶνε ἀνώτερος τῶν νόμων. Ἐὰν ρίψῃ τις τὰ βλέμματά του εἰς τὰ ἔθνη τῆς ἐσπερίας. Ἐυρώπης, θά ἴδῃ ὅτι ὑπὲρ πάντας φιλονομώτατοι εἶνε οἱ Ἕλληες, οὐδένα ἀληθῶς θεωροῦντες ἀνώτερον τῶν νόμων. Τοσοῦτον δὲ μέγα εἶνε τὸ πρὸς τοὺς νόμους σέβας αὐτῶν, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἤδη ἀπρηχαιωμένους καὶ μὴ συνᾶδοντας

διόλου πρὸς τὰ σημεῖνά ἤθη καὶ ἔθιμα δὲν τολμῶσι νὰ ἀκυρώσωσι· ἀλλ' ἐπ' ἀκριβὲς δι' αὐτὸ τοῦτο εἶνε τὸ κραταιότερον καὶ ἐνδοξότερον ἔθνος τοῦ κόσμου. Ἡμεῖς εὐτυχῶς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ξένων παραδειγμάτων, διότι κατὰ τὸν πολὺν Δημοσθένην «οὐκ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις παραδείγμασι χρωμένους ἔξεστιν ἡμῖν εὐδαίμοσι γένεσθαι.»

Ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία λαμπρῶς διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ἐν ὅσῳ οἱ πρόπατορες ἡμῶν εἶχον σέβας καὶ εὐπείθειαν εἰς τοὺς κειμένους νόμους, ἤκημαζον καὶ ἠυδαίμονον· ἀπ' οὗτο ὅμως ἀτιμωρητὴ ἤρξαντο νὰ παρανομῶσι, βαθμῆδὸν παρήκμασαν, ἔξησθένησαν καὶ ἐπὶ τέλους ἀπώλεσαν τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐτονομίαν των.

Καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὴν Σπάρτην ἐτιμῶντο καθ' ὑπερβολὴν οἱ νόμοι· τεκμήριον δὲ τοῦτου μέγιστον ὁ ἐν Θεσμοπύλαις τάφος τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν Τριακοσίων του, οἵτινες ἀπέθανον ἡρωϊκῶς μὴ θελήσαντες ν' ἀπειθήσωσιν εἰς τοὺς πατριῶς νόμους, ρητῶς ἐπιτάσσοντας αὐτοῖς ἐν τοῖς πολέμοις ἢ νίκην ἢ θάνατον. Τοῦτο μαρτυρεῖ προσέτι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν ἐπιγράμμα:

«Ὁ ξεῖν' ἀγγέλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇ δε
κειμέθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.»

Δηλαδή,

«Εἰπέ 'ς τὴν φίλην Σπάρτην μας, ὦ ξένε διαβάτα,
ὅτι πιστοὶ 'ς τοὺς νόμους τῆς κειτόμεθα ἐνταυθα.»

Διὰ τῆς πρὸς τοὺς νόμους ἀπολύτου ὑπακοῆς κατέρωθωσαν ἀληθῶς ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν νὰ κατενέγκωσι τὸ πρῶτον καιρῶν τραῦμα κατὰ τῆς μεταόρητος τοῦ ἐπηρμένου Ξέρξου, πωλήσαντες τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀκριθὰ. Ἄλλα καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου Παῦλος ὁμοίως λίαν συνιστᾷ τὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς νόμους ὑπακοὴν λέγων ὅτι αἱ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος «τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι «τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἔξεις ἔπιμνον ἐξ αὐ- «τῆς. Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἐὰν δὲ τὸ κακὸν «ποιῆς· φόβου· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχικρον φορεῖ.» (πρὸς Ῥωμαίους κεφ. ιγ'. 3—4).

Ἐκ τῶν ρηθέντων λοιπὸν βλέπομεν ὅτι οὐχὶ μόνον ἡ πολιτεία, ἀλλὰ καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἠθικὴ ἐπιβάλλει ἡμῖν τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν νόμων, ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ κοινωταὶ καὶ τὰ ἔθνη δὲν δύνανται νὰ εὐδαιμονήσωσι.

Ἡ παρατιθέμενη εἰκὼν, δῶρον ὁμοίως τοῦ κ. Εὐκροπούλου, παριστάνει τὸν μάντιν Μεγιστίαν θυσιάζοντα κατὰ τὴν παραμονὴν,

Ὁ μάντις Μεγιστίας εἰσιδὼν εἰς τὰ ἱερά φράζει τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἡσὶ τοῖς μετὰ τοῦ Λεωνίδου θάνατον. (Ἡρ. Ζ'. 219).

τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης καὶ προλέγοντα εἰς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδα-
δαν τὸν ὑπὲρ πατρίδος θάνατον αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μάντις, ὅστις
ἦτο Ἀκαρναν ἔλκων τὸ γένος ἐκ τοῦ παλαιοῦ μάντεως Μελαμπόδος
(Ἡρόδ. Β'. 49), ἂν καὶ παρεκλήθη ἐπιμόνως ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου
ν' ἀναχωρήσῃ, ἔμεινε καὶ συνεμερίσθη τὴν τύχην τῶν λοιπῶν.

Ὁ μικρὸς βοσκός.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἄγαπῶ τὴν ἐξοχὴν. Εἶνε μέγας κῆπος μὲ ἐλεύθερον καὶ ἐκτε-
ταμένον ὀρίζοντα, ὅπου τις ἀναπνέει καὶ αἰσθάνεται ὅτι ζῆ. Βλέπεις
τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα, τὸν βλέπεις δύοντα μέχρι τῆς τελευταίας
ἀκτίνος του καὶ σχεδὸν τὸν ἀκούεις λέγοντά σοι : Ὑγίαινε μέχρι
τῆς πρωΐας ! θὰ ἐπανέλθω.

Ἡ νύξ, καὶ αὐτὴ εἶνε πλήρης θεληγῆτρων. Βλέπεις τὸν ἑναστρον
οὐρανόν, ὅστις σιωπηλῶς ἐξυμνεῖ τὸν πάνσοφον αὐτοῦ Ἀρχιτέκτονα,
καὶ ἀκούεις τὴν πένθιμον φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος, ὅστις εἶνε τὸ ζῶν
τῆς νυκτὸς ὠρολόγιον. Ἡ καρδιά σου πάλλει καὶ ἡ ψυχὴ σου ἀδου-
νατεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν συγκίνησιν, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχεται.

Εἶνε χαρὰ ἐνεκλάλητος νὰ εὐβλέπῃς : πῆν ἡμέραν τοὺς ὠραίους ἐ-
κείνους τάπητας τῶν ἀνθέων, οἵτινες φαίνονται ὡς ἐστρωμένοι ἵνα ὑ-
ποδεχθῶσι τὸν Βασιλέα τοῦ σύμπαντος ! Τὴν ἐσπέραν δὲν τοὺς βλέ-
πει τις τόσον καλῶς ὑπὸ τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν τῆς Σελήνης· ἀλλ' ὁ-
ποία εὐδαιμονία ν' ἀναπνέῃς τὰς γλυκείας αὐτῶν εὐωδίας, ὑπὸ τῶν
ὁποίων ἔχουσι κατηρωματισμένην τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ αἵτινες
φθάνουσαι μέχρι τῆς καρδίας σὲ κάμνουσιν αὐτομάτως νὰ γονυπετῆς
καὶ νὰ κράξῃς : Μέγιστε Θεέ ! σὲ λατρεύω.

Μικρὸς τις βοσκός, ὅστις μόλις εἶχε τὰ ἑξ ἔτη, ἐγνώριζε ν' ἀνα-
γινώσκῃ ταῦτα πάντα ἐν τῇ εὐρείᾳ τοῦ πατρὸς του ἐπαύλει. Ὁ μι-
κρὸς ἀνθρωπίσκος—ὅστις εἶχε τοὺς πόδας γυμνοὺς πάντοτε, ὅστις
ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς πῖλον ἀχύρινον, τοῦ ἑποίου ἡ κόμη ἦτο ὑπό-

ξανθος και οί ὀφθαλμοί μεγάλοι και μέλανες—κατεγοητεύθη ὑπὸ τῆς ἀρρήτου ταύτης ποικιλίας τῶν ἀπέριων και πολυειδῶν χρωμάτων, τὰ ὅποια τῷ ἐπαρουσίαζαν τὰ τσαῦτα ἄνθη μιᾶς ὥρας ἀνοίξεως! Δὲν ἤξευρε ποῖα πρῶτον νὰ δρέψῃ, ποῦ νὰ τὰ φυλάξῃ και πῶς νὰ τὰ διατηρήσῃ. Ἐλυπεῖτο καιρίως, ὅτε ἔβλεπε νὰ καταβροχθίζωσι πολλὰ ἐξ αὐτῶν τὰ ὀλίγα πρόβατα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπαγρύπνησις τῷ εἶχεν ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ πατρός του. Ἦτον ἀρκούντως ἀστείον νὰ τὸν βλέπῃ τις ἰστάμενον ὡς εὐθὺ ὥρατον δενδρόλλιον και μετὰ φρίκης νὰ στρέφῃ πότε ἐδῶ πότε ἐκεῖ, ὅπου ἤκουε νὰ τρίζωσιν ἄνθη και χλόη μεταξύ τῶν ὀδόντων τῶν τετραπόδων συντρόφων του.

Συνέβηκε νὰ περῶσιν ἐκεῖθεν βοσκοί τῆς ἐπαύλεως, οὔτινες βλέποντες αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ θέσει, τῷ ἔλεγον: τί παρατηρεῖς ἐκεῖ, Ἰλαρίων; διατί τόσον μελαγχολικός;— Ἄ!! ἀλλά.... ἀπεκρίνετο τὸ παιδίον, τοῦ ὁποίου ὄλοι οἱ λόγοι ἦσαν κομμένοι.. Ἄ! ἀλλά....

Οἱ ποιμένες γελῶντες ἀπῆρχοντο. Δὲν εἶχαν ποτὲ ἰδεῖ τόσον μικρὸν βοσκὸν μὲ τόσα ὀλίγα λόγια.

Ταῦτα ἐγίνοντο τὴν ἡμέραν. Τὸ ἑσπέρας ὁ μικρὸς Ἰλαρίων ἐγόρευεν, ἔτρεχε περίξ τοῦ ἐκκλησιδίου, ἔπαιζεν ὄλα τὰ θορυβῶδη παιγνίδια, τὰ ὅποια εἶνε ἀνάγκη νὰ παίζωσιν οἱ παῖδες διὰ νὰ μεγαλώσωσιν.

Ὁ Ἰλαρίων ἦτο τὸ **πρωτοπαλλίκαρ** μεταξύ ὄλων. Ἄλλοτε τὸν ἔβλεπες ἐπὶ μικρᾶς ἀμάξης, ἄλλοτε ἐπὶ ἵππου και ἄλλοτε νὰ ἀναρριχᾶται (νὰ σκαλόνη) ἐπὶ βοός. Ἦτον ἀεικίνητος ἦτο τὸ ζιζάνιον τῆς ἐπαύλεως, τὸ ὅποῖον ἔκαμνε και τὰς πέτρας νὰ γελῶσι και τὸ ὅποῖον ἔκαμνε ἐκεῖ ἄνω κάτω ὄλας τὰς καλύβας. Ἐν τούτοις ὁ μικρὸς μοσχομάγκας μας ἦτο και ζωγράφος, διότι εἶχε θαυμάσει, εἶπε, τὰ ὠραῖα ἄνθη και εἶχεν ἀγαπήσει τὰ μικρὰ ἀρνάκια και τὰ μικρὰ βοῦδάκια, τὰ ὅποια εὐχαριστεῖτο νὰ ζωγραφίσῃ. Τὸν ἔσυρναν λοιπὶν ἄλλος ἀπὸ δῶ, ἄλλος ἀπὸ κεῖ, διὰ νὰ τὸν βάλουν νὰ ζωγραφίσῃ. Οἱ τοῖχοι ὄλοι ἦσαν καταμαυρισμένοι ἀπὸ ἀγελάδας, ἀπὸ ἵππους, ἀπὸ σκύλους, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰλαρίων μὲ τὰ κάρβουνα εἶχε ζωγραφισμένους. Ἀπὸ τοιαύτας ζωγραφίας του ἐπίσης ἦσαν πληρέστατοι

καί οἱ τοῖχοι τῆς ἐκκλησίας. Ἐκεῖ ἐπάνω ἔκαμνεν ἐκθεσιν τῶν ἀριτουργημάτων τῆς τέχης του. Οἱ ἄνθρωποι (τὰ κίβουνα) δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὰ θλάκιά του (ἀπο ταῖς τσέπαις του).

Ἀφοῦ ἐκουράζετο ἰσχυρὰ ἀπὸ τὰ παιγνίδια, ἐπρεγεν εἰς τὸ χαμηλὸν προαυλίον τῆς ἐκκλησίας, ὅπως ἀναπαυθῆ, ζωγραφίζων ἐκεῖ πρόσωπόν τι ἢ δένδρον, κεκρυμμένον ὑπὸ τὸν μέλανα τῆς νυκτὸς πέπλον, ὥστε νὰ μὴ τὸν βλέπη κανεὶς. Μεταξὺ ἄλλων ἐζωγράφιτε τὸν ἐφημέριον τῆς ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος τῶ εἶχεν ἀρίτει ἐντύπωσιν, ὅτε μίαν ἡμέραν τὸν εἶδε μεταβιβάζοντα τὴν ἀνάην κοινωνίαν εἰς τινα ἀσθενῆ. Ἡ ζωγραφία ὠμοίαζεν ὀλίγον τὸν ἐφημέριον. Ὅσοι τὴν εἶδαν τὸ ὠμολόγησαν, καὶ αὐτὸς ὁ ἐφημέριος ἀνεγνώρισεν ἐξυτὸν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ προαυλίου.

Οὐδεὶς ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ ζωγράφου, διότι εἷς μόνος ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐπαύλει καὶ οὗτος ἦτον ὁ Ἰλαρίων. Ὁ ἐφημέριος τὸν λαμβάνει ἀπὸ τῆς χειρὸς, τὸν ὀδηγεῖ πρὸς τῆς εἰκόνης του καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν αὐτὸς ἐζωγράρισεν ἐκείνην τὴν ζωγραφίαν. Ὁ Ἰλαρίων ρίπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω καὶ σιωπᾷ· ὁ δὲ ἐφημέριος τὸν θωπεύει ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης. Ἡ θωπεία ἐνεθάρρυνε τὸν Ἰλαρίωνα, ὅστις ὑψώσας τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμοὺς του καὶ ἀενίτας τὸν ἐφημέριον, διείδεν ἐν τῷ βλέμματι αὐτοῦ μίαν ὑπόσχεσιν, ἐξ ἧς ἐσυμπέραναν ὅτι ὁ Ἰλαρίων τοῦ λοιποῦ δὲν θά ἦνε βοσκός.

Ἡ ὑπόσχεσις ἐπραγματοποιήθη.

— Αἱ! τί κάμνεις αὐτοῦ; εἶπε μετὰ τινος ἡμέρας ὁ ἐφημέριος, διαβαίνων καὶ ἰδὼν τὸν Ἰλαρίωνα ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς πλησίον θημονιάς ἀργίλου· συγχρόνως δ' ἐκυψεν ἵνα ἰδῇ τί ὁ παῖς ἔκαμνε, διότι ἦτο γέρον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του μακρόθεν δὲν ἔβλεπαν.

— Τὰ αὐτὰ! καὶ πάντοτε τὰ αὐτὰ! ἀπήντησεν ὁ Ἰλαρίων· Ὅθ' ἔχετε καὶ σεῖς ἐν ἐκ τούτων! εἶπε, δείξας διάφορα μικρὰ ζῶα ἐξ ἀργίλου, τὰ ὁποῖα ἦσαν πλησίον του.

Ποτὲ δὲν εἶδατε κατεσκευασμένα ὠραιότερα πρόβατα· ἐνόμιζέ τις ὅτι θά βελάτωσι· μῆτε χοιρίδια ἐτοιμότερα νὰ γρυλλίσωσιν. Ἦτο καὶ τι εὐχάριστον· ἦσαν ἀληθῆ. Ἦσαν ζυμωμένα καὶ ἐσχεδιασμένα

μετά τῶσαύτης εὐφύιας καὶ ἀφελείας συνάμα, ὥστε ἕκαστὸν τὸν ἐφημέριον νὰ θαυμάζη καὶ νὰ εἶπῃ καθ' ἑαυτόν: Πρέπει νὰ καλλιέργησω τὸν μικρὸν τοῦτον χοιροβοσκόν!

Τὸν ἐκαλλιέργησε.

Τὸν ἔμαθε ν' ἀναγινώσκη καὶ τὸν ἐσυνήθισε νὰ φορῇ σανδάλια. Μετὰ ταῦτα τὸν συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν πύργον, ὅπου ἔπρεπε ν' ἀναγινώσκη τὴν ἀκολουθίαν, ὅταν ὁ διδάσκαλος ἦτον ἄρρωστος.

Ὁ Ἰλαρίων ἔμεινεν ὥρα; ὀλοκλήρους πρὸ τῶν εἰκόνων στοῶς τινος, ἣτις ἦτο πλήρης ἀπὸ ζωγραφίας. Ὁ γέροντ ἐφημέριος μάλιστα εὐχαιρεῖτο βλέπων αὐτὸν ὅτι τοσοῦτον πολλακίς προσηλόνοτο εἰς αὐτάς, ὥστε ἐλησμένοι νὰ φάγη.

—Τί καταλαμβάνεις ἀπὸ ἐκεῖνα ἐκεῖ; τὸν ἠρώτα.

—Θὰ κόμω καὶ ἐγὼ τοιαύτας! ἀπεκρίνετο ἀφελῶς ὁ Ἰλαρίων, καὶ ἅμα ἐλάμβανε καιρὸν, ἔτρεχεν ὅλος χαρὰ εἰς τὸν ἀργίλον καὶ εἰς τὰ πρόβατά του (τὰ εἰς ἀργίλου βέβαια, εἰσὶ περὶ τῶν ἀληθινῶν προβάτων ὀλίγον τὸν ἔμελεν).

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινα ἀπεχαίρετις τὴν ὥραν ἐπαυλιν, ἀλλὰ τὴν ἀπεχαίρετις μετ' αὐτὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ τὴν ἐπανίδη.

Ἐπανήλθε μετὰ δώδεκα ἔτη, ὅλως ἀκτινοβολῶν ὑπὸ παιδείας, πείρας, φώτων καὶ δόξης· ὅλως εὐπάρυτος, καθὼς λέγει ὁ Λουκιανός. Ἐπανήλθεν ἐξαίρετος ζωγράφος.

Ἦ ἐπαυλις ἅπαντα ἐξάλλος ὑπὸ χαρᾶς ἔδραμεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ Ἰλαρίωνος, τοῦ μικροῦ βοσκοῦ! μετὰ μεγάλας ἀνθοδέσφας καὶ μετὰ στεφάνους.

Ἐγευμάτισεν εὐφροσύνην εἰς πολλὰς καλύβας, ἔνθα ἔκλυτον ἐπαυλοῦν τὰς ζωγραφίας του ἐπιμελῶς διαφυλαχθείσας ἐπὶ τῶν τοίχων. Ὅλοι δὲν εἶνε ζωγράφοι ἐν τῇ ἐπαύλει, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι εἰσὶν ἀνθρωποι ψυχῆς ἀγαθῆς.

Ὅτε ὁ Ἰλαρίων ἔλειπε χάριν τῶν σπουδῶν του, οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι χωρικοὶ συνιθροῦζοντο πολλακίς περὶ τὸν γέροντα ἐφημέριον διὰ νὰ τὸν ἀκούσωσιν ἀναγινώσκοντα ἐπιστολὴν τοῦ Ἰλαρίωνος, ἣτις ἦτο πλήρης τρυφερῶν αἰσθημάτων διὰ τοὺς συνεχωρίους του, μεθ'

γείται τὸ εἶης τερπνὸν ἀνέκδοτον. "Ὅτε ὁ Λύσανδρος ἐπεκίεθθι, Κύρον τὸν νεώτερον εἰς τὰς Σάρδεεις, ὁ ἡγεμῶν ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα τὸν ἔκτακτον ἀπεσταλμένον τῶν Ἑλληνικῶν συμμάχων, ὁδηγήσας αὐτὸν εἰς τὰς βασιλικὰς γαίαις ἵνα ἴδῃ τὴν ὠραιότητα τῶν φυτῶν, τὰς κανονικὰς σειρὰς τῶν δένδρων καὶ τὰ διάφορα δενδρύλλια τὰ ἐπισκιάζοντα τοὺς περσιπάρους. Ὁ Σπαρτιάτης στρατηγὸς ἰδὼν ταῦτα ἐξεφώνησεν: Ἄληθῶς θαυμάζω τὴν ὠραίαν ταύτην σκηνήν, ἀλλ' ἐπιμᾶλλον θαυμάζω ἐκείνον, δι' οὗ πάντα ταῦτα ἐγένοντο. » Ὁ Κύρος κολακευθεὶς ἐκ τῶν λεγθέντων, εἶπε· « Πάντα ταῦτα ἐγὼ ἐσχεδιάσα, καὶ μέρος τῶν δένδρων ἐρύτευτα διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν. » Ὁ Λύσανδρος ἐκπλαγείς εἰς τοὺς λόγους τούτους, ὕψωτε τὰς χεῖρας του καὶ εἶπε: Σὺ ἐρύτευες τὰ δένδρα ταῦτα διὰ τῶν ἰδίων σου χειρῶν; » « Ναί, μὰ τὸν Οὐρανόν, » ἐπάνελαθεν ὁ Κύρος. Ὁ Σπαρτιάτης λαβὼν τότε τὰς χεῖρας τοῦ ἐναρέτου ἡγεμόνος καὶ σφίγγας αὐτάς, εἶπε: « Δικαίως εὐδαιμονεῖς, ὦ Κύρε, σὺ εἶσαι εὐτυχὴς ἐπαξίως.

Ἡ γεωργία, παραβαλλομένη πρὸς τὰς ἄλλας τέχνας, ἔχει τὸ προτέρημα νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς παραδιδόμενους εἰς αὐτὴν καλλιτέραν ὑγίαν καὶ ρωμαύλαιότεραν κρᾶσιν· αὐτὴ παρέχει τὰς καθαρωτέρας καὶ ποικιλωτέρας ἡδονάς, ἐμπνέει τὴν ἀνάγκην τῆς ἡσυχίας, τῆς τάξεως καὶ τῆς σταθερότητος, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν προσκόλλησιν πρὸς τοὺς ἐγγχωρίους θεσμούς· στερεώνει καὶ διεγείρει τὰ ὑψηλότερα θρησκευτικὰ αἰθρήματα διὰ τῆς συνεχοῦς θείας τῶν θαυμάτων τῆς φύσεως καὶ τῶν ὄψων τοῦ Δοτήρος παντός ἀγαθοῦ. Ἐπὶ τέλους, οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, ὅτινες ἔγραψαν περὶ γεωργίας, ἐχαρκτήρισαν αὐτὴν ὡς τὴν ἐντιμωτέραν καὶ ἀξιολογωτέραν πασῶν τῶν κερδοσκοπικῶν πηγῶν τοῦ ἀνθρώπου.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἀναγνώστα! μὴ ἀκούης τί σοὶ λέγουν οἱ πολλοί!

Τὴν ἀνάγνωσιν ἀγάπα, ἢ ὅσον ὡσεὶ λεί,

Ὅταν γίνεταί με σκέψιν καὶ ἐμβρίθειαν νοός.

Φεῦγε τὰς λογομαχίας. Ἔσο εὐεργετικός.

Ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

(συνέχεια).

8 Ἡ τίγρις τὴν τίγριν σπαράττει ποτέ,
κ' αἱ γαῖναι ἄλλας ὁμοίας τῶν σφάζουν;
σκληροὶ πλήν, λυστάδοις καλοῦνται αὐταί,
διότι πρὸς βρωσὶν τὸ θῦμα ἀρπάζουν.

Καὶ ὅμως αὐτὸς νὰ κορέσῃ ποθῶν
ψυχῆς χαμεροπούς του σωρείαν παθῶν,
τὴν γῆν καταβρέχει μὲ αἶμα ὁμοίων,
ὑπέικων εἰς λύτταν ὀρμῶν του ἀγρίων.

Τὰ ἴδια τέκνα πολλὰκις φοικτόως
Τὰ σφάζει! κακούρημα ρίγος ἐμπνέον
εἰς πᾶν αἰμοπόρον θηρίον· αὐτός,
εἰς νάματα τόσα σοφίας ὁ πλέων.

9. Γελοῖον κ' ἐντούτοις φοικτόν! ἑαυτὸν
τοῦ κόσμου ὑπέρτατον κύριον τάττων
αὐτὸ τὸ θηρίον τὸ μέγα, μεστὸν
νὰ λέγῃ ὅτ' εἶν' εὐγενῶν αἰσθημάτων.

Νὰ λέγῃ «σοφίας εἰμι θησαυρός»
κατοίκων τῆς σφίρας ὁ πλέον μωρός·
εἰς τόσα καλὰ γαστριῶν νὰ κυχᾶται,
τῆς γῆς ὡς Θεὸς ἀπικτιῶν νὰ τιμᾶται
ὁ μέγας φοικώδης τοῦ κόσμου τρελλός,
ὁ ἔχων ψυχὴν πλημμυροῦσαν εἰς πάθη
ἀνόητα, κοῦφα, μωρὰ ἐντελῶς,
σπαράττων· αὐτῆς τῆς ἰδίας τὰ βάθη.

10. Δὲν ἔχω ὦ φίλοι, ἀρκοῦντα καιρὸν
τὰς τόσας αὐτοῦ ν' ἀριθμήσω μωρίας,
ὅτ' εἶνε θηρίον τὸ πλέον σκληρόν,
τὰ κτήν' ὑπερβαίνον εἰς τρέλλας μωρίας.

Ψυχῆς εἰς γελοίας ὑπέικων ὀρμᾶς
φιλόδοξος φύσει, θηρεῶν τιμᾶς,
νομίζων πῶς πάντα νὰ 'ξεύρη ἐκτίσθη
ποσάκις εἰς πλάνης βυθοῦς ἐκρημίσθη!

Πρὸς κτῆσιν χρημάτων πολλῶν, περιττῶν,
ἀπαύστως ξεσχίζων ὁμοίων τὰ στήθη,
τυφλώττων δὲν βλέπει, ὅτ' ὄλων αὐτῶν
καρπὸς θὰ τῷ ἦνε ὁ τάφος κ' ἡ λήθη.

11. Λοιπὸν ἄς τρυφήσωμεν φίλοι καλοί!
ἄς πῶμεν αἶμα αὐτοῦ τοῦ γελοίου!
ὀρέγεται τοῦτο ἡ τίγρις πολὺ
κ' εὐφραίνει καρδίαν σκληροῦ καρχαρίου.

Σπανίως πλὴν τοῦτο εὐρίσκουν αὐτοί,
καὶ εἴμεθα, φίλοι, ἡμεῖς ζηλευτοί,

διότι τροφή τακτικὴ μας ὑπάρχει
κ' ἡμῶν ἡ τριάς παντοδύναμος ἄρχει.

Ἡμεῖς τῶν θηρίων, ἡμεῖς τῶν κητῶν
ἀνώτεροι εἴμεθα, Κύριοι, μόνοι·
ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους ἀδόξων θνητῶν
ἡ ἔνδοξος Τύχη ἡμᾶς ἀνυψώνει.

(ἀκολουθεῖ).

Ὁ ἥλιος τὸ βῆμά του 'ς τὴν δύσιν ὅταν στρέψη,
Σ' τοὺς οὐρανοὺς ὀπίσω του ἀφίνει χρυσᾶ νέφη.
Καὶ οἱ ΦΙΛΟΤΙΜΟΙ θνητοὶ πρὶν εἰς τὴν γῆν μας δύσαν,
ΦΩΣ χρεωστοῦν ἀθάνατον ὀπίσω των ν' ἀφίσουν.

(Ὁδοιπ. II, Σούτσου).

Ἡ σημερινὴ κατάστασις.

ΟΣΟΝ ὁ λεγόμενος πολιτισμὸς καὶ συγχρωτισμὸς πρὸς τὴν Εὐρώπῃν γίνεται μεγαλείτερος, ὅσον μετὰ τῶν ξένων γλωσσῶν ἐκμανθάνομεν καὶ τὸν ἰδιαίτερον τῶν γεγρακτότων λαῶν βίον, τοσοῦτον ἡ ἔλλειψις τῆς παρ' ἡμῖν ἀπλότητος καὶ λιτότητος μᾶλλον ἐπαισθητὴ γίνεται. Ἡ τυφλὴ πρὸς τὰ ξένα ἀφομοίωσις ἐπήνεγκε τὴν τῶν πατρῶϊων περιφρόνησιν. Τὸν ἀπλοῦν ἡμῶν οἰκογενειακὸν καὶ ἰδιωτικὸν βίον, ἐν ᾧ ἀνετράφημεν καὶ παρὰ τῶν γονέων κληρονομίαν παρελάβομεν, ἐντελῶς σχεδὸν παρημελήσαμεν· πολυτέλεια δὲ καὶ διαφθορά, αἱ δύο τῆς καταστροφῆς τῶν ἔθνων πρόδρομοι, ὅλον ἐν ἐξοπλοῦνται καὶ μεταδίδουσι τὸ δηλητήριον αὐτῶν μέχρι καὶ τοῦ μυελοῦ τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμῶν βίου. Καὶ παρατηροῦνται μετὰ λύπης τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα πρὸς διαφθορὰν σπέρματα, οἷα μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία ὅτι ὑπῆρξαν πάντοτε ἐν τῇ παρακμῇ τῶν ἐθνῶν. Ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ σπουδὴ τῶν γραμμάτων καὶ τὸ φιλόκαινον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, μὴ συνοδευόμενα ὑπὸ τῆς ἀναγκαίως αὐστηρᾶς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς, ἐγένοντο καὶ γίνονται ὄργανα διαφθορᾶς μᾶλλον ἢ ἠθικοποιήσεως. Ἡ θρησκευτικὴ εὐλάβεια καὶ τῶν ἠθῶν ἡ χρηστότης, ἅτινα ὀλίγη πρότερον ἡμῶν χαρακτηριστικὰ τῶν οἰανδήποτε παιδείαν ἐχόντων ἐνομιζοντο, ταῦτα ὡς πεπαλαιωμένης ἀνατροφῆς καὶ μὴ ἐλευθεροφρονούντων ἀπόδειξις θεωροῦνται, τὸ δὲ περὶ ἠθῶν καὶ θρησκείας λέγειν ὑπολαμβάνεται δυστυχῶς ὑπὸ τῆς πληθύος τῆς νεωτέρας γενεᾶς ὡς τὸ περὶ βρυκολάκων ἢ ἄλλων γραϊδικῶν παραμυθίων διαλέγεσθαι. Νέαι καὶ νέαι, περὶ τὸ ἀρέσκειν μᾶλλον κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τοὺς μορφασμοὺς τυρβάζοντες, οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ποιοῦνται πρόνοιαν περὶ τῆς ἀληθοῦς τῶν ἠθῶν καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν διαπλάσεως καὶ διορθώσεως. Τούτων δ' ἴσως ὀλίγιστα ν' ἀριθμηθῶσι ἐξαίρεσις δύνανται. Ἡ τὸ χερίστον, ὅτι τὴν παραφορὰν ταύτην τῶν πιθηκισμῶν θέλει ν' ἀκολουθῇ καὶ μιμῆται καὶ ἡ τελευταία τοῦ λαοῦ τά-

ξίς, τοὺς κρείσσονας ἑαυτῆς παραδείγματα ποιουμένη. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ μεγαλειότερος προφαίνεται κίνδυνος· διότι αὐτὴ χρησιμεύει ὡς αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες εἰς πάσας τὰς τε ἐκτὸς καὶ ἐν οἴκῳ ἐργασίας ἡμῶν, καὶ αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἰσχυρότερον στοιχεῖον καὶ τρόπον τινὰ τὸ φυτώριον, ἐξ οὗ μέλλουσι νὰ ἐξέλθωσιν οἱ τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν τηρητοὶ καὶ προσπισταί· διότι τῶν ὀλίγων ἐν τρυφῇ καὶ ἀδρανεΐα ζώντων οἱ παῖδες, καθὰ εἶπέ πού τις εὐφυῆς, εἶνε πρὸς ὄρχησιν καὶ ἱππασίαν προσφορώτεροι ἢ ἵνα ἐπινοήσωσι καὶ ἀναλάβωσιν ἐν ἑαυτοῖς μεγάλας ἰδέας, αὐταπάρνησιν καὶ πόνους ἀπαιτούσας.

Τὴν δὲ τοιαύτην ἐπὶ τὰ χεῖρῳ φορὰν ἡμῶν τί παρήγαγε; Πόθεν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς θρησκείας αὕτη ἡ χαλάρωσις; δύνатаί τις νὰ ἐρωτήσῃ. Ταύτην τὴν ἀπάντησιν πρέπει ἕκαστος σκεφθεὶς νὰ ζητήσῃ ἐν ἑαυτῷ. Τοῦτου τὴν αἰτίαν πρέπει νὰ σπουδάσωμεν ν' ἀνεύρωμεν ἕκαστος ἐν ἑαυτῷ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν καὶ ὅσον δύνатаι νὰ ἐπιμεληθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς βελτίωσιν ἑαυτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλοι νὰ μᾶς ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ κρημοῦ, εἰς ὃν φερόμεθα, ἀλλ' αὐτοί! Εἰς τὸν πάσχοντα δύνатаι νὰ δώσῃ ὁ ἰατρός παραγγελίας καὶ ἰατρικά, ἀλλὰ τὴν ἀκριβῆ χρῆσιν τούτων αὐτὸς ὁ πάσχων δύνатаι νὰ ἐφαρμόσῃ ἢ μὴ. Ὁ παθὼν εἶνε καλλίτερος ἰατρός, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν. Ὡσπερ δὲ τὴν σωματικὴν του κατάστασιν αὐτὸς δύνатаι ἕκαστος κάλλιον παντὸς ἄλλου νὰ γνωρίσῃ καὶ ἢ νὰ βελτιώσῃ, ἀποκόπτων τὰς παρεκτροπάς, ἢ νὰ χειροτερεύσῃ, τὴν αὐτὴν καὶ χειροτέραν ἀκολουθῶν ὁδόν, οὕτω καὶ περὶ τὸν ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν αὐτοῦ βίον. Οὕτω θὰ γνωρίσῃ ταχέως ὅσα παρ' ἄλλων εἰς μάτην ἐπερίμενε νὰ μάθῃ καὶ ὅσα καὶ ἄκοντα θὰ τὸν ἀναγκάσωσι ποτε ν' ἀνακρούσῃ πρῦμαν, ἀλλ' ἴσως βραδέως καὶ μετὰ μεγάλης μεταμελείας. Τοιαύτην τινὰ συμβουλήν ἔδιδε πρὸς τοὺς πλησιάζοντας αὐτὸν ἀρχαῖος τις φιλόσοφος λέγων αὐτοῖς, ἐπειδὴν ἀπέρχονται νὰ κοιμηθῶσι, νὰ ἐνθυμῶνται τὸ ἐξῆς· Ποῖ παρέβῃν; τί δ' ἔρεξα; τί οὐκ ἔρεξα; τί μὴ δεῖον οὐκ ἐτελέσθη; Ἄλλ' ἐπὶ ταῦτα ἄλλοτε θὰ ἐπανέλθωμεν.

Τὸ ἐσωτερικὸν σκότος.

ΓΕΩΡΓ. Σήμερον εἶμαι λυπημένος, Θεόδωρε, ἔνεκα συμβάντος πινός, τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε καὶ τὸ ὁποῖον πολὺ ἐπεθύμουν νὰ σοὶ διηγηθῶ,

ΘΕΟΔ. Λέγε, φίλε, διότι καὶ ἐγὼ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἂν πρέπει νὰ σὲ λυπηθῶ ἢ ἂν πρέπει νὰ χαρῶ διατὴν λύπην σου ταύτην.

Γ. Νὰ χαρῆς;

Θ. Ναί, Γεώργιε φίλε.

Γ. Περιέργον ὄντως. Ἐγὼ ὁ φίλος σου νὰ πικραίνωμαι καὶ σὺ ὁ φίλος μου νὰ χαίρης!

Θ. Καὶ δὲν ἤξεύρεις, ἀγαπητέ μοι, ὅτι ὑπάρχουσι λύπαι, διὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ χαίρωσιν οἱ ἀληθεῖς φίλοι τοῦ λυπούμενου; Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον διηγήσου μοι, παρακαλῶ, τὸ συμβᾶν καὶ ἔπειτα βλέπομεν τοῦτο.

Γ. Ναί. Ἦλθε σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν μας ἄγνωστος τις εἰς ἐμὲ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος χαιρετίσας τὴν μητέρα μου καὶ ἡμᾶς ἐκάθισε. Μετὰ τοὺς πρώτους περιποιητικoὺς λόγους ἤρχισε νὰ λέγῃ τὸσον ποικίλα καὶ περιέργα πράγματα, ὥστε ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ κεχηγόντες καὶ μὲ ἀνοικτὸν, κατὰ τὴν παροιμίαν, στόμα τὸν ἤκουαν. Τέλος ἀφοῦ ὠμίλησεν ἀρκετὰ, ἔσυρεν ἀπὸ τὸν κόλπον του παλαιὸν τι χειρόγραφον βιβλίον, καὶ ἐρωτήσας τὴν μητέρα μου ποῖον μῆνα καὶ ποῖαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς μὲ ἐγέννησεν, ἠνοιξεν αὐτὸ, ἐγύρισε μερικὰ φύλλα, παρετήρησε μερικὰ σημεῖα καὶ ἔπειτα ἤρχισε νὰ προλέγῃ τὴν μέλλουσαν ζωὴν μου. Μὲ ἐβεβαίωσε λοιπὸν ὅτι θὰ ζῆσω ἄνθρωπος καλός, ἔτη πολλά, θὰ πλουτήσω, θὰ φημισθῶ ὡς δίκαιος, καὶ τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐνθυμοῦμαι. Μὲ παρήγγειλεν ὅμως νὰ προφυλάττωμαι ἀπὸ νερόν, νὰ μὴ πλησιάζω τὴν θάλασσαν, νὰ μὴ ταξειδεύσω ποτὲ, καὶ . . . . ἀλλὰ διατί κατηφίαιες;

Θ. Εἶπέ μοι, παρακαλῶ σε, Γεώργιε, πιστεύεις αὐτά, τὰ ὁποῖα μοὶ διηγεῖσαι;

Γ. Ἄν τὰ πιστεύω ; . . . . Ἄλλ' ἀκούσέ με καὶ θὰ τὸ ἐννοήσης. Ἐγὼ ποτὲ ἄλλοτε εἰς τὴν ζωὴν μου περὶ τοιούτων πραγμάτων δὲν εἶχα ἀκούσει· μοι ἐφάνησαν λοιπὸν τόσον περιέργα καὶ τόσον ἀπίθανα, ὥστε ἤρχισα νὰ κάμνω διαφόρους ἐρωτήσεις εἰς τὸν ψευδοπροφήτην ἐκεῖνον μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἀποδείξω ψευδόμενον. Αἱ ἐρωτήσεις μου ὅμως παρῶξυναν, φαίνεται, τὴν μητέρα μου, ἡ ὁποία εὐθὺς ἔσπευσε νὰ μὲ ἐλέγξῃ. Τότε ἔκρινα φρόνιμον νὰ τοὺς ἀφίσω καὶ νὰ ἀποσυρθῶ. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης σκέπτομαι, καὶ σκέπτομαι μὲ τόσῃ βύθισιν, ὥστε φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἀπέστειλε διὰ νὰ μὲ ἐλευθερώσῃς ἀπὸ μέγιστον βάρος.

Θ. Τώρα σὲ καταλαμβάνω, Γεώργιε· καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὄλαι αἱ προλήψεις καὶ ὄλαι αἱ δεισιδαιμονίαι, τὰς ὁποίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν φώτων καὶ τῆς προόδου δὲν ἠδυνήθημεν ἀκόμη νὰ ἐκριζώσωμεν, σοὶ ἤλθαν εἰς μνήμην.

Γ. Ἀκριβέστατα, φίλε· καὶ εἶπέ μοι, παρακαλῶ σε, δὲν εἶνε θλιβερόν, θλιβερώτατον πρᾶγμα νὰ θλέπῃ τις ἀνθρώπους καὶ μάλιστα γυναῖκας, τῶν ὁποίων αἱ μὲν εἶνε μητέρες καὶ ἀντρέφουσι τέκνα, αἱ δὲ ἔσονται ὅσον οὐπῶ, δὲν εἶνε λέγω θλιβερώτατον πρᾶγμα, νὰ πιστεύωσιν ὅτι, διὰ τινῶν χαρτίων τοῦ χαρτοποιητοῦ, ἢ διὰ τινῶν κυάμιων (κουκκίων) καὶ ἄλλων τοιούτων γελόιων καὶ ἀνοήτων μέσων θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀνεύρωσι κλέπτας ἢ νὰ προγκωρίσωσι μέλλον, τὸ ὁποῖον εἰς μόνον τὸν Θεὸν εἶνε φανερόν ;

Θ. Ἐχεις δίκαιον, φίλε· εἶνε τῷ ὄντι θλιβερώτατον πρᾶγμα ἢ ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους καὶ κατὰ τὰς πλείστας σχεδὸν περιστάσεις ἐντελής ἔλλειψις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκείνου φωτός, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μόνου ὁ νοῦς καθίσταται ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος.

Γ. Πῶς τοῦτο, φίλε ; Ἐξηγήσου, παρακαλῶ, περισσώτερον· διότι, σὲ βεβαίῳ, δὲν ἠδυνήθην νὰ σὲ ἐννοήσω.

Θ. Ἐξηγοῦμαι. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν μέγιστον συμφέρον νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος· καὶ ὅμως ἕνεκα πολλῶν καὶ διαφόρων αἰτιῶν σχεδὸν πάντοτε ἀπατώ-

μεθα. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι λείπει ἀπὸ ἡμᾶς ἐσωτερικόν τι φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ὁ νοῦς δύναται νὰ βλέπῃ. Πόθεν ἄλλοθεν προέρχεται, φίλε, ὅτι ἡμεῖς, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀθανάτων Ἑλλήνων, ἡμεῖς οἵτινες, ἐνεκα τῆς φωτοβόλου θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ ἔπρεπεν, ἀπορρίψαντες πάσας τὰς εἰδωλολατρικὰς πλάνας, νὰ ἐγκολπωθῶμεν μόνον τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων, τὰς ὁποίας καὶ νὰ αὐξήσωμεν στολιζόμενοι διὰ τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, πόθεν ἄλλοθεν προέρχεται, λέγω, ὅτι ἡμεῖς ἐπράξαμεν ὅλως τὸ ἐναντίον;

Γ. Λοιπὸν . . . καὶ εἰς ἡμᾶς ἐφαρμόζεται . . . μάλιστα κατὰ μείζονα λόγον . . . . .

Θ. Τὸ ποῖον;

Γ. Τὸ «ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος καρδιά.» (Ρωμ. α.).

Θ. Ναί, φίλε, «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθημεν» καὶ ἐμωράνθημεν πλέον ἐκεῖνων· διότι οὐχὶ μόνον «ἠλλάξαμεν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ» ὡς ἐκεῖνοι, οὐχὶ μόνον ἀπερρίψαμεν τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων, καὶ ἐκρατήσαμεν μόνον τὰς εἰδωλολατρικὰς αὐτῶν πλάνας καὶ ὀλεθρίους δεισιδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ, ὡς νὰ μὴν ἦρκουν ταῦτα, ἠξήσαμεν αὐτὰς δι' ἄλλων πλανῶν χειροτέρων τοῦ μεσαιῶνος. Ναί, οἱ πρόγονοι καὶ ἐν αὐτῇ των τῇ πλάνῃ ἦσαν καλλίτεροί μας· διότι ἐκεῖνοι, μὴ ἔχοντες θρησκείαν, οἷα ἡ ἡμετέρα, ἐπίστευον ὅτι ὁ Ἀπόλλων καὶ τινες ψευδοθεοὶ ἄλλοι ἐφανέρωναν εἰς αὐτοὺς διὰ σημείων τὸ μέλλον· ἀλλ' εἰς ἡμᾶς ποῖος πιστεύομεν ὅτι τὸ φανερῶναι; οἱ ἀνύπαρκτοι Ἑλληνικοὶ Θεοὶ των; Οὐχὶ βεβαίως. Ποῖος λοιπὸν; οἱ ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς δαίμονες; ἀλλ' αὐτοὶ εἶνε σκοτεινότεροι καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἀκόμη· διότι, ἂν εἰς τινὰς ἐξ ἡμῶν εὐρίσκωνται ἔγνη φωτὸς θείου, ἂν εἰς τινὰς ἐξ ἡμῶν ὑπάρχῃ ἐλπίς σωτηρίας, εἰς αὐτοὺς οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει. Ὅστε ἂν ἡμεῖς δὲν γνωρίζωμεν τὸ μέλλον, πολὺ περισσώτερον τὸ ἀγνοοῦσιν αὐτοί. Τώρα ἐλπίζω ὅτι με καταλαμβάνεις, φίλε. Λοιπὸν θὰ συνέβαιναν ταῦτα πάντα, ἂν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ ἡμᾶς τὸ

ἐσωτερικόν ἐκεῖνο φῶς, δι' οὗ καὶ μόνου ὁ νοῦς δύναται νὰ βλέπῃ;

Γ. Πικρὰ δι' ἐμὲ ὅσον καὶ νέα αὐτά, τὰ ὅποια σήμερον κατὰ πρῶτον ἀκούω, φίλε,

Θ. Ἴδῃ δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ ἐπανεέλθω εἰς ὅ,τι κατ' ἀρχὰς σοὶ εἶπα, τὸ ὅποῖον καὶ τόσον περίεργον σοὶ ἐφάνη. Ναί, φίλε, ἡγανάνκτησα μετὰ σοῦ καὶ ἀγανακτῶ ἕνεκα τῶν πλανῶν μας, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐχάρην διὰ τὰς σωτηρίους σου διαθέσεις. « Ὅστις προσθέτει γνώσιν, προσθέτει πόνον, ὡς εἶπεν ὁ Σοφός· ἀλλὰ πόνον, διὰ τὸν ὅποῖον πρέπει νὰ χαίρωσιν οἱ ἀληθεῖς τοῦ λυπούμενου φίλοι· νὰ χαίρωσιν ὅμως οὐχὶ διὰ τὸν πόνον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διότι γεννᾶται ἐκ φωτισμοῦ καὶ συνοδεύεται ὑπὸ διακαοῦς ἐπιθυμίας τοῦ βελτιῶσαι τὴν θέσιν τοῦ πλησίον.

Γ. Εὐχαριστῶ διὰ τοὺς καλοὺς σου λόγους, Θεόδωρέ μου. Σοὶ ὁμολογῶ ὅτι μὲ θλίβει ἡ κατάστασις αὕτη. Ἐγὼ ἐπεθύμουν ὡσεὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶχαν τὸ φῶς, περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ ὠμίλησες τότε· καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἂν εἴμποροῦσα νὰ ἀποδείξω εἰς τὴν μητέρα ὅτι ὅσα ὁ πλάνος ἐκεῖνος τῇ εἶπεν ἦσαν αἰσχροὰ πρὸς αἰσχροκέρδειαν ψεύδη, αὕτη θὰ ἀπέκτα ὀλίγον φῶς καὶ δὲν θὰ ἠπατάτο ἄλλοτε εἰς πράγματα τοιούτου εἶδους. Ἀν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι διακρίνουσὶ τινα ἀλήθειαν, ἔπραττον ὡς ἐμέ, νομίζω ὅτι θὰ ἐπήρχεται μικρὰ τις βελτίωσις.

Θ. Μεγάλῃ, φίλε, καί, σὲ βεβαιῶ, μὲ καταθέλγει ἡ διάθεσις σας αὕτη. Ἐἶνε ἀξιόλογα, εἶνε θεάρεστα αὐτὰ τὰ ὅποια σκέπτεσαι· βάλε τα λοιπὸν ἀμέσως εἰς πράξιν. Ἐπιδείκνυε τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν μητέρα σου καὶ εἰς ὅσους δὲν διακρίνουσιν αὐτήν· παρακί-νει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πράττωσιν οὕτω, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ κατασταθῆς ἀληθὴς εὐεργέτης τῆς κοινωνίας.

Γ. Καταλαμβάνω τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων σου, φίλε, καὶ σκοπεύω νὰ μὴ φανῶ ἀδρανής. Ἀλλὰ παρατηρῶ μὲ ἐκπληξίν μου ὅτι ἡ ὁμιλία ἐστράφη εἰς ἄλλο παρ' ὅ,τι ἐγὼ ἐπεθύμουν ἐξ ἀρχῆς.

Θ. Καὶ τί ἐπεθύμεις, Γεώργιέ μου;

Γ. Ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἐρωτήσω περὶ τῆς ψευδοτέχνης τοῦ ση-

μερινοῦ πλάνου, καὶ σὲ παρακαλῶ μὴ μοῦ τὸ ἀρνηθῆς, φίλε.

Θ. Ἡ ψευδοεπιστήμη ὀνομάζεται Ἀστρολογία, καλλίτερον ὅμως θὰ τὴν ὠνόμαζαν ἀστρ-αλογίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ λάβῃς περὶ αὐτῆς ἰδέαν καθαρὰν, πρέπει νὰ σοὶ ἐκθέσω τὰς βάσεις της. Τοῦτο ὅμως λυποῦμαι ὅτι κατὰ τὸ παρὸν δὲν δύναμαι νὰ πράξω. Ἐντούτοις σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι, ἅμα καὶ πάλιν ἐνταμωθῶμεν, θὰ σὲ εὐχαριστήσω. Ἰγλαίνε.

Οἱ περιφημότεροι νομοθέται.

Νομοθέται ἐκλήθησαν οἱ ἔξοχοι ἐκεῖνοι νόες, τῶν ὁποίων οἱ νόμοι διεφημίσθησαν καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν ἀξίαν καὶ διὰ τὰ ἀποτελέσματα, ἅπερ ἐπήνεγκον εἰς τὴν τύχην τῶν πόλεων ἢ τῶν ἔθνων, χάριν τῶν ὁποίων ἐτέθησαν. Τοιοῦτοι ἐγένοντο ὁ Μωϋσῆς παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις, ὁ Κομφύκιος παρὰ τοῖς Σίνας, ὁ Μανού παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, ὁ Ζωροάστρης παρὰ τοῖς Πέρσαις, ὁ Ῥωμύλιος καὶ Νουμάς ὁ Πομπίλιος παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις· παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὁ Μίνως ἐν Κρήτῃ, ὁ Λυκούργος ἐν Σπάρτῃ, ὁ Δράκων καὶ ὁ Σόλων ἐν Ἀθήναις, ὁ Πιττακὸς ἐν Μιτυλήνῃ, καὶ ὁ Ζάλευκος καὶ ὁ Χαρώνδας, ὁ μὲν νομοθέτης τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν, ὁ δὲ τῶν Σικελιωτῶν. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐτιμήθησαν διὰ τῆς κλήσεως ταύτης, εἴτε διότι ἐβελτίωσαν τῶν οἰκείων πόλεων τοὺς νόμους, εἴτε διότι διὰ τῶν συγγραμμάτων, τῶν συμβουλῶν καὶ τοῦ παραδείγματός των εἰσῆγαγον στερεὰς ἠθικὰς ἀρχὰς μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν των, ὅποιοι εἰσὶ Φεῖδων ὁ Ἀργεῖος, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Βίας ὁ Πριηνεύς, Χίλων ὁ βελτιώσας τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου, Πλάτων, Πυθαγόρας καὶ ἄλλοι. Περὶ ἐκάστου τούτων ἐπιφυλαττόμεθα νὰ κάμωμεν ἄλλοτε λόγον· ἦδη δὲ θὰ βιογραφῶμεν συντόμως τοὺς δύο κορυφαίους τῶν παλαιῶν νομοθετῶν τὸν Λυκούργον καὶ τὸν Σόλωνα, τῶν ὁποίων καὶ τὰς εἰκόνας παραθετομέν. Οἱ δύο οὗτοι οὐχὶ μόνον ἐδημιούργησαν νόμους, ἀλλὰ καὶ πολιτεύματα, τὰ ὁποῖα εἰ καὶ τροπολογούμενα ἐνίοτε καὶ μετα-

βαλλόμενα, διέμειναν ὅμως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἰσχύοντα, ἐν ὧσιν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη διετέλουσαν πόλεις αὐτόνομοι καὶ ἀνεξάρτητοι.

Ὁ Λυκούργος ἤκμαζε κατὰ τὸ 888 π. Χ. Ἦτο υἱὸς τοῦ βασιλέως Εὐνόμου καὶ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Πολυδέκτου, ὁ ὁποῖος μετὰ βραχεῖαν βασιλείαν ἀποθανὼν ἄτεκνος ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν Λυκούργον. Ἄλλ' ὁ δίκαιος οὗτος ἀνὴρ, ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἡ χήρα βασιλίςσα ἦτο ἔγγυος, διεκήρυξεν ὅτι, ἀν αὕτη ἤθελε τέκει υἱόν, ἦτο πρόθυμος νὰ παραιτηθῆ ὑπὲρ τοῦ νομίμου κληρονόμου, καὶ μετὰ φρίκης ἤκουσε τὴν αἰσχροὴν πρότασιν τῆς πονηρᾶς γυναίκος, ἣτις ἐπρότεινε νὰ θανατώσῃ τὸ ἔμβρυον, ἀν ἔστεργε νὰ τὴν νυμφευθῆ. Ὁ Λυκούργος, ὅπως διασώσῃ τὸ παιδίον, εἶχε προσποιηθῆ ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν, καὶ ἐνῶ ἡμέραν τινα συνέτρωγε μετὰ τῶν ἀρχόντων, οἱ ὑπηρέται ἔφεραν πρὸς αὐτὸν τὸ τεχθὲν βρέφος, τὸ ὁποῖον ὅμως αὐτὸς παραστήσας εἰς τοὺς συνδαιτημόνας ὠνόμασε Χαρίλαον εἰς ἔμφασιν τῆς χαρᾶς τοῦ λαοῦ διὰ τὸν νόμιμον βασιλέα του. Ἀλλὰ φθονεροὶ τινες συμμαχήσαντες μετὰ τῆς ψευθείτης εἰς τὰς ἐλπίδας τῆς βασιλίσσης, κατεραδιούργησαν τὸν χρηστὸν πολίτην διαδῶσαντες ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ μικροῦ Χαριλάου διέτρεχε μέγαν κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ Λυκούργου, ὅστις δῆθεν εἶχε μέγα συμφέρον εἰς τὴν ἀπώλειάν του. Τοῦτο μαθὼν ὁ Λυκούργος, πρὸς κατασχύνην τῶν ἐχθρῶν του, ἀνεχώρησεν ἀμέσως ἐκ τῆς Σπάρτης καὶ ἀπῆλθε πρῶτον εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου ἐσπούδασε τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τῶν κατοίκων, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Κατὰ τὴν πολυχρόνιον ἐκ Σπάρτης ἀπουσίαν του τὰ πράγματα ἔφθασαν εἰς δεινὴν θέσιν, καὶ οἱ συμπολίται του, πολλὰς προσβείας ἔπεμψαν παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ σπεύσῃ, ὅπως σώσῃ τὴν πατρίδα κινδυνεύουσαν. Ὁ Λυκούργος ἀποφασίσας νὰ δώσῃ νέους νόμους εἰς τοὺς συμπολίτας του, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν κατὰ τὸν Ἡρόδοτον οἱ κακὰ νομώτατοι πάντων τῶν Ἑλλή-

νιν, πρὶν ἐπανελθῆ εἰς τὴν Σπάρτην ἤλθεν εἰς τοὺς Δελφοὺς, ὅπου ἡ Πυθίᾳ λαμπρῶς ὑπεδέχθη αὐτόν, προσαγορεύσασα μάλ-
λον θεὸν παρὰ ἄνθρωπον. (Ἡρόδ. Α' 65).

Μετὰ τὴν νομοθεσίαν ὁ Λυκούργος προσποιηθεὶς ὅτι εἶχε δῆθεν
νὰ προσθέσῃ ἔτι νόμους τινάς, περὶ τῶν ὁποίων ἤθελε πρῶτον νὰ
συμβουλευθῆ τὸ μαντεῖον, ὥρκισε τοὺς Σπαρτιάτας, ὅτι θὰ φυ-
λάττωσιν ἀπρασταλεύτως τοὺς νόμους του μέχρις οὗ ἐπανελθῆ.
Ἐλθὼν δὲ εἰς τοὺς Δελφοὺς πάλιν, ἠρώτησε τὸ μαντεῖον ἂν οἱ νό-
μοι του ἦσαν ἀρμόδιοι εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τοὺς συμπολίτας του
εὐδαίμονας καὶ ἀνδρείους· λαβὼν δὲ ἀπόκρισιν, ὅτι ἦσαν ἄριστοι
καὶ ὅτι δι' αὐτῶν θὰ δοξασθῆ μεγάλως ἡ Σπάρτη, ἀπέστειλε τὸ
μάντευμα πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας, αὐτὸς δὲ ἀποχαιρέτισας τοὺς συνο-
δεύοντας φίλους καὶ τὸν μονογενῆ του υἱὸν Ἀντίωρον, ἀπῆλθεν, ὡς
λέγεται, πάλιν εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε, διατάξας νὰ
καύσωσι τὸ σῶμά του καὶ νὰ σκορπίσωσι τὴν τέφραν εἰς τὴν θάλασ-
σαν, ἵνα μὴ οἱ Σπαρτιάται κομίσαντές ποτε τὸ λείψανόν του θεω-
ρήσωσιν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους τοῦ ὄρκου, δι' οὗ ἀναχωρῶν εἶχε δε-
σμεύσει αὐτούς.

Ἡ Σόλων ἤκμαζε τὸ 594 π.Χ. γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμῖ-
νι. Ὁ πατὴρ του Ἐξηκестίδης, ἂν καὶ κατήγετο ἀπὸ τοῦ βασιλέως
Κόδρου, ἦτο μετρίως εὐπορος. Κατ' ἀρχὰς ἐδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον,
ἐπιθυμῶν δι' αὐτοῦ ν' αὐξήσῃ τὴν τε περιουσίαν καὶ τὰς γνώσεις
του, διότι περιηγούμενος διάφορα μέρη ἐσπούδαζε τὰ ἦθη καὶ ἔ-
θιμα τῶν λαῶν ἐπανῆλθε δι' ἐπὶ τέλους εἰς τὴν πατρίδα πλού-
σιος κατ' ἀμφότερα. Αἱ Ἀθηναὶ ἐσπαράττωντο τότε ὑπὸ ἐμφυ-
λίῳ στάσει καὶ εἶχον ἀποβάλλει τὴν νῆσον Σαλαμίνα κυριευ-
θεῖσαν ὑπὸ τῶν Μεγαρέων, νόμος δὲ ἐπὶ ποιῆν θανάτου ἀπηγό-
ρευεν εἰς πάντα νὰ ὀμιλήσῃ πλέον περὶ ἀνακτήσεως τῆς νή-
σου. Ἀλλ' ὁ Σόλων λυπούμενος διὰ τὴν ταπείνωσιν ταύτην τῆς
πατρίδος του καὶ παρατηρῶν τοὺς νέους ἐπιθυμοῦντας ν' ἀνανεώ-
σωσι τὸν πόλεμον, ὑπεκρίθη παραφροσύνην καὶ ταχέως διεδόθη
τοῦτο εἰς ὅλην τὴν πόλιν, ἐνῶ αὐτὸς κατ' οἶκον συνέθετε ποιήμα

Λυκούργος.

τι περί τῆς Σαλαμῖνος. Αἴφνης ἡμέραν τινα ἐξέρχεται τῆς οἰκίας, τρέχει εἰς τὸν δρόμον ὡς παράφορος, φθάνει εἰς τὴν ἀγοράν, ἀναθίγει εἰς τὸ βῆμα, ὅθεν οἱ κήρυκες ἐσυνείθιζον νὰ ὀμιλῶσι πρὸς τὸν λαόν, καὶ ἔπαγγελλει μεγαλοφώνως τὸ ποίημά του, διὰ τοῦ ὁποίου διήγειρε τὸ φιλότιμον τῶν Ἀθηναίων. Οἱ φίλοι του ὄλοι μεγαλοφώνως ἐπευφήμησαν, ὁ λαὸς ἐνεθουσιάσθη, ὁ νόμος κατηργήθη, ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη καὶ αὐτὸς ὁ Σόλων ἐξελέχθη ἀρχηγός· ἐν βραχεῖ δὲ διὰ λαμπροῦ στρατηγήματος κατώρθωσε νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς Μεγαρεῖς ἐκ τῆς νήσου καὶ νὰ παραδώτῃ αὐτὴν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὸ 600 π. Χ. Διὰ ταῦτα ἐξετιμήθη παρὰ πάντων καὶ ἐξελέχθη ἄρχων ἐπώνυμος μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ συντάξῃ νόμους μετριοπαθεστέρους τῶν τοῦ Δράκοντος καὶ καταλλήλοτέρους εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν συμπολιτῶν του (ἔ94 Π. Χ.).

Ἄφου δὲ συνετέλεσε τὸ ἔργον του καὶ ἐδημοσίευσε τοὺς νέους

Σόλων.

θεσμούς, ὤρκισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ τηρήσωσιν αὐτοὺς τοῦλάχιστον ἐπὶ δέκα ἔτη. Μετὰ ταῦτα ἀποδημήσας, περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλας χώρας, καὶ ἐπισκέφη τὸν περίφημον βασιλέα τῆς Λυδίας Κροῖσον· ἀλλ' ὅτε μετὰ δέκα ἔτη ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, τοσοῦτον ἐλυπήθη ἰδὼν τοὺς συμπολίτας του τυφλοῖς ὄμμασιν ἐμπεσόντας εἰς τὰς σαγήνας τοῦ φιλοδόξου συγγενοῦς του Πεισιστράτου, ὥστε μετὰ θλίψεως ἀποχαιρετίσας διὰ παντὸς τὴν γενέθλιον γῆν ἦλθεν εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἀπέθανεν ὀγδοηκοντούτης.

Ὁ ἔξοχος οὗτος νομοθέτης ἦτο καὶ εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν καὶ εἰς τῶν δοκιμωτέρων ποιητῶν, συνθέσας πολλὰ ἔλεγεια καὶ γνωμικὰ ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τεμάχια τινὰ σωζονται σήμερον.

Φρικτὸν κακούργημα.

Ἀπελπισία καταλαμβάνει τὸν ἐγκαυχώμενον ἐπὶ τῇ προόδῳ τοῦ 19ου αἰῶνος. Μαθηταὶ Γυμνασίου, θεράποντες τῶν Μουσῶν πυροβολοῦσι κατὰ τῶν καθηγητῶν των. «Οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐν Τρι-

πόλει τῆς Πελοποννήσου Γυμνασίου» λέγει ἐλληνική τις ἔφημερίς, « κ. κ. Ἰασεμίδης καὶ Καλλέργης, ἀπεργόμενοι οἴκαδε περὶ ὥραν 8 μ. μ. τῆς 5 το. μ. ἐπιροβολήθησαν ἐκ τῶν ὀπισθεν ὑπὸ κακούργων ἐνεδρευόντων εἰς τινα πληγίαν ὁδόν· οἱ κακούργοι οὗτοι δυστυχῶς εἰσὶ μαθηταὶ τῆς β'. τάξεως τοῦ Γυμνασίου ἐκ τῶν μὴ προοιδιασθέντων.»

Τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε λυπηρότατον μάθημα πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τῆς ὁμογενοῦς νεολαίας, ἐξ ὧν ἔνιοι, καθ' ἃ λέγει ὁ ἀληθῶς πεπαιδευμένος Γρηγόριος Ἰ. Γῶγος*, ὡς γε μήποτ' ὤφελεν, ἀγνοοῦσι τὸν μεταξὺ τῆς θρησκείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιστημῶν ἐνυπάρχοντα στενότατον καὶ ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον. Τοῦτου δ' ἔνεκα ἀμελεῖς καὶ ἀδιάφοροι ὄντες εἰς τὰ περὶ τὴν θρησκείαν, ἀδικοῦσι καὶ βλάπτουσι τὸ ἔτι ταλαίπωρον ἔθνος ἡμῶν τῶν πολυπαθῶν Ἑλλήνων, ὅπερ, ὅπως φθάση καὶ παραμείνη εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῷ κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν περιωπὴν, ἔχει ἀνάγκην νέων εὐσεβῶν καὶ χρηστῶν διδασκάλων πεπαιδευμένων καὶ φοβουμένων τὸν Θεόν, ἱερέων τιμῶν καὶ εὐλαβῶν, ἀνδρῶν φιλοχρήστων καὶ γενναιοφρόνων, γερόντων εὐβούλων καὶ σωφρόνων, καὶ γυναικῶν σεμνῶν καὶ μεγαλοφρόνων. *Οὐβιον καὶ πανεύδαιμον τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, οὔτινος οἱ σοφοί, οἱ παιδαγωγοὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσι ἐξ ἴσου τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἐπιστήμην.

Ποτὲ μαθηταὶ δὲν θ' ἀπετόλμων τοιοῦτον κακούργημα, ἂν οἱ διδάσκαλοι τῶν ἦσαν χριστιανοὶ εὐσεβεῖς καὶ ἂν μετὰ τῆς ψευδοῦς συνεδίδασκον αὐτοὺς καὶ τὴν ἀληθῆ παιδείαν, ἥτις ἐστὶν ἡ διδασκαλία τῆς θεοδότου θρησκείας. Μηδεὶς ἄς μὴ ἀντιτάξῃ ἡμῖν ἐνταῦθα Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην. Διὰ τὴν εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων νὰ μὴ ἐπιβάλλεται ὡς κυριώτερον μάθημα τὸ ἐξαιρετικὸν τρίτομον σύγγραμμα « Φιλοσοφικαὶ μελέται περὶ χρι-

* Τὸ ὄνομα τῆς ἱστορίας, συγγραφὴν ὑπὸ Schaff καὶ μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμαν. ὑπὸ Γρ. Ι. Γῶγος σελ. v.

στιανισμού ὑπὸ Λύγ. Νικολάου, ἐξελληνισθεῖσαι ὑπὸ Π. Βράϊλα 'Αρμένη καὶ 'Α. Μαυρομάτου»; Διὰ τὰ τὸ ἀναγνώσασαι μόνου τῶν οἱ μαθηταὶ ἔπειτα; Ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ τοῦτο, τὸ δ' ἔθνος θὰ προβαίῃ κατὰ κορυμῶν αἰώνιως.

Κάτω οἱ τίτλοι, κάτω ὁ μεσαιωνισμός.

Μετὰ τῶσαύτας καὶ τηλικύτας προόδους τοῦ 19^{ου} αἰῶνος εἶνε μεγίστης ἀπορίας ἄξιον ἢ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας διατήρησις τῶν τίτλων, οἵτινες κατὰ τὸν Μεσαιῶνα, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας, εἶχαν κατακλύσει τὴν ἀνθρωπότητα. 'Αξιότιμε, εὐγενέστατε, ἐλλογιμώτατε, ἐκλαμπρότατε, ὑψηλότατε, λογιώτατε, ἱερολογιώτατε, μουσικολογιώτατε καὶ καὶ καὶ !!!

'Ὅποσος κολακείας, ὅποσος τάσεως πρὸς ἀπάτην, ὅποσος ἐμπαιγμοῦ πλήρεις εἰσὶν ὅλοι οὗτοι καὶ οἱ παρόμοιοι τίτλοι! 'Αθάνατε Κοραῖ, ὀστομον κατέφερες τὴν ρομφαίαν σου κατὰ τοῦ σύμβόλου τοῦτου τῆς ὑπουλότητος, ἀλλὰ ἐλάλησες πρὸς γαστέρα ὧτα οὐκ ἔχουσιν. 'Εν τούτοις καιρὸς εἶνε πλέον νὰ λείψῃ ἢ ἐλλείψῃ τῆς εἰλικρινείας μετὰ τῶν ἀνθρώπων καιρὸς ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀπάτην ἢ ἀληθῆς ἀγάπη, τὸν ἐγωισμὸν ἢ αὐταπάρησις, τὴν κακοδαμονίαν ἢ εὐδαμονίαν. Νὰ εὐδαμονίσωσιν οἱ ἄνθρωποι ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶσιν, ἐν ὅτῳ ἕκαστος θ' εωρεῖ τὴν εὐδαμονίαν του ἐναποκειμένην ἐν τῇ κακοδαμονίᾳ τοῦ ἄλλου. 'Αφέλεια, ἀπλότης, εἰλικρίνεια εἰσὶ τὰ μόνα προσήκοντα τῷ ἀνθρώπῳ, τῇ ἀληθείᾳ ταύτῃ εἰκόνι τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. Μακρὰν ὁ ψευδὴς πολιτισμὸς, τὸ τέρας τοῦτου τῆς ἐπιπολαιότητος καὶ τῆς ἀμαθείας! 'Ὁ 19^{ος} αἰὼν ἄγαν ἄχθεται ἐπὶ τούτῳ. 'Αναχρονισμὸς τρομερός.

Ὅποια χαρὰ, ὅταν ἀκούσῃ τις τὰ τὸν φωνάζωσι καθαρὸν, ἀμιγῆς καὶ ἀπλοῦν τ' ὄνομά του! 'Αμέσως νοεῖ ὅτι ὁ μεθ' οὗ πρόκειται νὰ λαλήσῃ εἶνε ἢ συγγενὴς πλησιέστατος ἢ φίλος στενότερος, παρὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἀπάτην ἔχει νὰ φοβηθῇ, καὶ χαρὰ ἀπλετος τὴν

ψυχὴν του πᾶσιν καταλαμβάνει· ἐν ᾧ ἅμα ἀκούσῃ τὸ κύριε, ἐκλαμπρότατε, εὐγενέστατε, πρῶτον ἀμέσως αἰσθάνεται τὴν ματαιότητα καὶ τὴν οἴησιν ἀπαισιῶς ἐν αὐτῷ ἐξεγειρομένας—μετὰ δὲ ταῦτα συνοφρωθεῖς—ἢ ἀρχίζει νὰ σκέπτηται πῶς θὰ κατορθώσῃ ν' ἀπαλλαγῆ τῶν πηχίδων, τὰς ὁποίας ὁ διὰ τούτων τίτλων προταγορευῶν αὐτὸν ἢ τῷ ἔχει στημένας ἢ ετοιμάζεται νὰ τῷ στήσῃ—ἢ περιφρονεῖ ἐνδομύχως αὐτὸν, θεωρῶν τὴν ἀπονομήν τῶν τίτλων τούτων ὡς ἀποκύημα ψυχῆς χαμερποῦς καὶ μηδαμινῆς—ἢ τὸ πολὺ οἰκτείρει μὲν τὸν τιτλοδότην ὡς ἐν τοῖς ὄνουξιν ἕτως ἀνάγκης τινὸς εὐρισκόμενον, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀηδιάζει αὐτὸν διὰ τὸν κολακευτικὸν τοῦτον τρόπον του, δι' οὗ ἕτως χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, ἀλλ' ἐν τούτοις προσβάλλει καιρίως ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον διὰ τῶν πολλῶν τίτλων του θέλει νὰ δείξῃ ὅτι καὶ σέβεται καὶ τιμᾷ.

Γεωργία.

II

Περὶ διαφόρων εἰδῶν γαιῶν καὶ τῶν κυριωτέρων
εἰδῶν χωμάτων.

Ὅλαι αἱ γαῖαι φυτικῶς δὲν εἶνε ἐξ ἴσου εὐφροσι, οὔτε ἐξ ἴσου κατάλληλοι πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ καλλιέργειαν· πλὴν ὅλαι δύνανται νὰ καλλιεργηθῶσι διὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τῶν μέσων, ἅτινα ἢ ἐπιτημη καὶ βιομηχανία παρέχει αὐτῷ.

Γεωργήσιμος ἢ ἀρόσιμος γῆ λέγεται ἐκείνη, ἢ ὁποία διὰ τῆς γεωργίας ἀποκαθίσταται εὐφροσι. Ἡ γεωργήσιμος γῆ καθίσταται τοσοῦτον γονιμωτέρα ὅσον μεγαλειτέραν ἐμπεριέχει ποσότητα ἰδιαίτερας τινὸς ὕλης, ἣτις ὀνομάζεται γῆ φυτική. Ἡ ὕλη αὕτη μέλαινα κατὰ τὸ χροῶμα καὶ λιπώδης εἰς τὴν ἀφήν, εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποσυνθέσεως ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν ὑλῶν, αἵτινες ὑπὸ τὴν τριπλὴν ἐπιρροήν τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ καύσωνος βαθμηδὸν ἀποσυνετέθησαν καὶ ἀνείχθησαν μετὰ τῆς

γῆς. Ἡ φυτική γῆ ἀδιακόπως ἀνανεοῦται διὰ τῆς κόπρου, ἣν ὁ γεωργὸς παρκαῶνει εἰς αὐτήν. Τὸ πάχος τοῦ στρώματος, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ ἀναπτύσσονται, ποικίλλει εἰς τὸ ἐπάπειρον, δηλ. ὑπὸ τινα ἑκατοστόμετρα εἰς τὰς κακῆς ποιότητος γαίας, μέχρις ἐνὸς μέτρου καὶ περιπλέον εἰς τὰς τῆς καλῆς. Πάν ὅ,τι εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν γεωργήσιμον γῆν ἀποκαλεῖται ὑπογήπεδον, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο· εἶ. ε εἰμὴ ὁ μεταλλικὸς θράχος, οὔτινος ἢ ἐπιφάνεια μεταβλήθη βυθμηδὸν εἰς γεωργήσιμον γῆν.

Τρία εἰσὶ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ γεωργήσιμος γῆ· ἡ ἀργιλλος ἢ πηλός, ἡ ἄμμος ἢ χαλικίτις, καὶ ἡ ἄσβεστος ἢ ἀνθρακικὸς τίτανος. Αἱ ὕλαι αὗται ἀναμιγνύμεναι κατὰ διαφόρους ἀναλογίας, σχηματίζουσι τὴν ποικιλίαν τῶν νημάτων· ἐκ τῆς ὑπερισχύσεως δὲ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης τῶν τριῶν πρώτων ὕλων εἰς τὴν μάζαν τῆς γεωργήσιμου γῆς προκύπτουσι τρία κυριώτερα εἶδη χρωμάτων, ἅτινα ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀργιλλώδη, ἀμμώδη καὶ ἀσβεστώδη χρώματα. Τὰ ἀργιλλώδη εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μέλανος, κιτρίνου ἢ ἐρυθροῦ χρώματος, πολὺ πεπυκνωμένα καὶ προσκολλώμενα δυνατὰ εἰς τοὺς πόδας καὶ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα· καλύπτονται δὲ ὑπὸ ὕδατων, διαρκουσῶν τῶν βροχῶν, καὶ παρουσιάζουσι μεγάλα ρήγματα, διακοῦντος τοῦ κτύπου. Τὰ ἀμμώδη εἶνε ἀντιθέτου χαρακτήρος πρὸς τὰ ἀργιλλώδη. Τὰ ἀσβεστώδη εἶνε χρώματος λευκοῦ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξηρὰ καὶ ἄγρια, διότι, ἕνεκα τῆς λευκότητος μὴ δυναμένων τῶν ἡλικῶν ἀκτίων νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν μάζαν τοῦ χρώματος, ἀνοδίδεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καυστηρὰ ἀντανάκλασις ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν βλάστησιν.

Κτηνοτροφικά.

Τὰ ἐξῆς περιεργα, ἀφορῶντα εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, καταχωρίζομεν χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν.

Ἐγκυμοσύνη τῶν ζώων. Ἡ ἵππος μένει ἔγκυος 336 ἡμέρας, ἡ ἀγέλας 280, ἡ ὄνος 350, ἡ προβάτινα 135, ἡ οἴα

155, ἡ χοῖρος 112, ἡ κύων 60, ἡ δασύπους (κουνέλι) 30.

Διάρκεια ἐπιβάσεως. Ἡ ὄρνις ἐπιβάζει τὰ μὲν ἰδικὰ τῆς ὠά εἰς 21 ἡμέρας, τὰ δὲ τῆς νήσσης (πάπιας) εἰς 26 ἡμέρας, ἡ Ἰνδιάνος τὰ ἰδικὰ τῆς εἰς 26 ἡμέρας, τὰ δὲ τῆς ὄρνιθος εἰς 24 καὶ τὰ τῆς νήσσης εἰς 27, ἡ νῆσσα τὰ ἰδικάτης εἰς 30, ἡ χῆν τὰ ἑαυτῆς εἰς 30, ἡ περιστέρα εἰς 48.

Παραγωγὴ ὠῶν. Κατὰ μέσον ὄρον τίκτουσιν ἐτησίως τὰ πτηνὰ, ἡ ὄρνις 130 ὠά, ἡ νῆσσα 30, ἡ χῆν 15, ἡ Ἰνδιάνος 25, ἡ περιστέρα 20.

Ἀριθμὸς ἀρρένων πτηνῶν ἐπὶ θηλέων. Εἰς πετεινὸς ἀρκεῖ ἐπὶ 20—25 ὄρνιθων, εἰς χῆν ἐπὶ 10—12 χηνῶν, εἰς πάπιας ἐπὶ 12—15 νησσῶν, εἰς Ἰνδιάνος ἐπὶ 8—10 θηλέων.

Ἀριθμὸς ἐπιβαζομένων ὠῶν. Ἡ ὄρνις καλύπτει καὶ ἐπιβάζει 13—15 ὠά, ἡ Ἰνδιάνος 16, ἡ χῆν 10 καὶ ἡ πάπια 12.

Μελίσσια. Μία κυψέλη μελισσῶν δίδει κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως 5—8 ὀκάδας μέλιτος καὶ ἡμίσειαν ὀκάν κηροῦ. Μία κυψέλη ἔχει σμῆνος 20—24 χιλ. μελισσῶν καὶ ζυγίζει δύο ὀκάδας. Ἡ βασιλίτσα τούτων γεννᾷ καθ' ἑκάστην διακόσια ὠά, κατ' ἔτος δὲ 40—60 χιλ. Ἡ τιμὴ μιᾶς καλῆς κυψέλης ἀνέρχεται εἰς 8—10 δραχμάς. Κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον μῆνα γίνεται ὁ τρυγητὸς τῶν μελισσῶν. Κατὰ τὸν Μάϊον συνήθως ἐξερχονται αἱ ἐν τῇ κυψέλῃ ἀναπτυσσόμεναι μικραὶ μέλισσαι, ὅπερ λέγεται ἀπόλυμα.

Θαυμάσιον σπήλαιον.

Κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἀγίου Ἀντωνίου τοῦ κράτους Τεξάς (ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ) ἀνεκαλύφθη πρό τινων ἐτῶν σπήλαιον λίαν περιεργὸν καὶ ἐκτεταμένον. Περιέχει ἄπειρα δωμάτια χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων καὶ λίαν εὐπρόσιτα. Παικίλα καὶ περιεργὰ ἐπίσης εἶνε τὰ σχήματα τοῦ βράχου. Ἀπὸ τοῦ θόλου κρέμονται σταλακτίται ἀντανακλῶντες λαμπρῶς τὸ φῶς τῶν λαμπάδων καὶ ὁμοιάζοντες λυχνίας πολυφώτους. Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτον δὲν εἶνε δύσκολος.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Φίλη νεότης!

ΞΠΑΝΕΡΧΟΜΕΘΑ εἰς τὴν ἐν σελίδι 100 διακοπεῖσαν συμβουλὴν. Μὴ παραχθῆς δὲ, ἂν καὶ πάλιν ἀπὸ συμβουλῶν ἀρχόμεθα. Συμβουλὴ οὐδὲν ἕτερον σημαίνει ἢ σύσκεψις, καὶ συμβουλευέσθαι τινι σημαίνει συσκέπτεσθαι μετ' αὐτοῦ ποῖον τὸ ὀρθὸν περὶ ἐκάστου πράγματος· ὥστε πᾶσαι αἱ καλαὶ συμβουλαὶ παρ' οἰουδήποτε καὶ ἂν γίνωνται πρὸς ἡμᾶς εἰσὶν ἀσπασταί, διότι βλέπομεν αὐτάς συμφώνους μὲ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἄλλ' ὁ ὀρθὸς λόγος δὲν εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ· ἐνοικεῖ εἰς πᾶν λογικὸν πλάσμα, εἰς πάντα ἄνθρωπον. Ὅθεν πᾶς ἄνθρωπος δύναται καὶ νὰ συμβουλευῆσθαι ἄλλον καὶ νὰ συμβουλευθῆσθαι παρ' ἄλλου ὁμοίου του. Ἄλλ' ἴσως θὰ εἶπῃ τις· διατί λοιπὸν οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ πεπαιδευμένοι κοινῶς θεωροῦνται ὡς χαίροντες μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ δικαίωμα τοῦ συμβουλευεῖν; Ὁ λόγος εἶνε, ὅτι οἱ μὲν πρεσβύτεροι ἕνεκα τῆς ἡλικίας τῶν ἀπέκτησαν μεγαλύτερον κεφάλαιον πρακτικῶν γνώσεων, οἱ δὲ πεπαιδευμένοι ἕνεκα τῆς μείζονος ἀναπτύξεως τοῦ νοῦς τῶν μεγαλύτερον ὁμοίως κεφάλαιον θεωρητικῶν γνώσεων· οἱ δὲ νεώτεροι καὶ οἱ ἀπαιδευτοὶ ἀσπάζονται τὰς γνώμας αὐτῶν, διότι τὰς εὐρίσκουσι συμφωνοτάτας μὲ τὰς ἰδικὰς τῶν, αἵτινες ἔμενον μέχρι τοῦδε ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν οἰοῦναι κεκρυμμένα καὶ ὑπολανθάνουσαι καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰσέτι δὲν εἶχον ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν τῶν. Ὅσάκις λοιπὸν βλέπομεν ἐν τοῖς βιβλίοις ν' ἀκτινοβολῶσι συμβουλαὶ ὀρθόταται καὶ διὰ τοῦτο ἀσπασταί, ἅς μὴ παρατῶμεθα, ἀλλ' ἅς χαίρωμεν, ὅτι ὁ συμβουλευὼν ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦδε ἔμενον ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν κεκαλυμμένα.

ΣΤ'.

Ἀφίερου τὴν νεότητά σου εἰς τὸν ὄντως ἀγαθὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν ἀγαπῶντα σε Σωτῆρα Χριστόν. Οἱ πρῶτοι σου καρποὶ πρέπει νὰ προσφέρονται εἰς ΑΥΤΟΝ. Οἱ χλωροὶ ἀστάχεις τῆς νεότητος πρέπει νὰ φέρονται εἰς τὸ θυσιαστήριόν ΤΟΥ. Μὴ λυποῦ ὅτι αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ ἀμαρτωλαὶ εὐχαριστήσεις τῆς νεότητος πρέπει ν' ἀπολεσθῶσι· διότι ἀνταλλάττεις αὐτὰς μὲ πνευματικὰς ἡδονάς, αἰτινὲς εἰσὶν ἐνδοξότεραι, ἐσωτερικώτεραι καὶ διαρκέστεραι. Ἡ χαρὰ τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἡ εὐφροσύνη τῆς καλῆς συνειδήσεως, ἡ μὲ τὸν Θεὸν κοινωνία, ἡ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ αἴσθησις καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ οὐρανοῦ εἶνε ἀσυγκρίτη λόγῳ καλλίτεραι τῶν ἡδονῶν τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἀνταποδώσουσιν ἑκατονταπλασίονα τὴν ἀπώλειαν τῶν νεανικῶν καὶ σαρκικῶν ἡδονῶν σου. Σκέπτου σπουδαίως ὅτι οὐδεὶς ἔχει συνήθως περισσοτέραν παρηγορίαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἢ ὁ προθύμως θυσιάζων τὰς ἀμαρτωλὰς παρηγορίας αὐτοῦ χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ὀφείλεις νὰ δώσης λόγον εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὸ πῶς δαπανᾷς τὴν νεότητά σου καὶ τὴν ἡλικίαν σου. Συλλογίζου, ὅσο καὶ ἂν ἦσαι νέος, πόσα ἤδη ἔτη ἐδαπάνησες καὶ τίνα λογαριασμὸν εἶσαι ἱκανὸς νὰ δώσης εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτά. Μία μόνον ἡμέρα ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ δαπάνηθεῖσα εἶνε παρὰ πολὺ· καὶ αἱ ἀμαρτίαι μίᾳς μόνης ὥρας εἶνε ἄξιαι καλᾶσεως. Νεώτεροί σου ἀποθνήσκουσι καὶ χάνονται. Ἡ παρουσίασις καὶ σοῦ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ ὁὐ θὰ βραδύνη. Εἶσαι ἔτοιμος; Σκέπτου συγγάκις ὅποια δαπάνη τοῦ καιροῦ σου δύναται νὰ ἔχη πλεοναζὰ ἄξιαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ δαπάνα οὕτω τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός σου, ὡς θὰ ἐπεθύμεις νὰ δαπανᾷς αὐτὰς κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ θανάτου καὶ τῆς κρίσεώς σου.

Ἵπποθες ὅτι ὁ Θεὸς σὲ καλεῖ ἐκ τῆς ζωῆς ταύτης αἰφνυδίως· τίνα ἀπόφασιν θὰ προσμένῃς παρ' αὐτοῦ; Εἶσαι ἔτοιμος, ἐὰν ὁ νυμφίος ἔλθῃ τώρα (Ματθ. κέ. 6); Αἱ προφάσεις ὁὐ θὰ ἦνε ἀποδεκταί

ἐν τῇ κρίσει· ἐὰν εὐρεθῇ· ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου, ματαίως θὰ εἴπῃς « Κύριε, ἤμην νέος. » Ὁ ὢν ἀρκετὰ ἱκανὸς ν' ἀμαρτάνῃ, θὰ ἦνε καὶ ἀρκετὰ ἱκανὸς νὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν.

Σκέπτου περὶ τῶν ἐπαινουμένων ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἐκείνων νέων χάριν τῆς νεανικῆς των εὐσεβείας. Ὁ Σαμουὴλ ἐκλήθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκ νεότητός του. « Καὶ ὁ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον Κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Ἐφοῦδ Βάδ » (Α΄ Βασ. β΄. 18.). Ὁ Ἰωσίας εἶχεν ἀπαλὴν καρδίαν διὰ τὸν Θεὸν ἐκ νεότητός του· « ἀνθ' ὧν ὅτι ἠπαλύθη ἡ καρδία σου, καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσώπου Κυρίου » (Δ. Βασιλ. κβ΄. 19.).

Ὁ νεώτερος πῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἦτον ὁ ἠγαπημένος μαθητής. Ὁ Θεὸς εὐφραίνεται μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ νέου. Ἐπὶ τὴν ζωὴν σου ἀνήκει τῷ Θεῷ· αὐτὸς λοιπὸν ἄς ἔχῃ ὅ, τι εἰσέτι ἀπομένει ἐξ αὐτῆς, καὶ αἴτει τὴν συγχώρησίν του διὰ πᾶν μέρος αὐτῆς, ὅπερ τῷ ἠρνήθης.

Δὸς λοιπὸν πεποιθότως εἰς τὸν Θεὸν τὴν νεότητά σου. Γενοῦ ἀπὸ σήμερον σπουδαίως εὐσεβής. Ἀπὸ σήμερον ζήτηε συγχώρησιν πῶν ἀμαρτιῶν σου καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγιότητος· καὶ τοὶ δὲ γενικῶς ἡ νεότης τρέπεται ἐτέραν ὁδόν—τὴν ὁδὸν τῆς σπατάλης, τῆς ἀσωτίας, τῆς σωματικῆς φθορᾶς, τῆς δυστυχίας, καὶ τῆς ἀθλιότητος—μὴ ὅμως σὺ παρασυρθῆς ὑπὸ τοῦ πλῆθους καὶ τοῦ σφοδροῦ ρεύματος, ἵνα μὴ παραφερθῆς πρὸς τὸν ἄδην. Ἄφες αὐτοὺς νὰ πορεύωνται· σὺ θὰ ἔχῃς κλιττέραν συνοδείαν. Οἱ ἄγιοι τοῦ Θεοῦ θὰ σὲ φυλάττωσι καὶ ἡ παρρησία τοῦ Θεοῦ θὰ ἦνε πάντοτε μετὰ σοῦ.

Καὶ ἐὰν εἰσέτι εὐρίσκῃς σεαυτὸν ἐπιρρεπῆ εἰς τὸ πράττειν ὡς οἱ πολλοὶ πράττουσι, σκέπτου ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς εὐχαρίστησιν ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ, ἢν οἱ ἄλλοι ἔχουσιν. Ἐλαβεὶς ἤδη καλὴν ἀνατροφὴν καὶ καλὰς διδασκαλίας· ἡ συνείδησίς σου ἀφυσπίσθη περισσότερον καὶ δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ χαρῆς τὰς τέρφεις τῆς ἀμαρτίας, ὡς οἱ ἄλλοι, οἱ ὄντες ἀμαθέστεροι καὶ χειρότερον ἀναθραμμένοι. Ἡ συνείδησίς θὰ ἀναμίξῃ πικρίαν εἰς τὸ μέλι σου.

ὅταν προσεύχησαι τὴν ἐσπέραν ἐπὶ τῆς κλίνης σου, ὅταν μόνος εὐρίσκησαι καὶ ἐν παραβύστῳ ἢ ἐν τῷ σκότει, αὐτὴ θὰ ἀναγινώσκη λυπηρὰς διδασκαλίας εἰς σὲ καὶ θὰ σὲ κάμνη νὰ ἐπιθεωρῆς τὰς παρελθούσας ἡδονὰς μετὰ πικρίας.

Ἀσχολοῦ λιπὸν νὰ φανῆς ἀρεστὸς τῷ Θεῷ ἐν τῇ νεότητί σου· καὶ τοὶ δὲ οἱ ἄλλοι θὰ σὲ κατηγορῶσιν ὡς μωρὸν ἢ ὡς κούφον, ὁ Θεὸς ὅμως, ἐκ τοῦ ὀποίου μόνου τὸ στόμα θὰ ἐξελεθῆ ἢ ζωῆ ἢ ὀθανάτος, θὰ σὲ ἀθώωσῃ καὶ δικαιοῦσῃ.

Νέε μου,

Περαίνων τὴν συμβουλὴν ταύτην, σὲ παρακαλῶ νὰ σκέπτησαι ἀδιαλείπτως, ὅτι μία ἀπολάκτισις τῆς ἀμαρτίας ἐν στιγμῇ καθ' ἣν ἀρκούντως θὰ ἠὺφραίνεσο ἢ θὰ ἐτιμᾶσο δι' αὐτῆς, καὶ μία ἐπιστροφή πρὸς τὸν Θεόν, ὅτε μεγάλως θὰ ἠὺχαριστεῖσο ὑπὸ τῶν θεληγῆτρων τοῦ πλάνου κόσμου, θὰ ἀποδείξῃ σαφῶς τὴν εὐλικρίνειαν τῆς μετανοίας σου, τῆς ὁποίας ἀμοιβὴ εἶνε ὁ ΟΥΡΑΝΟΣ.

Περίηγησις εἰς Ἰάβαν.

Ἡ Ἰάβα εἶνε μεγάλη νῆσος πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἰνδιῶν, ἀνήκουσα εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Σύνδης καὶ ἔχουσα μῆκος μὲν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς 230 περίπου λευγῶν, πλάτος δὲ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον 20 ἕως 50, καὶ ὀλικὴν ἐπιφάνειαν 5700 περίπου τετρ. λευγῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ὑπολογίζονται εἰς πέντε περίπου ἑκατομύρια ψυχῶν. Οἱ αὐτόχθονες ἔχουσιν ἐλαιώδη τὴν χροιάν, μαύρας καὶ μακρὰς τὰς τρίχας, τὴν ρίνα ὀλίγον σιμῆν, τὸ δὲ ἀνάστημα μέτριον. Οἰκοῦσιν εἰς καλύβας κατεσκευασμένας ἐκ βραμβυκακοκαλάμων ἐπιστεγασμένας δὲ διὰ φύλλων φοινίκων. Εἶνε κατὰ τὰ ἦθη ἀπλοῖκοι καὶ δεισιδαίμονες, φιλέκτικοι ὅμως καὶ ἄκρω ράθυμοι καθὼς πᾶσαι αἱ Ἰνδικαὶ φυλαί. Ἐξαιρέσει τῶν ὄρεινῶν, οἵτινες λαλοῦσι διάλεκτον ἀνάμικτον μὲ μαλαϊκὰς λέξεις, οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς

νήσου λαλοῦσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· οἱ δὲ χαρακτηῆρες τῆς γραφῆς των ὁμοιάζουσι μὲ τοὺς τῆς Βουδαϊκῆς γραφῆς. Θρησκείαν πρεσβεύουσιν οἱ Ἰαθαῖοι τὴν μωαμεθανικὴν. Οἱ Μωαμεθανοὶ ἤλθον εἰς τὴν νῆσον ταύτην περὶ τὴν 14τὴν ἑκατονταετηρίδα, καθυπέταξαν τὸν τόπον καὶ μετέδωσαν τὴν θρησκείαν των. Οἱ δὲ Ὀλλανδοὶ κατὰ τὴν 17τὴν ἑκατονταετ. ἐλθόντες ὁμοίως εἰς τὴν νῆσον κατῴρθωσαν ὄχι μόνον ἀποικίας νὰ συστήσωσιν αὐτόθι, ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων νὰ ὑποτάξωσι. Πρωτεύουσα τῆς νήσου εἶνε ἡ Βιχταύα, πόλις παράλιος κειμένη ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου· διατέμενεται ὑπὸ διορύγων ὡς καὶ αἱ ἐν Ὀλλανδίᾳ πόλεις, ὑπερασπίζεται δὲ ὑπὸ ἀκροπόλεως καὶ ἄλλων φρουρίων περικυκλουμένων ὑπὸ ἐλῶν· κατοίκους ἔχει περὶ τὰς 25000, ὧν οἱ περισσότεροι εἶνε Πορτογάλλοι, εὐρίσκονται δὲ καὶ πολλοὶ Κιζέζοι τεχνῖται καὶ κηπουροί.

Ἡ Ἰάβα εἶνε χώρα ἔξοχος μὲν ἀλλὰ ἀπαισία. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν χώραν ταύτην εἰς στιγμὴν ἀγαλλιότητος, ἀλλ' ὕστερον ἰδὼν τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ ἔργου τοῦ δὲν ἠθέλητε νὰ φιλοδώρησῃ τοιοῦτον περικαλλῆ παράδεισον εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸν διαταχθέντα παρ' αὐτοῦ ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου του νὰ ἐσθίῃ τὸν ἄρτον του. Ὅλα τὰ θαυμασιώτερα τοῦ κόσμου φυτὰ καὶ ἄνθη ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, πλην ἐντὸς τῶν ὥραίων ἐκείνων ἀνθῶν φαίνεται ἡ ἀπεχθὴς κεφαλὴ γιγαντώδους ὄφεις, τοῦ ὁποίου ἐν μόνον δάγκκαμα φέρει εὐθὺς τὸν θάνατον. Τὰ μεγαλείτερα δένδρα τοῦ κόσμου ἀπαντῶνται ἐκεῖ, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοπρεπὴς θεὰ ἐμπνέει σεβασμὸν καὶ ἀγαλλίαςιν εἰς τὸν ὁδοιπόρον· εἶνε ἡ ζωσὰ εἰκὼν τῆς τοῦ Θεοῦ ὑπάρξεως· ἀδύνατον πᾶς διερχόμενος ὑπ' αὐτὰ νὰ μὴ λησμονήσῃ πάντα ἀνθρώπινον λογισμὸν καὶ νὰ μὴ ἀφιερωθῆ ὅλος εἰς τὸ θεῖον· ἔκλινα γόνυ ἐνώπιον αὐτῶν καὶ τὰ χεῖλη μου ἐν μόνον ὄνομα ἐψέλλισαν, τὸ τοῦ Θεοῦ! Πλὴν ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων δένδρων ἐμφωλεύουσι τίγρεις, λέοντες, ὕαινα καὶ τρομεροὶ δηλητηριώδεις ὄφεις· ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων κλώνων των ἐνδιαιτᾶται ἡ μεγάλη καὶ τρομερὰ νυκτερὶς ἡ δὶ ψ α ι μ ο ς κα-

λουμένη, ἣτις ἐπιπίπτουσα κατὰ παντός ἐμφύχου ὄντος καλλῶ τὸ στόμα τῆς εἰς τὸν λαιμόν, καὶ σκεπάζουσα αὐτὸ μὲ τὰς μεγάλας καὶ δηλητηριώδεις τῆς πτέρυγας, προξενούσας ταχέϊαν νέκρωσιν εἰς τὸ θῦμα, βυζᾶνει τὸ αἷμα τοῦ λυσσωδῶς. Ἰπὸ τὴν σκιάν τῶν γιγαντωδῶν ἐκείνων δένδρων ἢ τῶν ὠραιοτάτων φυτῶν ὅστις κοιμηθῆ ἔγειρεται νεκρὸς ἕνεκα τῶν δηλητηριωδῶν ἀναθυμιάσεων, τὰς ὁποίας ταῦτα ἐκπέμπουσι. Τὸ ἔδαφος εἶνε θαλτῶδες, ἀναδίδον ἀναθυμιάσεις ὡς τὸ ζέον ὕδωρ, προξενούσας διαφόρους ἐπιδημικὰς ἀσθενείας· ἢ ἀτμοσφαῖρα πνιγηρὰ καὶ βεβαρημένη ἀπὸ ὑγρᾶς καὶ βερύρας ἐξατμίσεις ἀρωματισμένas μὲ τὰ δυνατώτερα καὶ δριμύτερα μύρα τὰ ἐκπεμπόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθέων· τὸ ἔδαφος γονιμώτατον, παράγον ἀφθόνως καφφέν, σάκχαριν, κινάμωμον, ζιγγίβεριν, τέϊον καὶ ἄλλα πλουτοφόρα προϊόντα· ὁ ἥλιος θερμώτατος, καὶ πολλαχού δὲν δύνασαι νὰ περιπατήσης ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος, διότι τὸ ἔδαφος ὁμοιάζει πρὸς τὸν πευρωμένον σίδηρον. Τὰ πλοῦτῃ ἀφθονώτατα, τὰ ἔξοδα ὀλίγα καὶ τὰ ἔσοδα ἀπίστευτα. Εἶδον ἀνθρώπους κερδήσαντας εἰς ἓν ἔτος 200—300 χιλιάδας φράγκων! Ἄλλ' ἀπαιτεῖται τις νὰ ἦνε ἐργατικός καὶ νὰ δυνηθῆ ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰς ἐπιπολαζούσας ἀσθενείας, διότι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς ἐκ χιλίων Εὐρωπαίων μὴ συνοικειωθέντων πρὸς τὸ κλίμα μόλις δύο δύνανται νὰ ζήσωσιν. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἀποκτῶνται τὰ χρήματα. Ἀγοράζεις ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆματος τεμάχιον γῆς, ὅπου σπεῖρεις καφφέν ἢ σακχαροκάλαμον. Τετράκις τοῦ ἔτους καλλιεργῶν αὐτό, λαμβάνεις τέσσαρας πλουσίας συγκομιδᾶς ἐνιαυσίως, τὰς ὁποίας πωλῶν ἀποκτᾶς κέρδη. Ἀλλὰ καλλιεργῶν κινδυνεύεις νὰ δηχθῆς ὑπὸ ὄφειν, νὰ καταφαγωθῆς ὑπὸ τίγρεως ἢ λέοντος καὶ ν' ἀποθάνῃς ὑπὸ τῆς διψαίμου νυκτερίδος, ἢ ὑπὸ τῆς πνιγηρᾶς θερμότητος. Ἀποκτᾶς πολλὰ πλοῦτῃ εἰς τὴν Ἰάβαν, ἀλλ' ἅμα πατήσης τὸ ἔδαφος αὐτῆς πρέπει νὰ θεωρηθῆς νεκρὸς· ἐὰν δὲ ζήσης, τοῦτο εἶνε μεγάλη εὐτυχία! Ὅσον ἀπληστος χρημάτων καὶ εἶ, ἦσαι, θὰ αἰσθανθῆς ἀποστροφὴν πρὸς τὰ πλοῦτῃ καὶ θὰ ἐπιθυμήσης μετὰ δακρύων τὴν πατρίδα σου, ἀντὶ

τῆς ἀξένου ταύτης χώρας, προσιμῶν νὰ ζήσης φωμοζήτητος εἰς
 τινα ἄλλην πόλιν, ἔνθα οὔτε ὄφεις, οὔτε λέοντες, οὔτε νυκτερίδες
 διΐλαιμοι, οὔτε ἀσθένειαι καθ' ἑκάστην ἀπειλοῦσι τὴν ζωὴν
 σου! Παντοῦ εἶδον κυριεῦον τοὺς ἀνθρώπους τὸ φορικτὸν πάθος τῆς
 χρυσομανίας, πλὴν εἰς τὴν Ἰάβαν εἶδον ἀνθρώπους ὡς σκε-
 λετοὺς μὲ ὄφεις ἠλιοκαεῖς, καταρωμένους τὴν ὑπαρξίν των καὶ προ-
 τιμῶντας ν' ἀνταλλάξωσι τὰ πολλὰ ἑκατομμύριά των μὲ τὴν ἀνα-
 παυτικὴν καλύβην ἑνὸς Εὐρωπαϊοῦ χωρικοῦ! . . . Ὁ ἀὴρ εἶνε
 καυστικός, δηλητηριώδης καὶ μὲ πνίγει! . . . νομίζω ὅτι πῦρ κα-
 τατρῶγει τὰ σπλάγχχνα μου. ὦ! πότε νὰ φύγω καὶ ἀφήσω τὴν
 ἄξενον ταύτην χώραν! ἀναγνώστα, μὴ πατήσης ποτὲ εἰς τὴν Ἰ-
 άβαν!

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ ὁ «Μέν-
 τωρ.» Ἐκφράζων πρὸς Ὑμᾶς τὰ συγχαρητήριά μου
 διὰ τὴν ὀσημέραι βελτίωσιν τοῦ νεοῦ περιοδικοῦ καὶ εὐ-
 χόμενος ν' ἀποκατασταθῇ τὸ περιοδικὸν τοῦ λαοῦ, Σὰς
 πέμπω διάλογόν τινα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ δύο σκυτοτόμων,
 τὸν ὁποῖον ἐάν ἐγχαρίσετε, καταχωρίσατε εἰς τὰ φυλλά-
 δια τοῦ «Μέντορος».

Ὡρα καλή, μαστρῶ-Μανώλη. — Καλῶς τὸν μαστρῶ-Γιῶργη·
 ἔλα κάθισε νὰ ποῦμε τοὺς καύμους μας — Τί καινούργια ἔχομεν;
 — Ἐξῆ ἀπὸ τὰ κεσάτια μας τί ἄλλα καινούργια θέλεις; καὶ ποῖος
 ἔχει ὄρεξι νὰ ρωτᾷ γιὰ καινούργια; μᾶς φθάνει ἡ φτώχεια μας. —
 Αἱ! ἔχει ὁ Θεός· ἄς ἔχωμεν ὑγείαν καὶ θὰ διορθωθοῦν ὅλα. — Ἐ-
 χεις δίκιο, μαστρῶ-Γιῶργη· ἀλλὰ τὸ ἔξοδο τρέχει καθημερούσια·
 τὸ νοῦκι δὲν περιμένει· οἱ καλφάδες τὸ σάββατο βλέπουν τὰ χέρια
 σου καὶ ἡ φαμιλιά, ὅσο οἰκονομικὰ καὶ ἂν περναῖς, θέλει χίλια
 δυὸ πράγματα· τὸ ἓνα παίρνεις, τὸ ἄλλο σώνεται· καὶ καθ' ἡμέ-
 ραν φέρε καὶ φέρε. Κάμνεις τὸ πρᾶγμα δὲν πουλιέται· ἂν φανῇ

καὶ κανέναν ἀγοραστήν, θέλει νὰ σοῦ τὸ ψωμοφάγι· τί θὰ γίνουμε δὲν ξεύρω. Αὐτὴ ἡ διαβολο-Εὐρώπη θὰ μᾶς ἀφίση χωρὶς ἑποκμισσοῦ μᾶς κουβαλᾶ ἐδῶ καραβιαῖς τὸ πράγμα καὶ πλὴν καλὸ καὶ πλὴν φθινὸ· σὰν ἔμπορὸς καὶ σύ, πούλησε· νὰ μὴ τῶφθανε τινὰς νὰ βρεθῆ σαυτὴ τῇ παλιότητῃ. — Δὲν μὲ λές, μαστρο-Μανώλη ποῖὰ εἶναι ἡ καλλίτερη; καθὼς τοῦ κατανητήσαμε ἡμεῖς, ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ· τάχα μήπως οἱ μαραγκοὶ εἶνε καλλίτεροι, ἢ οἱ φραγκορραφτάδες; τί τὰ θέλεις; καθὼς πᾶμε τὰ συνάφια, θὰ κατανητήσωμε ψωμοζῆται· κάθε πέρυσσι καὶ καλλίτερα. — Μὰ ἐγὼ ἀπορῶ πῶς διάβολο αὐτοὶ οἱ φράγκοι ἕτερα ἑποὺ πληρώνουν τόσα ναῦλα καὶ τόσα κουμέρκια, πάλι τοὺς συμφέρει καὶ πωλοῦν τόσο φθινά. — Μὰ δὲ συλλογιέσαι, φίλε μου, πῶς αὐτοὶ πολεμοῦν ἔλο μὲ ταῖς φάμπρικαις; — Ἄχ, αὐταῖς ἢ φάμπρικαις! κάθου καὶ σύ καὶ πολέμα μὲ τὰ δύο σου χέρια καὶ περίμενε νὰ κάμης πρόκοπή. Τί λές κ' ἡ ἀφεντιά σου, κύρ Μιχαλάκη; — Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, φίλοι μου· τάχα νομίζετε πῶς δὲν εἰμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν φάμπρικαις; — Ἄ! μὰ βλέπεις οἱ πλούσιοί μας ποῦ μποροῦν, ὀλίγον τοὺς μέλει· ἡμεῖς ἑμεροδουλι ἑμεροφάγι, ποῦ λέγει ὁ λόγος· πῶς θές νὰ γείνουν ἢ φάμπρικαις; — Ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ. — Λέγε μας ν' ἀγιάσουν οἱ γονεῖς σου. — Ξεύρετε πῶς ἑστὴν Εὐρώπην ἔλαις αἱ μεγάλαις δουλιχαῖς γίνονται μὲ τὸν συνεταιρισμὸν; — Τί, εἶνε καμμιά φάμπρικα κί αὐτὸς ὁ συνεταιρισμὸς; — Ὁχι, μαστρο-Μανώλη· ὁ συνεταιρισμὸς εἶνε μιὰ συντροφιά ἀπὸ πολλοὺς συντρόφους· π. γ. ὑποθέσατε πῶς ἔλοι οἱ παπουτσίδες κάμνετε μιὰ συντροφιά, αὐτὸ εἶνε συνεταιρισμὸς. — Καὶ τί βγῆκε ἀπ' αὐτό; τί θὰ κάμ' ὁ κρύος τὸν παγωμένο; — Νὰ σοῦ εἰπῶ τί βγαίνει· ξεύρεις τί λέγει ἡ παροιμία; σταλαγματιὰ σταλαγματιὰ γίνεται λίμνη. — Ἐχει δίκιο, μαστρο-Μανώλη, ὁ κύρ Μιχαλάκης. — Ὑποθέσετε ὅτι δέκα μόνον ἀπὸ τὸ συνάφι σας οἱ πλὴν ἀδύνατοι συμφωνεῖτε καὶ συντροφιάζετε· σὰν τί χρηματικὸν εἰμπορεῖτε νὰ καταθέσετε; — Μὰ ξέρω καὶ ἑγὼ, ἀπάνω κάτω 80 λίραις. — Τί λές, μαστρο-Γιώργη; — Ἄ! αὐτοῦ κί αὐτοῦ. — Λοιπὸν ποῦ θὰ εἰπῆ

800 λίραις. — Μάλιστα. — Τώρα λάβετε ὑπομονὴν καὶ θὰ ἰδῆτε πόσῃ ὠφέλειαν θὰ ἔχετε ἀπὸ αὐτῆν τὴν συντροφίαν· τί πληρώνετε ἕνα μὲ τὸν ἄλλον ἐνοίκιον ; — Τὸ λίγο λίγο ἀπὸ 15 λίραις. — Ὅα εἶπῃ 150 λίραις· ὅταν ὅμως συντροφιάσετε, δὲν θὰ ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ δέκα ἐργαστήρια, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα εὐρύχωρον ἐργαστήριον, τὸ ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ ἦνε καὶ εἰς ἕνα μέρος ἀπόκεντρον (καὶ σπῆτι ἀκόμη ἂν ἦνε, τὸ ἴδιον, νομίζω, κάμνει), καὶ ἀπὸ ἕνα κατάστημα εἰς κεντρικὴν θέσιν· ἅς βάλωμεν 40 λίρας διὰ τὸ κατάστημα καὶ 30 διὰ τὸ ἐργαστήριον, μᾶς κάμνουν 70· ἰδοὺ λοιπὸν μία ὠφέλεια 80 λιρῶν ἀπὸ τοῦ ἐνοίκιον κατὰ πρῶτον· (Ἀκολουθεῖ).

Μιλτιάδης.

Εἰς ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες λαμπρύνουσι τὰς σελίδας τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, εἶνε καὶ ὁ ἐνδοξὸς Μιλτιάδης, τοῦ ὁποῖου ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει, ὅτι πολλακίς εἰς ἀνὴρ δύναται νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα ἢ τὸ ἔθνος τοῦ ἐκ μεγίστου κινδύνου. Ὁ Μιλτιάδης ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 550 π. Χ. ἐκ πατρὸς Κίμωνος τὸ ὄνομα καὶ ἑλικτος τὸ γένος ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Κόδρου. Κατὰ πρῶτον διεκρίθη ὁ Μιλτιάδης ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἀποικίας, τὴν ὁποίαν οἱ συμπολιταὶ τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐπεμφαν εἰς τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον. Ἀφοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς νέας ἀποικίας ἐπολέμησε καὶ κατενίκησε τοὺς αὐτόχθονας βαρβάρους, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀποίκους νόμους σοφοὺς καὶ δικαίους, καὶ διέμεινε ἐνταῦθα παρὰ πάντων ἀγαπώμενος μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρεῖος, μέλλων νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Σκυθῶν τῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως οἰκούντων, προσέκαλεσε τοὺς τε Ἴωνας καὶ τοὺς Θρακίας, ὡς ὄντας ὑποτελεῖς εἰς αὐτόν, νὰ πλεύσωσι μετὰ τοῦ ναυτικοῦ των εἰς τὸν Δούναβην, καὶ ζεύξαντες ἐπ' αὐτοῦ γέφυραν νὰ τὸν περιμένωσιν ἐκεῖ. Τότε συνηκολούθησε καὶ ὁ Μιλτιάδης ὡς ἀρχηγὸς ἀποικίας ἐν Θράκῃ· ἀφοῦ δὲ ὁ Δαρεῖος ἐλθὼν διέβη μετὰ παντὸς τοῦ πολυπληθεστάτου στρατοῦ

του διὰ τῆς γεφύρας, διέταξε τοὺς Ἴωνας νὰ περιμένωσιν αὐτὸν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης, ἀφοῦ παρήλθον ἱκαναὶ ἡμέραι καὶ ὁ Δαρεῖος δὲν ἐφαίνετο, παρεκίνησε τοὺς ὁμοθυμῆδες συστρατῆγους του νὰ παραδεχθῶσι τὴν πρότασιν τῶν Σκυθῶν, οἵτινες ἐπρότεινον πρὸς αὐτοὺς νὰ διαλύσωσι τὴν γέφυραν καὶ ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς πατρίδας των, ἀφίνοντες τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν τύχην του· ἐπειδὴ ὅμως ἡ γνώμη αὕτη ἀπερρίφθη ἐνεργείᾳ τοῦ Μιλησίου Ἰστιαίου, ὄντος πιστοῦ εἰς τὸν Δαρεῖον, ὁ Μιλτιάδης βέβαιος ὡν ὅτι ἡ γνώμη του αὕτη ἤθελε καταγγελῆ εἰς τὸν βασιλέα, κατέλιπε τὴν Χερσόνησον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 490 π.Χ. Τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Δαρεῖος πέμπει πρὸς ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος τοὺς στρατηγούς Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην με στρατὸν πολὺν καὶ καλῶς διοργανισμένον καὶ με στόλον ἑξακοσίων πλοίων, διατάξας νὰ φέρωσιν ἐνώπιόν του ἀλυτοδέτους πάντας τοὺς Ἀθηναίους καὶ Ἐρετριεῖς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχον συνδράμει τοὺς ὁμογενεῖς των Ἴωνας, ἐπαναστήσαντας κατὰ τῶν Περσῶν. Ὁ Δάτις καὶ Ἀρταφέρνης, ἀφοῦ τῷ ὄντι ἐκυρίευσαν τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐξηνδραπόδισαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς, κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, συνθευόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἰππίου, ὁ ὁποῖος πρό τιμῶν ἐτῶν γενόμενος ἔκπτωτος εἶχεν ἐξορισθῆ ἐκ τῶν Ἀθηναίων καὶ εἶχε καταφύγει πρὸς τὸν βασιλέα Δαρεῖον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἤλπιζε συνδρομὴν καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἤμα μολόντες ὅτι οἱ Πέρσαι ἀπέθισαν εἰς τὸν Μαραθῶνα, πεδιάδα τῆς Ἀττικῆς, ἐχειροτόνησαν ἀμέσως δέκα στρατηγούς, ἐν οἷς καὶ τὸν Μιλτιάδην· ἐκ τούτων δὲ εἰς καθ' ἑκάστην ἔπρεπε νὰ ἔχη τὴν ἀνωτάτην ἀρχηγίαν καὶ διοίκησιν τοῦ στρατοῦ. Ἐκ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων οὐδεὶς ἦλθε πρὸς βοήθειαν αὐτῶν πλην τῶν Σπαρτιατῶν, οἵτινες ὑπεσχέθησαν, καὶ τῶν Πλαταιέων, οἵτινες ὄντες ἀνέκαθεν φίλοι τῶν Ἀθηναίων ἐπεμψαν αὐτοῖς χιλίους ὀπλίτας. Ἐνῶ δὲ τὰ πράγματα τῶν Ἀθηναίων εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀκροσφαλῆ ταύτην θέσιν, οἱ δέκα αὐτῶν στρατηγοί

ἦσαν διηρημένοι, ἀνὰ πρόβει εὐθὺς νὰ συνάψωσι μάχην μετὰ τῶν Περσῶν ἢ νὰ περιμείνωσι καὶ τοὺς Σπαρτιάτας· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης, δεικνύων τὸν ἐκ τῆς ἀναβολῆς κίνδυνον, κατώρθωσε νὰ σχηματισθῇ πλειονοψηφίαν ὑπὲρ τῆς μὴ ἀναβολῆς, προτελέσας εἰς τὴν γνώμην του τὸν ἀνδρείον Καλλίμαχον (ὄντα Πολέμαρχον τὸ ἔτος ἐκεῖνο). Οὕτω λοιπὸν ἀπεφασίσθη ἡ μάχη· ὁ δὲ Μιλτιάδης, ἂν καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοί, τιμῶντες τὴν ἰκανότητα καὶ πείραν τοῦ ἀνδρός, κατὰ πρότασιν τοῦ Ἀριστείδου εἶχον παραχωρήσει αὐτῷ τὴν ἀρχιστρατηγίαν, περιέμεινε νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς στρατηγίας του διὰ νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῶν πολεμίων. Τῇ 28 Σεπτεμβρίου τοῦ 490 π. Χ. συνεκροτήθη τέλος ἡ λαμπρὰ ἐκείνη μάχη μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Περσῶν, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν ἄλλων Πλαταιέων, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἰκανωτάτου αὐτῶν στρατηγοῦ, κατετρόπωσαν καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς Πέρτας, διώξαντες αὐτοὺς μέχρι τῶν πλοίων· καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἀπώλεσαν 9400 τετρακίς, ἐκ δὲ τῶν Ἀθηναίων ἔπεσαν 162, οἵτινες καὶ ἐτάφησαν αὐτοῦ εἰς ἓν κοινὸν μνημα· ἐφρονεῦθη δὲ καὶ ὁ γενναῖος Καλλίμαχος, ἀνδρείως ἀγωνισθεὶς. Οἱ Ἀθηναῖοι, θέλοντες νὰ τιμῆσωσι τὸν Μιλτιάδην, τὸν ὁποῖον ἤδη ἀπεκάλουν σωτῆρα τῆς πατρίδος, ἔστησαν πρὸς τιμὴν του εἰς τὴν ποικίλην στοὰν εἰκόνα, ἣτις παρίστανε τὸν ἔνδοξον στρα-

τηγὸν παρορμῶντα τοὺς στρατιώτας εἰς μάχην. Μετὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο ὁ Μιλτιάδης μέγα δυνάμενος ἤδη ἐν τῇ πόλει, ἐζήτησε παρὰ τῶν συμπολιτῶν του 70 πλοῖα καὶ ἀνάλογον στράτευμα, ὅπως στρατεύσῃ ἐπὶ χώραν πλουσίαν, ὅποθεν ἤθελε φέρει πολλὰ πλοῦτη εἰς Ἀθήνας. Παραλαβὼν δὲ τὸ στράτευμα ἔπλευσε κατὰ τῆς νήσου Πάρου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι οἱ Πάριοι εἶχον βοηθήσει τοὺς Πέρσας, συναποστειλάντες μίαν τριήρη εἰς Μαραθῶνα. Φθάσας εἰς τὴν Πάρον ἀπέκλεισε τὴν πόλιν καὶ πέμψας κήρυκα ἐζήτηει παρ' αὐτῶν 100 τάλαντα, ὅπως ἄρῃ τὴν πολιορκίαν. Οἱ Πάριοι ὁμως ἀπέρριψαν τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἐνδυναμώσαντες τὰ ὄχυράματα τῆς πόλεως τὸν ἀντεῖχον. Τέλος μετὰ 26 ἡμέρας ὁ Μιλτιάδης ἠναγκάσθη ν' ἀποπλεύσῃ ἄπρακτος, πληρωθεὶς βαρέως εἰς τὸν μηρὸν κατ' ἄλλους μὲν ἐξ ἐχθρικοῦ βέλους, κατ' ἄλλους δὲ καταπεσῶν ἐκ τοῦ τεύχους, ἐνῷ διέταττεν ἔσδοον ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, οἱ ἐχθροὶ του δραζάμενοι τῆς ἀποτυχίας ταύτης, τὸν ἐνήγαγον εἰς τὸ δικαστήριον ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἐσθίσαντες τὸν ἄστατον ὄχλον κατώρθωσαν νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ μέχρι χθὲς καὶ πρῶην ἀποκαλούμενος σωτὴρ τῆς πατρίδος καὶ παρὰ πάντων εὐφημούμενος καὶ δοξαζόμενος ἄλλ' αἰσχυρόμενοι αὐτοὶ ἑαυτοὺς διὰ τὴν καταδίκην ταύτην μετέβαλον αὐτὴν εἰς χρηματικὴν ποινὴν 50 ταλάντων, τὰ ὅποια μὴ ἔχων νὰ πληρώσῃ ὁ χρηστός Μιλτιάδης, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου καὶ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκ τῆς πληγῆς, σαπέντος τοῦ σκέλους. Μετὰ τὸν θάνατόν του ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κίμων ὑπεχρεώθη νὰ δανεισθῇ παρὰ τῶν φίλων του τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι ὁ ὄχλος κορυφώσας τὴν ἀχαριστίαν δὲν ἔστεργε νὰ παραδώσῃ εἰς ταφὴν τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός, ὁ ὅποιος πρὸ μικροῦ τὸν εἶχε σώσει ἐκ τῆς δουλείας καὶ τοῦ ἀνδραποδισμού! Καὶ ἐν τούτοις οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἀποθνήσκοντος Μιλτιάδου πρὸς τὸν θρηνοῦντα υἱόν του ἦσαν νὰ μὴ μνησικακῆσῃ ποτὲ κατὰ τῶν συμπολιτῶν του. Πόσον συγκινεῖ τὴν καρδίαν ἡμῶν ἡ ἀνεξικακία τοῦ φιλοπάτριδος τούτου ἀνδρός καὶ πόσον κινεῖ εἰς οἶκτον αὐτὴν ἡ παλιμβουλία καὶ τὸ ἄστατον τῆς ἀχαρίστου αὐτοῦ πατρίδος!

Γεωργία.

III.

Μέσα τοῦ βελτιόνειν τὸς γαίας.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει σπανίως αἱ γεωργήσιμοι γαῖαι ἐμπεριέχουσι τὰ οὐσιώδη ἐκεῖνα στοιχεῖα, ἄνευ τῶν ὁποίων ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ εὐφορία, ἀνάγκη ὅπως δώσωμεν εἰς τὰς γαίας ταύτας, διὰ τῶν καταλληλοτέρων μέσων, τὰς ιδιότητας τὰς δυναμένας ν' ἀποκαταστήσωσιν αὐτὰς ὅσον ἔνεστιν εὐφροωτέρας. Τὰ κυριώτερα μέσα πρὸς βελτίωσιν τῶν γαιῶν εἶνε αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι, αἱ μεταποιήσεις καὶ ὁ λιπασμὸς (τὸ κόπρισμα).

Ἐπὶ τὸ γενικὸν ὄνομα γεωργικαὶ ἐργασίαι συμπεριλαμβάνομεν ὅλας τὰς μηχανικὰς ἐργασίας, δι' ὧν βελτιοῦται τὸ χῶμα, δηλαδὴ τὴν ὑποκίνησιν καὶ διαίρεσιν αὐτοῦ, ὅπως τὸ βροχερὸν νερὸν καὶ ὁ ἀήρ ἔχωσιν ἐλευθέραν τὴν διόδον εἰς τὰς ρίζας καὶ συνάμα ὅπως εὐκόλυνωμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς θερμότητος καὶ τοῦ φωτός. Αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι γίνονται διὰ τριῶν ἐργαλείων: τοῦ λίσγου, τῆς σκαπάνης καὶ τοῦ ἄροτρου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ λίσγος χρησιμεύει πρὸς καλλιέργειαν τῶν κήπων. Ἡ σκαπάνη εἶνε ἐργαλεῖον σχήματος τριγωνοειδοῦς, τετραγωνοειδοῦς ἢ διχαλωτοῦ, ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ ἀμπελοουργοὶ ἢ γεωργοί, οἳ μὴ ἔχοντες ὑποζύγια. Τὸ ἄροτρον εἶνε μηχανὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολὺπλοκος, ἀπαιτεῖ δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἵππων ἢ βοῶν, καὶ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ εἰς τὰς μεγάλας καλλιεργείας.

Τὰ ἀρχικὰ μέρη τοῦ ἄροτρου εἶνε τὸ ὑνίον, τὸ μικρὸν ὑνίον καὶ τὸ ἀντίον. Τὸ ὑνίον εἶνε εἶδος μεγάλης μαχαίρας ἐκ σιδήρου, ὀξεῖα καὶ κοπτερά, προσδιωρισμένη ἵνα διασχίξῃ καθέτως τὴν γῆν καὶ κόπῃ τὰς ρίζας καὶ τὰ παράσιτα· τὸ μικρὸν ὑνίον, ἐπίσης ἐκ σιδήρου, ἐξακολουθεῖ τὴν ἐργασίαν, ἣν τὸ μέγα ὑνίον ἤρχισε, κόπτον τὴν γῆν ὑποκάτω καὶ ἄριζοντίως, οἳ δὲ βῶλοι τῆς γῆς ἀποσπώμενοι ἐκ τοῦ μικροῦ ὑνίου φέρονται εἰς τὸ ἀντίον, ὅπερ ἀποπερατοῦν τὴν ἐργασίαν, ἐπιστρέφει καὶ ἐναποθέτει τοὺς βῶλους

τούτους κατὰ μέρος, ἀκολουθοῦν τὰ ἔγνη, ἅτινα ὀφείλει νὰ διατηρήσῃ. Τὸ ἀντίον εἶνε κατεσκευασμένον ἐκ σκληροῦ ξύλου ἐπιδικτικοῦ μεγίστης σπιλπνότητος, ὅπως γλυστρᾶ εὐκόλως ἐπὶ τῶν αὐλάκων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρότρου κατασκευασθέντων.

Τὸ σχῆμα τῶν ἀρότρων διαφέρει κατὰ τὸ εἶδος τῶν γαιῶν, ἅπερ ταῦτα εἶνε προσδιορισμένα νὰ κόπτωσι, διακρίωσι καὶ ἀναστρέφωσιν. ὑπάρχουσι τινὰ ἔχοντα προόλκιον μ' ἓνα ἢ δύο τροχούς, ἅτινα μεταχειρίζονται κυρίως πρὸς καλλιέργειαν τῶν δυνατῶν γαιῶν. Ἄλλα οὐδόλως ἔχουσι προόλκιον, καὶ καλοῦνται ἄροτρα ἀπλά. Ὅπως γίνῃ ἡ ἐργασία αὕτη ἐπιτυχῶς, ὀφείλει ὁ γεωργὸς νὰ ἐκλέξῃ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν αἱ γαῖαι νὰ ᾤσιν ὀλίγον ὕγραί. Ἡ διὰ τοῦ ἀρότρου ἐργασία γίνεται κατὰ δύο τρόπους: ὁ μ α λ ῶ ς, δηλ. ὅταν τὸ ἄροτρον γεμίξῃ ἀλληλοδιαδόχως ἕκαστον αὐλάκα, τὸν ὁποῖον χαράττη, καὶ δι' ἀ ν α χ ῶ μ α τ ο ς, ὅταν αὐτὸ χαράττη αὐλάκα, βαθεῖς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ γῆ ὑψοῦται.

Ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

(Συνέχεια).

- 12 Καὶ εἴμεθα ἄξιοι. Φόνον ποτὲ
ἐπράξαμεν φίλοι, ἡμεῖς ἢ κακίαν ;
Γλυκύτατε ψύλλε, κορειέ μου χρηστέ,
κ' οἱ τρεῖς δὲν μισοῦμεν δεινὴν ἀμαρτίαν ;
Αὐτὸς ἀν ἀμέμπτου ὑπῆρχε ζωῆς
τὸ πρῶτυπον, κ' ἦτο ὁ μόνος τῆς Γῆς
μὲ νοῦν προικισμένος, ἡμᾶς νὰ φονεύσῃ
θὰ ἔπαυε, φίλε κορειέ. Τί συνέβη,
ἀν αἵματος μίαν ρανίδα ἡμεῖς
ροφήσωμεν ; δίκαιος οὗτος ἀν ἦτο,
μικράν τινα δόσιν τοῦ τόσῃς τιμῆς
εὐώδους ὕγρου σου ροφῶν, θὰ ἤρκειτο.
- 13 Ἐλθέ εἰς ἀγκάλας ἐδῶ φιλικᾶς !
ἔλθε ν' ἀπασθῶ τ' ἐμπνευσμένον σου στόμα,

ἀπήνητ' ὁ θεῖος κορειός, τὰς κακὰς
κατέκρινας πράξεις κ' ἀνθρώπων τὸ δόγμα.

Ἄξιζεις ἔν δάφνης στεφάνι πολύ,
ἀγλαΐτμα κόσμου, ρητόρων στολή.
ὦ χαῖρε, Δημόσθενες σὺ τῶν κωνώπων,
ἐπίφοβ' ἐχθρὸ τῶν ἐχθρῶν μας ἀνθρώπων.

Πλὴν βλέπω, κινεῖται ὁ φίλος ἐδῶ·
καὶ σεῖς μὲν πετᾶτε, πηδᾶτε, ἐγ' ὅμως
ἀνίκανος ὦν νὰ πετῶ νὰ πηδῶ,
σᾶς φεύγω, μὴ μ' εὔρη τοῦ ἄδου ὁ δρόμος.

- 14 Τοὺς λόγους εἰς πράξιν αὐτοὺς μὲ γοργὸν
χαρίεν τὸ βῆμα ἐζήτει νὰ θέσῃ,
ὅποτε ὁ ψύλλος ὁ τέως σιγῶν,
τὸ θάρρος εἰς φίλον ποθῶν νὰ ἐμπνεύσῃ,
(διότ' ἐκινδύνευεν ἄλλως πολὺ
νὰ πάθῃ ζημίαν φρικτὴν, ἐντελῆ,
ζημίαν, ἣν ρήτορες πλεῖστοι σφριγῶντες
παθαίνουσι, εἰς ἔρημον τόσα βοῶντες)
μ' ἐν ἄλλα του ἔφθασ' αὐτὸν καὶ κρατῶν
τὴν χεῖρα τ' ἀρχίζει μὲ λέξεις σοφίας
νὰ πείσῃ τὸν φίλον, δεκάδα λεπτῶν
νὰ μείνῃ πρὸς χάριν τῆσάυτης φιλίας.
- 15 Μή, φίλε, μαντεύης ἀδίκως κακά,
ποσῶς μὴ φοβῆσαι τὸ κεῖμενον τέρας·
γελοῖον θὰ ἦτο ἡμῶν νὰ νικᾷ
τὴν τόσῃν ἀνδρίαν ὁ νάνος τῆς σφαίρας
μ' ἐν κίνημα μόνον μὲ μίαν τροφήν·
καὶ μάθε προσέτι ὅτ' ὄντως τροφήν
ἀκίνδυνον οὗτος ἀπόψε παρέχει,
διότι ὑπερπληρὸν στόμαχον ἔχει
καὶ καίουν ἐντὸς του φλογώδη ποτά,
ποτὰ ἀλλοιοῦντα αὐτὸν καὶ μανίαν
γεννῶντα, ὅσάκις ἀπλήστως αὐτὰ
γευθῇ, καὶ πληρώσῃ καλῶς τὴν κοιλίαν. (ἀκολουθεῖ)

Ὑδωρ.

Τὸ ὕδωρ πρὸ παντὸς ἄλλου στοιχείου συντελεῖ εἰς τὴν σύμπηξιν τῶν φυτῶν τῶν ζώων καὶ αὐτῶν τῶν ὀρυκτῶν. Ὁ ἀγοράζων μίαν ὀκτὸν σαπωνίου ἢ στυπτηρίας ἄς ἦνε βίβλιος, ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ περιέχονται τρία τέταρτα ὀκτάδος ὕδατος, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡμίσεια. Ἐὰν ἀγοράσῃ εἴκοσι ὀκτάδας γεωμήλων, ἐξ αὐτῶν αἱ δεκαπέντε εἶνε ὕδωρ. Ὅταν ὁ κρεωπώλης φέρῃ πτῶς αὐτὸν πέντε ὀκτάδας κρέατος βοείου, τῷ πωλεῖ τέσσαρας ὀκτάδας ὕδατος. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπ' ὅλων τῶν ἄλλων φυτικῶν καὶ ζωικῶν οὐσιῶν. Ἐκεῖνος ὅστις γράφει τὰς λέξεις ταύτας καὶ ἐκεῖνος ὅστις τὰς ἀναγινώσκει σύγκεινται κατὰ μέσον ὄρον ἐξ 7 ἢ 0) ὕδατος.

Ὁ Βερζέλιος, εἰς τῶν διασημοτάτων συγχρόνων μας φυσιολόγων γεννηθεὶς ἐν Σουηδίᾳ τῷ 1799, διηγούμενος ταῦτα παρατηρεῖ ὁρθῶς ὅτι ὁ ζωικὸς ὀργανισμὸς σύγκειται ἐκ μικρᾶς ποσότητος στερεᾶς ὕλης, διαλελυμένης ἐντὸς μεγάλης ποσότητος ὕδατος».

Περίεργος ἄγρα.

Χωρικὸς τις Γάλλος ἠθέλησε νὰ ζωγήσῃ σκύμους λύκου. Ἐφαντάσθη λοιπὸν νὰ μιμηθῇ τὴν φωνὴν, δι' ἧς τοὺς προσκαλοῦσιν αἱ μητέρες αὐτῶν ὅσῳκις πρόκειται νὰ τοὺς θρέψωσι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐπέτυχε τοσοῦτον ἡμίμησις, ὥστε ἐξ λυκιδῆς, ἐξεληθόντες τῆς φωλεᾶς τῶν, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ οἱ μὲν τρεῖς συνελήφθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἀνεχώρησαν. Ὁ χωρικὸς βαλὼν ἐντὸς σάκκου τὴν θήραν τοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. Τὴν ἐπισύσαν, ἐπιστρέφων ἀπὸ μέρους τι, ὅπου εἶχεν ὑπάγει, ἠπόρησεν ἰδῶν τὴν μητέρα τῶν τριῶν σκύμωνων ἐξερχομένην ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Φαίνεται ὅτι, ὁσφραθεῖσα τὴν ὁδόν, δι' ἧς εἶχον διαβιβαθῆ τὰ μικρὰ τῆς, μετέβη εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν, διὰ νὰ τὰ γαλακτοτροφήσῃ. Ἀλλὰ, τὸ πλέον περίεργον, εἶχε συμπαραλάβει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὰ ἄλλα τρία τέκνα τῆς, ἅτινα εὐρόντα τοὺς ἀδελφούς τῶν, ἀνεπαύθησαν πηλαιοὶ αὐτῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ χωρικὸς ἔγεινε κύριος καὶ τῶν ἐξ μικρῶν λύκων.